

LUK

Luk siya winkika ta yokwowa mi yio siya paowai udikin. Mi siya Pol saikar nwowikin mi siya Judan inkam tani, siya Grik inkamkin. Mi ti niwiiyin siya winkikin Grik hiran iikamim simiiram, yio Jisis siirgin. Grik hiran iikamim sima minam naingwowi, sima siyu miyik iirar nwoki idwowim. Luk siya ti niwiiyin Jisis siir boinkin, siya inkam wadiekiwadie ieyairgin. Mi siya iikamim simiirsi naingwoyimiyokin mi simiir dimin biyeyim ini siyar mi iinakiyim. Iriig.

1 ¹ Biya iikam whiekakim sima simiir yapa yapa kwoin imiirar winkinankiugiugikim inkam komii Tiofilas siiramin, dimin taeminim krimiir tiriir nimbiniyim. ² Yim sima dimin taeminim yipiki aposel kamim sima kigim mi iikam nhirkim, sima mi boinmimauuim simiir mi wakaeyokna apikim. Mi ti niwiiyim. Yim tariinanan ini krimar nonkwowim. ³ Kara Lukgin, niwii whiekakim biyanim mi tariinanan ikim simiirin kara bidi sibgu hidgiyim. Mi kara ti niwiiyim biigi biyanim mi tariinanan ikim, simiirin kara kiriiram bidi winkiyin inkam komii Tiofilas kiriiram. ⁴ Mi kira wi hiniina ninokninkinim, ta yaiya sima nowomwarkaiyuwa kiriir, saeya kaimwo kiinga.

Adi Komii siir paekwosimin Sekaraia siir boinki Jonin wi sipi nimbini

⁵ Mi iya Herot siya nu kigriraowan inkam komii nwowin, nu Judia hirin pris inkamin nwira nwokin, siir inigin Sekaraiakin. Siya Abaisani pris isidin siirgin. Mi siir wiga, ya Eroni isidin siirga, saiir inigin Ilisabetka. ⁶ Mi sowawaiyin Adi Komii siir whwonkam idan dimin whirki bi kimbugo ini wadieki wadieyar ywowo. Mi sowa Biyan Inkam Komiiyin siir siyupai siyupai whiekakim simiirar napiko. Mi siir yayim simiirin ha mi wakaeyoknaeikim. ⁷ Mi sowawaiyin yinie bi niyio miminko. Dimusi rani, Ilisabet saeya wig pioa niingaka. Mi sowawaiyin wai bidi ywowo.

⁸ Ya Sekaraia siir isidin siya miriia iya saeya. Mi Sekaraia siya pris inkamin krimiir kaoprigi okwowyin siir miya Adi Komii siir whwonkam ida miriigin. ⁹ Mi siirin sima yimbingi maeyauwa huuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwowa Biyan Inkam Komii siira dimin taemin min ninkin imiiaeyia siirin hiriir yokmwın apninopkaigi. ¹⁰ Mi ta ii

aiirin iikam isid komiiyin sima idowiiya hirar ywo. Mi yio siya dimin taemin imiirar niki inkin imiiaeyiin mi yim sima ini idowiiya hirar kwisboinim. ¹¹Mi Biiyan Inkam Komii siir paekwosimin ina yimbiamin siir hiriir. Mi ini hiiya dimin taemin haigin ninkin imiiaeyia ini sair kingiin hirar yamikwoniin. ¹²Mi iya siya Biiyan Inkam Komii siir paekwosimin siir kigiiyin mi siya ini hindara yanaakiyin mi siya ini nididkakar ywowin. ¹³Mi Adi Komii siir paekwosimin, siya siir boinki, Sekaraia, kira kipi nidid. Adi Komii krimiir Wanin siiram kira kwis boina, siya bidi wakaewinin. Mi kiriir wiga Ilisabet saeya yinisim yinkamiyinin wi nwira naokinaei. Mi siir inigin wi Jon dokdap haiginiu. ¹⁴Mi kira wi maingimaiga taokitaoka siirim nwowi. Mi iikam whiekakim iriipi hiriinan, wi maingimaiga taokitaoka siiramar mi owi. ¹⁵Mi siya Adi Komii siir whwonkam idan wi inig komiigak nwowi. Mi siya wi op wain mi iki op bibiyie nhirim, kwiyae whaowaeiyim, wi simiir wara kwiyae rani. Mi iya siir naokinaei, Adi Komii siir naeyiuin wi siirar naninkiniuiwi. ¹⁶Mi Isrel simiir iikam nhirim, wi siya nikiunami Biiyan Inkam Komiiyin, simiir Adi Komii krimiir Wanin siirim. ¹⁷Mi siya Adi Komii siir naeyiuwin mi siir kirieya biiya Ilaiani nwowa wi sair hiriinankak nwowi. Mi siya wi Biiyan Inkam Komii siir biiya namkwokini. Mi adim simiir kwoinim wi siya kisina haigii mi sima wi simiir yin imiiram nwoki aingwowim. Mi iikamim nantamyiriyirim, simiir kwoinim wi siya kisina haigii. Mi sima wi iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowim, ninokninkin komiigakim wi simiir kwoin hiriinan kinar nwowi. Mi iikamim simiir kwoinim wi siya kisisop haigiwini Biiyan Inkam Komii siiram. Adi Komii siir paekwosimin hiniina boinkin.

¹⁸Mi Sekaraia siya paekwosimin siir yai aka hiniina yowarkii boin mi ta yaiya saeya kaimwoki niuwi mi kara wi paniina ninokninkini, kara waibiyie bidi ywowin mi kariir wiga ya iriipi hiriinan waibiyie bidi mi owa. Siya hiniina boinkikin. ¹⁹Mi Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosimin siir yai aka hiniina yowarkii boin, kara Gebrielkin, kara Adi Komii siir whwonkam ida nokwowikin. Kariirin siya nikropkikin kiriir nauuni boinmauuniam. Kara ta yaiwin kibiya kiriir boinmauuniam hainanikin. ²⁰Kira wakae! Dimusi rani, kira kariir yai aiir naingwo tibmii rani. Mi panao kiriir yaiya pi kara tirbugii mi kira pi waeyaimikrim nwowi. Mi wi iya ti digworaekwo whiekakim sima nimbiniyana wi sairar nadiguwi mi ta kariir yaiya wi kaimwowa nwowi. Adi Komii siir paekwosimin hiniina boinkin.

²¹Mi iikamim Sekaraia siiram nwowim sima ina yinaingwoyimiyok boinim, siya dimu dimin minkimimini, maeyaua hiuyokiyokaiya dimin whirki kimbu karamae nwowa sair hirin? ²²Mi iya siya idowiiya ha napnaniniyin mi siya yai simaka bi nani boinikin. Mi sima ina

yinokninkinkiyim mi tari siya yaeya dimin win bidi kignaniyin maeyaua dimin whirki kimbu karamae nwowa saiir hirin. Mi siya simiirin ini iinarar yani kinmimauiuin mi siya ini waeyaimikrimar ywokripkaiyin.

²³Mi siir miini iyim dig nwokiyim mi siya ina swoki amin siir omaka hiriir. ²⁴Mi taka ii aiirarin siir wiga Ilisabet saeya ini yinpiugakar ywokiya. Mi idowiiya napririr karamae saeya nwowim bwanim iriiyar. Saeya hiniina boinka, ²⁵mi Biiyan Inkam Komiiyin siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kara nididnanaekaigiya iikam whiekakim simiir whwonkam ida, siya bidi yitkiigiya. Iriig.

Paekwosimin siya Maria saiir boinkin, Jisis siirin wi saeya naokainaei

²⁶Mi bwan iriiyar whir aka, paekwosim Gabriel siirin Adi Komii siya yikropki nu Galili hiran omisim whirin Nasaret siirim. ²⁷Mi kopaksim ira, saiir yopiigar whausokninkin prapraskiya, saeya hii min bi nanaeka, sima saiirin whran nwirin siiram boiritmaiga siya nonkwonaim siir inigin Josepkin, siya Devidni isidin siir hirankin. Mi ta kopaka saiir inigin Mariaka. ²⁸Mi paekwosimin saiiram ha namim mi siya saiir ini boiniu, Akam, Adi Komii siya kiriirsi naingwobumbugin. Mi siya ini kinakar nwowin. ²⁹Mi Maria saeya ta yai aiir wakaeya saeya ini hindara yanaakiya. Taka yaiya saeya paniin, paniin yaiga. ³⁰Mi paekwosim siya saiir boinki, Maria, kira kipi nidid. Adi Komii siya kiriirsi naingwobumbugin. ³¹Wakae! Kira wi yinpiugak kipi nwowi. Mi kira yinisim yinkamiyinin wi nwira naokainaei mi kira siir inigin wi Jisis nokdap haiginiu. ³²Mi siya wi inig komiigak nwowi. Mi siirin wi hiniina boini, Adi Komii ninomor kouanin siir yinisimkin. Mi Biiyan Inkam Komii Adi Komii siirin wi siir brougaeyin Devid nu kigriraowiyin wi siir hiriinan nokmwin okwo haiginiuwi. ³³Mi siya inokiiinokin wi Judami inkam komii nwowi. Miiya inkam komii nu kigriraowiyin wi siir hiriirar nwoyokiyokiikaeyami. Niingaka.

³⁴Mi Maria saeya paekwosim siir yai aka hiniina yowarkii boin, tiriiginin wi paniina nimbiamy? Kara kamkak rani. Kara inkam nwir aka bi nwoka mi kara wi yinkak ha nwo rani. ³⁵Mi paekwosim siya saiir yai aka hiniina yowarkii boin, Adi Komii krimiir Wanin siir naeyiuin wi kiriir naninkiniuni mi siir kirieya kiriirin wi saeya kinsiis haiginiuwi. Mi mhoyiya kira wi ti yinisimin siir naokainaei. Mi sima wi ha boini siirin dimin whirki bi kimbugin. Siya Adi Komii siir yinisimkin. ³⁶Wakae! Biiya kiriir yopiya Ilisabet saeya wai bidiyar ywowa mi saeya ini yinkakar swoki owa. Saeya bwanim iriiyar whira ywo Biiya sima ha boinkim saeya wi yinpiugak nwo rani. ³⁷Dimin whirkin Adi Komii siya tir karamae bi nwokin. Niingaka.

³⁸Mi Maria saeya siir yai aka hiniina yowarkii boin, wakae! Kara Biiyan Inkam Komiiyin siir miian wiga. Wa kira boina siya kariirin wi

hiriyar mi tiri. Mi paekwosimin siya saiir haiburgigin mi siya ina yamin. friig.

Maria saeya Iisabet saiir ini kigi

³⁹Mi ii nhirim bidi yamkiyim mi Maria saeya bi kimiminka, ina nhiinama, mhiu nhirim om whirin nu Judia hir nwowim simiir hiriir. ⁴⁰Mi saeya Sekaraia siir omaka aiir napninopkainama mi saeya kimidiniya Iisabet saiir ini boiniu, akam. ⁴¹Mi iya Iisabet saeya ta akam Maria saeya boina saiir wakaeya mi ti yinisimin ina kakninaokaigiya. Mi Adi Komii siir paekwosimin ini saiirar yaninkiniuwim. ⁴²Mi saeya ha kauiyikiya mi ina boinkiya, kira ini kina wigar ywowa. Mi iki wig nhirim simiir kouwin ina kirar ywowa. Mi wari yinisimin kiriir mhiinau nwokaiyin, yio ini sakisar mi owin. ⁴³Kara paniin wiga, ti Biyan Inkam Komiiyin siir apua ta kariiram nita? ⁴⁴Wakae! Kariir wiina, kiriir yai aiir wakaekiya, akam, kira boinkiya mi ti yinisimin kariir mhiinau nwokaiyin ina kaknanaokaigiya mi siya ini maigimaigara ywokiyin. ⁴⁵Kira Adi Komii siiram naingwo tibmii wiga kira maigimaigara ha dwo. Mhoiia kiriirin wi Biyan Inkam Komiiyin siya boina wi saiir hiriinan tiri. Iisabet saeya hiniina boinka. friig.

Maria saiir mwaiga

- ⁴⁶Maria saeya mwai waowa saeya hiniina boinka,
Kariir mhi kwoinim ini Biyan Inkam Komiiyin siiramar naingwo irkakim.
- ⁴⁷Kara Adi Komii siiram maigimaigara, kariir nanmaiwarkainain inkamkin.
- ⁴⁸Kara miyan wig niingaka. Mi siya ini kariirsiyar swoki aingwo bunan. Mi Tariinanin mi mhoiia iripi hiriinan, iikamim sima kariirin wi hiniina boini, kara wig bimbiuwi rani.
- ⁴⁹Dimusi rani, Adi Komiiyin kirieki kiriekakin, siya kariirin dimin komiigi komii iirar tirkin. Mi siir inigin dimin whirki bi kimbugin.
- ⁵⁰Yaioyae yaioyayim hirii hiriinan kinaigim. Sima pi inan ii okwoki mi Adi Komii siya iikamim siirsi naingwo ididim wi simiisi naingwobumbuwi.
- ⁵¹Adi Komii siir iina mii kirie kirieyim saeyar nonkwo miriigim.
Mi iikamim simamar naingwonaeyim, simiirin siya bidi nhinikriropkiyim hinda tinda.
- ⁵²Mi inkam komii komiiyim nu kigriraowiyim, simiir miyim wi Adi Komii siya nikripkii mi iikamim inig karamaeyim, simiirin wi siya hainanprapras
- ⁵³Siya dimin miyik miyikim wi iikamim mhiigi naowim wi simiir hauuwi. Mi iikamim iki digworaekwoki naokinguguninkinim simiirin wi piu niinga niinga siya nhinikriropkii.
- ⁵⁴Mi siya ini naingwobumbuwa biya siya nimbina ini saiirar swoki aingwuwoknakiyim. Mi siya Isrel simiir iikamim simiir whinkinsis haiginiugin.

55 Siya krimiir brougaeyin Ebrahim saika bidi yimbinin mi siya siir yinileyim mhoyiya niti, simiirsi naingwobumbuwi. Maria saeya hiniina waoboboinka.

56 Maria saeya Ilisabet saikan bwanim whwoima ywo. Mi saeya ina swoki ama saiir oma hiriir. Iriig.

Ilisabet saeya Jon siir yaokaina

57 Ilisabet saeya naokainani iya yinisim iir, ina yimbiamama. Mi saeya yinisim yinkamiyin iir yaokaina. 58 Mi saiir inkamnanim, saiir omaka kingiin nwowim, simiir hiranim mi saiir nomiiyau ikim, sima ta yai aiir wakaeyim Biiyan Inkam Komii siya Ilisabet sairsi naingwobumbuwin mi sima ini maigimaigra wara mi inkin owim saikan.

59 Mi ii iriiyar kwoimaka sima yinisimin siir mio isa ina kitiyopnir haiyim. Mi sima minam namkim siir adin Sekaraia siir inig iirar swoki okdap haiginiuwim. 60 Mi siir apua saeya boin. Niingaka! Siir inigin Jon dokdap haiginiu. 61 Mi sima saiir boin, krimiir brougae wanwiyayim biya ti hiriinan inig iir bi nokdapkim. 62 Mi sima siir adin siiram kinmimauu srii, krima yinisim siir inigin wi paniina dapi? 63 Mi mhoyiya Sekaraia siya simiir boinki, yokwo siir hauugiyim pi winmauugiyim. Mi siya hiniina winmauugi, siir inigin Jonkin. Mi sima ini hindarar yanaakiyim. 64 Mi bi kimiminkikin, Sekaraia siya yai ina swoki kaonis boinkiyin. Mi siya ini Adi Komii siir inig iirar hainanprapraskiyin. 65 Mi simiir inkam inkamnanim simiir omaka kingiin nwowim sima nidid prasae bi kinkim. Mi ta yayia ini mhiuim nu Judia hiranim ini simiirar yiniyokiigiya. 66 Mi ilkamim ta yai aiir wakaeyim, sima ini sima simar yinaingwoyimyok boinim. Ti yinisimin siya wi paniin paniina nwowi. Sima ina yinokninkinkiyim, Biiyan Inkam Komiiyin siir kirieya ini saika nwowa. Iriig.

Sekaraia siir mwaigim

67 Jon siir adin, Sekaraian Adi Komii siir paekwosimkin bidi yinkiniukikaiyin. Mi siya diminin mhoyiya nimbiyamanim simiirin ina kauwok boinkiyim.

68 Krima Biiyan Inkam Komiiyin, krimiir Adi Komiiyin siir inig iir hainanprapraskii. Mi siya siir ilkamim, Isrel hiranim simiir whinkinsiisim nitkin. Mi sima ini rirmiiya ywokiyim. 69 Siya ninansiin okwokikin nanmaiwarkainan inkam komiiyin, krimiir nanmaiwarkainam Devidni isidin siir inkam nwirin siir. Siir miayan inkam nwowam. 70 Siya siir profet inkamin dimin whirki kimbu karame nwowin siirin bidi bidiniyarin hiniina boinkin. 71 Siya krimiirin, krimiir sau omomin simiir hiranki nanmaiwarkainaei. Mi siya krimiirin wi kamim krimaka

nomboin ii ae karam nwowim, wi simiir iin kirieya saiir hirankar nispimspaki hainakii. ⁷²Siya nimbina krimiir brougae wanwiyaeiyim simaka mi saeya. Mi siya ta naingwobumbuwa krimiir niisiimauuga. Ta nimbini kibiya siya haiyaprapraskiya, siya saiir swoki aingwowoknakikin. ⁷³Ta siir nimbini kibiya krimiir brougaeiyin Ebrahim saikar nimbinkin. ⁷⁴Mi siya krimiirin krimiir sauan omomin siir iin hirankar nanmaiwarkainaei. Mi krima siir mi aiir mirii, krima wi nididgak nwo rani. ⁷⁵Mi krima siir whwonkam idan wi dimin whirki kimbu rani, wi wadiyar haiyaprapras okwowi. Mi wi rirmiiya dwo. Mi iigwir iigwirin krima wi hiriyar nwoyokiyokiii. ⁷⁶Mi kira ti kariir yinisim yinkamiyinin mhoiia sima kiriirin wi Adi Komiiyin ninomor kougikouanin siir profet inkam dapi. Mi kira wi Biiyan Inkamin siir biiya namkwokini. Siir siyu iir kisisop diriraerarkwokinim. ⁷⁷Mi siya yaiyim wi siir iikam imiir boinmimauuim. Mi simiirin wi siya nanmaiwarkainaei. Mi simiirin dimin biyieyim igbid kamyau siya bidi haiyoprimdiyumiigiyim. ⁷⁸Whisarii rani, Adi Komii siir kwoinin krimiirsi naingwobumbugin mi hiinsima krimiirsi nwokin. Mi siya wi ti siir nikropkii, bienan krimiir whwoyakiyam. ⁷⁹Mi siya wi iikamim niibwomambwo nwokaeyamim mi naokao kingiin nwowim, wi simiir nokya haiginiuwi. Mi krimiirin wi siyar niisiisiimauu api kwoin miyikin hiinsima nwowiyin siirin.

Sekaraia siya hiniina boinkikin.

⁸⁰Mi yinisimin ina mwriiyin mi siir kwoinin mi siir piu aka ini kirie warar yinkin okiyim. Mi siya maeyau siiyin nu apa niinga saiir hirar nwoninaeyin mi ini Isrel simiir iikamim simiir hiriyar yimbiyamin. Iriig.

Maria saeya Jisis siir yaokainaki

(Mt 1:18-25)

2 ¹Mi taka iya Sisa Ogastasin nu komii Rom hiran inkam komii nwokin. Mi siya siir biiyan inkam komii komiiyim simiir boinki ti omisisimim siir hir nwowim siya kigriraowiyim simiir hiran iikamim simiir inig imiir nini winakiyam. ²Mi siyuin inig haiyin iikamim omom omanim simiir mi ta ii aiir haibwakainakim. Mi taka iya Sairinias siya nu Siria hiran omom simiir biiyan inkam komii nwokin. ³Mi iikam whiekakim sima ini simiir yapayapa omamar swoki amim. Mi simiir inigim simiir om hirar ini winaki yokwoni.

⁴Mi Josep siya om Nasaretin, nu Galili hir nwowin siir haiburgigin mi siya ina yamin siir brougaeiyin Devid siir om iiram, Betlehem nu Judia hir nwowin siirim. ⁵Josep siya mi wiga siya boritmaiya Maria, sowar yam. Sowa minam namkwo, inig nini dapmauwuwam. Mi taka

iiya Maria saeya yinpiugakar nwonamka. ⁶Mi iiya sowa om Betlehem hirar nwowa mi yinisimin ina kaknanaokaiyin. ⁷Mi taka iiya sowiir yinisim yinaomiyinin ini saiirar yaokainan. Mi saeya yinisim iirin yiuis mirmiiya saiir higriniu. Mi siirin bulmakaumi twowa nae haigiya saiir kikaiyi whwonkai. Mi simani bulmakauni omaka saiir whwonkaigim. Dimusi rani, omakam inkamki whwonkaiyim inkam kina bidi digiyim. Iriig.

**Adi Komii siir paekwosimim sima ini boinmauwiiu
kamim sibsib kigriraowiyim simiirin**

⁸Mi kam nhirim sibsib kigriraowiyim, niyaka sima omin siir kingiin hir waikaowigim, maeyauwa sibsib ima naeiya saiir. ⁹Mi Biiyan Inkam Komii siir paekwosimim simiir hiriir yimbiam. Mi Biiyan Inkam Komii siir paeya namnamiinan ha wokiinaiiniyin mi ini simiirar yamitkiniuwun. Mi sima nidid prasae bi kinwinkim. ¹⁰Mi paekwosimin ina boinin simiirin, wakae! Kima kipi nidid. Kara yaiwin kibiya kimiir nauuni boinmauugigam nitkin. Mi ta yaiya iikam whiekakim simiir kwoinim wi maigimaigra komii saeya nwoaiginiuwi. ¹¹Mi taka iiya brougae Devid siir om hirin wig ira yinisim yinkamiinin nwira yaokaina. Mi ti inkamin kimiir nanmaiwarkainankin. Adi Komii siyar nimbinkikin siirin, Biiyan Inkam Komii Kraiis nwowam. ¹²Mi kima siirin hiniina nini kigninokninkiniuwi mi siyairgin. Mi kima wi yinisim nwirin yiuis mirmiini saeya higriniuun wi siir nini kiguuwi. Mi siya ini bulmakaumi twowa nae haigiya, ini saiir whwonkaiyin. Adi Komii siir paekwosimin siya hiniina boinkikin. ¹³Mi bi kimiminkikin ninomor kou hiran paekwosim whiekakim ina yiuunaiiniyim mi sima ini ti paekwosimin saikar yauni oniyim. Mi sima ini Adi Komii siir inig iir hainan prapraskiyim. Mi sima mhoiia hiniina boinki,

¹⁴Adi Komii krimiir Wanin ninomor kou hiranin siir inig iir hainanki.

Dimusi rani, Adi Komii siya big nasmirwaiya bidi ywokiyan simiirin mi iikam whiekakim nuanim sima iripa dingwomamair aeikiyam.

¹⁵Mi iiya Adi Komii siir paekwosimim mi sima swoki ama ninomor kou hiriir, simiir haiburgigim mi kamim sibsib kigriraowiyim sima sima yomboin amboinki, humbae! Krima om Betlehem hiriir nami. Ti diminin hir nimbiamin siir nini kignaki. Biiyan Inkam Komii siya boinkiyin krimiir. ¹⁶Mi sima biri kimiminkim ina yamsauwim mi sima Maria, Josep mi yinisimin twowa bulmakaumi nae haigiya saiir kikaiyi whwonkaiyin, simiirni ini kigu. ¹⁷Mi iiya ti kamim sibsib kigriraowiyim sima siir nini kiguuwim mi sima ti yayim Adi Komii siir paekwosimim sima boinmauugigim simiir ti yinisimin siirim mi sima ini sowiirwai boinmauuniyim. ¹⁸Mi iikamim ti kamim sibsib kigriraowiyim

simiir yai aiir wakaeyim mi sima ini hinda yanaakiyim. ¹⁹Maria saeya ti yayiim saeya wakaeyim simiir simiira naingwokwokaigika. Mi saiir kwoinau hirar haigi okai, saeya biri naingwo owouga. ²⁰Mi kamim sibsib kigriraowiyim sima ha swoki apamim mi sima mwai ina yapwowaowamim Adi Komii siir inig iir hainanam digworaekwowim sima wakaeyim mi sima kigim simiir. Mi digworaekwo whiekakim Adi Komii siir paekwosimim sima boinmamaugikim bidi yimbiamkiyim. Iriig.

Sima siirin Jisis yokdap haiginiu

²¹Mi mhoyia ii iriyyar kwoimim namkiyim mi siir mioisa ina kitiyopnir haiya. Mi sima siir inigin Jisis yokdap haiginiu. Mi Adi Komii siir paekwosimim sima biyar dapkikinkin, iya siya siir yopiya saiir mhiinau hir niki okai karamaeyar niki owin saiirar. Iriig.

Simion Ana sowa Jisis siirin omaka komiyya Adi Komii siira saiir hir ini kigi

²²Ta iya sowa buga niyoprikmaiya sowa buga siyiun biya Moses siya winboinkiyin mi siir hiriinanar mi tir. Mi siir ad yopiyo ina hainamwo siirin om komii Jerusalem hiriir, Biyan Inkam Komii siir iin nini onkwo hauugiyam. ²³Yai komii kwira Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir nwowa, saeya hiniina winboinkika, biiki biyan yinisim yinhamoyinin, yio minim nimbingin, Biyan Inkam Komiiyin siir hauugiyam, siir yinisimar nwowim. ²⁴Yokwo Komii saiir yai kirie kwira saeya hiniina boinkika, iya wigkamwo sowa yinisim yinkamiyin yinhamoyinin, Adi Komii siir omaka komiiya saiir hainam mi yo sowawaiyo iriipi hiriinan inmab haomwo isa timi isom hainam. Mi inmab aiiram mi whaowaekin, mhautam haomwo isa timi isom hainam. Mi Josep, Maria sowawaiyin om komii Jerusalem hiriir asi namkwo.

²⁵Mi inkam nwirin om komii Jerusalem hir nwokin, siir inigin Simion. Mi ti inkamin siya dimin whirki bi kimbugin. Niingaka. Siya inkam wadiekin. Siya Adi Komii siiramar mi kwisboinikin mi siya ii aiirimar niki owi, iya Adi Komii siya inkam nwirin siir nikropki, Isrel hiran iikamim simiir mhi kwoin imiir kirie haiginiuwam. Mi Adi Komii siir naeyiun ini saikar nwowin. ²⁶Adi Komii siir naeyiun siir bidi yisimauuin mi siya wi niki aosau rani. Niingaka. Siya Biyan Inkam Komiiyin Krai iya siya nitana saiiramar niki owi. ²⁷Adi Komii siir naeyiun siyar hiurworwokai insiingikin mi siya Adi Komii siir omaka saiir hiriir yapninopkainam mi yopii adwo yinisim Jisis siirin ina hainaniyin Adi Komii siir omaka saiirim, Adi Komii siir hauugiyim, simiir siyu ieya boinin siir hiriinan. ²⁸Mi Simion siir ina ti yinisim iiarar yinkwo mi siya Adi Komii siir inig iirin hiniina hainan prapas boinki,

²⁹ Biiyan Inkam Komii diminin biiya kira nimbiniin, kara siir bidi kigin. Mi tariinanin kara naonami, kira kariirin ha kigninkinki.

Tariinanin kara kiriir miivan inkamin wi maingimaingar nwowi.

³⁰ Inkamin krimiir nanmaiwarkainainin kara siir bidi kigin.

³¹ Kira ti dimin iirin iikam whiekakim hinda tindanim simiir whwonkam ida diriraerarkin.

³² Siya paenan minam niuyakin iikam whiekakim Juda iikam tani, simiir kwoin imiir nanaakninki haiginiuwam. Isrel kiriir iikamim inig komii simiir hauu haiginiuwam.

³³ Mi iya siir yopii adwo sowawaiyin hiriinan wakaeywo ti hiriinan yaiyim Simion siya boinim sowiirwai yinisim iir mi sowawaiyin naingwoyimyok pranae bi kinkwo. ³⁴ Mi Simion siya simiirniyiin haniingi yigboinmamaair haiginiu. Mi siya Maria Jisis siir apua saiirin hiniina boinki, wakae, ti kowiirwai yinisimin, Isrel simiir iikamim wi higa siya niniuwi. Mi nhirim wi siya swoki anmaiwarkainaei. Ti inkamin siya, Adi Komii siya nimbiniin. Mi siir siyu iirin wi siya niisiimauuwi mi nhirim wi saikar ninkinwamwarkii boini. Mi nhirim wi yaewan siir kindiyuwangigi. ³⁵ Mi iikam whiekakim simiir kwoin aowa aowanim wi idowiiyar nwoki. Mi mhoiia sima siirin wi siyu miyik miyikanan tir tani. Mi kira siirin hiriinan kigi mi kiriir kwoinin wi hindara hiugimkikiugi, siirsiyin. Mi ta hik hiriinana wi sauin, inkam piu nitiiyin mi ha kimpipisugiiyin, wi hiriinan kimpipisugi. Simion siya hiniina boinkikin.

³⁶ Mi profet wig ira om komii Jerusalem hir nwoka, saiir inigin Anaka, saeya Fanyuel siir yinisimka. Asa siir isidin siir hiranka, saeya walbiyie bidi yowa. Biiya saeya kam pua niki owa, saeya biewiyim pariiga ywo, iriiyar whis (7). ³⁷ Mi mhoiia saiir kamin ina yaonamin mi wig igabae nhiinga saiir biewiyim pariig, kamnwii whii (84). Mi saeya inokiiinokin Adi Komii siir inig hainanim bi siisika, saeya Adi Komii siir inig iirin nii nabie nii nabie hainanika. Mi ii nhirim, saeya nae minim pa mi haiyaei iiyim saeya nhwo Adi Komii siiram kwisboiniyim Adi Komii siir omaka komiia saiir. ³⁸ Mi iya Josep Maria sowawaiyin ta omaka Adi Komii siira saiir hirar niki owo, Adi Komii siir ninkin imiiaeyim mi Ana saeya ha nimbiniya mi saeya ini Adi Komii siir inig iir ini igboinmamaairniya. Mi saeya kimidiniya ti yinisimin siir yai imiir boinmimauu, iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim, siirim nwokwokinim, Isrelan iikamim hir nwowim simiir nanmaiwarkainam. Iriig.

Josep siya om Nasareta hiriir swoki haiyiug apnam

³⁹ Sima digworaekwo whiekakim diriraerar digiyim, Biiyan Inkam Komiiyin siir siyu ieya boinin siir hiriinan mi sima ina swoki amim nu Galili, simiir oma Nasareta hiriir. ⁴⁰ Mi ti yinisimin ha mwrriigiin mi

siirin ma minkin bi nipiyaokiimiminkin siya ini kiriekakar ywokiya
mi siya ini ninokninkin miyik whiekakar mi okiya. Mi Adi Komii siir
naingwoyimyoka ini saikar nwowa. Iriig.

Yinisim Jisis siya ina yamin Adi Komii siir omaka saiirim

⁴¹Mi biewii biewiiyim ta ii komiia wou nikwo aeiya Pasova Jisis
siir yopii adwo, sowawaiyim om komii Jerusalem hiriayar namnanaeiko,
sowawaiyim bi nwokaigiiko. ⁴²Jisis siir biewiiyim iuur whisa namwo
iuwim mi siya wara yinkin am, siir yopii ad owakan, ta ii komiia wou
nikwo aeiya saiirim. Biewii biewiiyim biiya sowawai niki tirkiyim simiir
hiriinan. ⁴³Mi wou nikwo aeni iia dig nwokiya mi sima ina swoki amim
mi yinisim Jisis siya om komii Jerusalem hirar ywoki. Mi siir yopii
adwo sowawaiyim ha bi naingwoko siya ini hirar ywokiya. Niingaka.
⁴⁴Mi sowawaiyim ha naingwoko siya ti iikam whiekakim sowaka waiyar
napamim simaka napami mi ta nabie kirieya sowa sowa asi napamko.
Mi sowa sowiir nomiiyauim mi sowiir ad igrimim simiirim hansiram siya
simaka mi owi. ⁴⁵Mi sowawaiyim ha hansiranaeyo siir bi swoki kigin.
Niingaka. Mi sowawaiyim, om komii Jerusalema hiriir asi swoki haiyug
hansranamko siirim. ⁴⁶Iiyim sowawai siirim hansiro, kwisa hansir mi
kwoimaka saiir ini kigi, omaka Adi Komii siira saiir hir nwowi siya,
Juda simiir inkamim siyupai, siyupaiyim sim nowomwarkaiyuwiyim
simiir bopwoniya hir nidwokai wakaemimiki, simiir yai min dimin imiir
mi siya simiirin ina mi kinawaomwarkii sriiyin. ⁴⁷Mi kamim siir yai
imiir wakaekiyim mi sima ini hindarar yanaakiyim ti yai whiekakim
siya ninomokninkin boinkiyim simiirin. ⁴⁸Mi sowawaiyim siir nini
kigiuwim mi sowa ini hindara yanaakiyo. Mi siir yopiiya saeya siirin
hiniina ini boinu, yinisim! Kira kririirwaiyim hiniin dimusi tirgikin,
ha? Krirawaiyim kiriirsiyim pranae pranae bi naingwoyimyok hansirko.
⁴⁹Mi siya sowiirwai yai aka hiniina yowarkii boin, kowawaiyim kariirim
dimusi hansirko? Mi kowa bi ninokninkinko, kara pi kariir Adin siir
omaka tirar nwowi, ha? ⁵⁰Mi sowawaiyim bi ninokninkinko ta yaiya siya
boina saiir yaimwokiyaaimwo aiirin.

⁵¹Mi siya ini sowakawai warar swoki inkin amin om Nasareta hiriirin.
Mi siya ini yopii ado sowiirwai yaiyar mi wakaeyoknan. Mi ti yaimin
diminim siya boinim, ini yopiiya saiir kwoinai hirar haigi okaiyim. ⁵²Mi
Jisis siya komii namwoiuwim mi siir ninokninkina ini warar mi inkin
opnirtaraokiya. Mi iikam ikim sima ini siiramar yaingwokiinim. Iriig.

Jonin op baptais haiginiuwiiyim yai siya boinmimaugin

(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Jo 1:19-28)

3 ¹Taibirias Sisa siya kigriraakiyim omom omom nhirim nu Rom
hiranim, biewiiyim iuur iriayar (15). Mi Pontias Pailat siya nu Judia

siir kigriraowan inkam nwokin. Mi ta ii aiirin Herot siya iikamim nu Galili hiranim, simiirin saiir kigriraokin. Mi siir akamin Filip siya nu Itaria mi nu Trakonaitis sowiir kigriraowan inkam komii nwokin. Mi Laisenas siya nu Abilini siir kigriraowan inkam nwokin. ²Anas, Kaiafas sowa prismi biiyan inkam nwoko. Mi ta iiya Jonin Sekaraiani yinisimin maeyau siiyin nu apa saiir hir nwowin mi Adi Komii siir yaiya siir hiriirin, saiirar nimbiamkin. ³Mi Jon siya omom omom whiekakim ie Jodan siir kingiin hir nwowim, simiir hiran iikamim simiirin siya hiniina boin, kima kimiir dimin biyeyim digiumii simiir haimriiyugigi mi op wa nwoki baptais haiginiuum mi Adi Komii siya kimiir dimin biyie biyeyim biiya kima tirkaiyuim wi haniingin haiyoprindiyumiigi. ⁴Jon siya hiniina boin profet inkamin siir yai aiirin. Yai nhirim profet Aisaia siya winboinkiyim Yokwo Komii saiir, yim hiniingim,

mi inkam nwirin maeyau siiyin nu apa niinga, hir kauwok boinkiyin siya hiniina kauwok boinkikin, Biiyan Inkam Komiiyin siir siyuim simiir kisisop diriraerarkwokin. Siir siyu iir sibgu diriraerarkwokin. Profet Aisaia siya hiniina boinkin.

⁵Mi maeyauwim ieno ieno whiekakakim yim ha timi hainkrinkrinkkwokin. Mi mhiu komii komiiyim mi mhiuisisim ikim, wi sima dopkiyimikiina mi siyuim mipugnan wrieyokim yim timi oprimtioki mi siyuim haigi inamnaniyim, yim timi iyohimikmai diriraerarkwokin.

⁶Mi iikam whiekakim wa nwoki kigninokninkinkiyim, inkamin Adi Komii siya nimbinin krimiir nanmaiwarkainanin siirin. Profet Isaia siya hiniina boinkikin.

⁷Jon siya iikam isid komiiyin siiram nitim saika nwowim simiirin hiniina boinki, kima iikam miyiknanki mi iuwi, ini wrakiwranan ywowim. Mi kimiirin nhinga boinkikim kariirim nidamnaniyim, op kimiir baptais haiginiugiyim? Mi Adi Komii siya wi kimiir nonkwoniinwomwiirninkin tani, aniya? ⁸Mi kima iikam whiekakim simiirin hiniina diisiimauu, kima kimiir dimin biyie whiekakim, simiirin bidi haiyoprindimiigiyim. Mi kima, kima kima hiniina kipi ninkinwamwarkii boin, nim krima Ebrahim krimiir brougaeyin siir iikamkim mi siya wi digar nwowi mi krima wi iikam miyikar nwowi. Niingaka. Mi Adi Komii siya naingwowi mi tiki siiyam siyar mi diriraerarii, siya wi digar mi owi mi sima wi Ebrahim siir yinisimar namwoiuwi. ⁹Ua ini paemii hirar haigin taowaigina mi pae whiekakim nae miyik bud karamae nwowim yim wi paenau sima niyitkaigaiki. Mi wim kima ini ti paeyim simiir hiriinan ywowim.

¹⁰Mi sima siirin hiniina srii, krima wi paniina tiri. Simiirin hiniina niisiimauuim, krimiir dimin biyeyim bidi haiyoprindiyumiigiyim, ha? ¹¹Mi Jon siya simiirin boiniyo yaiya hiniin boinki, inkamin yiuus

kwisairgakiniuwi mi siya kwira, inkamin niinga nwowin, siir timi hauu. Mi inkamin naeminkin naokingugunankaiyin yio iriipa hiriinanar timi tir. ¹²Mi kamim omom omomi umir haiiyim, yim iriipi hiriinan ina mi itim Jon siirim, op simiir baptais haiginiuum. Mi sima siirin hiniina srii, iikam nowamwarkaiyiuan inkam, krima wi paniina tiri, simiirin hiniina niisiimauum, krimiir kwoin biyeyim, bidi haiyoprimdiyumiigiyim? ¹³Mi Jon siya simiirin hiniina boinmauugi, kima umirmairin gavman siya boinkiyin siirrarar hai. Yaeya umir nokii kipi swoki inkin hai. ¹⁴Mi kamim yaii niniiyim yim iriipi hiriinan siirin ina mi sriiyim, krima wi paniin paniina tiri? Mi siya simiirin hiniina boinki, kima inkam nhirmi hindara kipi priitopriitio mi kima simiirin whisarii kipi priiboim hiuriyiu mi simiir umirim whisarii kipi priiyiksasae hai. Mi kimiir kwoinin hiinsima dwo ti umirsimin kima haiiyin kimiir mii aiirsi.

¹⁵Mi iikam whiekakim sima ina yinaingwoyimiyok boinim, ti inkamin siya Kraisin Adi Komii siya nikropkiyin iikamim sim nanmaiwarkainam, aniya? ¹⁶Jon siya simiir yayaka hiniina yowarkii boin kara kimiirin op ara baptais haiginiuwi, inkamin kariir mhoiia nitin kariir kouwin ini siyar ywowin mi siya ini yaowae adnan ywowin, kara ini yinisimnan ywowin. Mi kara siir miyim wa sibgu inomokninkin mirii rani. Kara inkam miyik rani. Niingaka. Mi kara op arar baptais haiginiuwi mi Adi Komii siir naeyiun siirin wi siyar hainiuae haiginiuwi mi ti dimin biye imiirin wi paenan siyar niu iuguski. ¹⁷Siya ini inkamin twonidim twonau haigiyin mi ha nokwobrombropiyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi iya iki twonid imiir nokwobrombrop digiyim mi kasim pa kuubrukigi. Mipi twonid niingam simasima namwokaiyiwi mi simiirin pi omaka nae haigiiya hir nini haigiyiwi. Mi siya kas imiirin pa nhisopkininaka mi simiirin pi pae nhisopkin namginki. Mi ta paeya saeya wi niutingi rani. Niingaka. Saeya wi hiriayar niuyokiyokiikaeyami.

¹⁸Mi Jon siya ti hiriinanim simiir boinmauu digiyin mi siya Yaiwin Kibiya sair yai kiriekirie kibi whiekakim simiir warar yinkin boinmimauu.

¹⁹Jon siya gavmanin siir biyan inkamin Herot io siir nwokin. Dimusi rani, siya siir nomousimin Filip siir wiga Herodias sair hainikii nonkwonan mi siyu biye nhirim siya tirim io simiirsi wara mi inkin okin. ²⁰Mi Herot siya siyu biye komii whirin ha swoki tirin mi ini ti biyanim simakar swoki inkin haiginkiyin. Whisarii rani, Jon siirin siya hiugripkiikikaigin. Iriig.

Jon siya baptais haiginiugin Jisis siirin
(Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)

²¹Hiya Jon siya iikamim simiir baptais haiginiuin mi siya Jisis siirin ini warar mi inkin baptais haiginiuin mi iya Jisis siya nhwowar niki

kwisboinin mi ninomora ini omaka anonanar haiwaokiya. ²²Mi Adi Komii siir naeyiun ina yiuwiniyin. Mi sima kigwin siir naeyiun iinmabnan siinaini siiram. Mi yai kwira ninomor kou hir kauwok boinkiya saeya hiniina kauwok boinkika, kira kariir yinisim wadieki wadie kiingin. Mi kariir kwoinin ini kiriiramar naingwokwonanaeyin. Mi kariir mhii kwoinin, kiriirimin ini maingimairga ywokiyin. Iriig.

Jisis siir yidiwii wanwiyaeiyim simiir inig ima

(Mt 1:1-17)

²³Hiya Jisis siya siir biewiyim, kamnwir iuura nwowin mi siya ha mirii bwakainakin. Iikamim simiir kwoinin ha naingwokim, Jisis siya Josep siirgisiiir nhiekinuwi. Niingaka. Siya Adi Komii siirgisiiir yinisimkin. Mi Josep siya Hilai siir yinisimkin.

²⁴Mi Hilaiyin, yio Matatni yinisimkin. Mi Matatin, yio Livaini yinisimkin. Mi Livaiyin, yio Melkaini yinisimkin. Mi Melkaiyin yio Janaini yinisimkin. Mi Janaiyin, yio Josepni yinisimkin.

²⁵Mi Josepin yio, Matataiasni yinisimkin. Mi Matataiasin, yio Emosni yinisimkin. Mi Emosin, yio Neamni yinisimkin. Mi Neamin, yio Eslaini yinisimkin. Mi Eslaiyin, yio Nagaini yinisimkin. ²⁶Mi Nagaiyin, yio Meatni yinisimkin. Mi Meatin, yio Matataiasni yinisimkin. Mi Matataiasin, yio Semeni yinisimkin.

Mi Semenin, yio Josekni yinisimkin. Mi Josekin, yio Jodani yinisimkin. ²⁷Mi Jodanin, yio Joanani yinisimkin. Mi Joananin yio, resani yinisimkin. Mi Resanin, yio Serababelni yinisimkin.

Mi Serababelin, yio Sialtielni yinisimkin. Mi Sialtielin, yio Neraini yinisimkin. ²⁸Mi Neraiyin, yio Melkaini yinisimkin. Mi Melkaiyin, yio Edaini yinisimkin. Mi Edaiyin, yio Kosanamani yinisimkin.

Mi Kosanamain, yio Elmadamni yinisimkin. Mi Elmadamin, yio Erni yinisimkin. ²⁹Mi Erniyin, yio Josuani yinisimkin. Mi Josuain, yio Eliesani yinisimkin. Mi Eliesain, yio Jorimni yinisimkin. Mi Jorimin, yio Matatni yinisimkin.

Mi Matatin, yio Livaini yinisimkin. ³⁰Mi Livaiyin, yio Simioni yinisimkin. Mi Simionin, yio Judani yinisimkin. Mi Judanin, yio Josepni yinisimkin. Mi Josepin, yio Jonamni yinisimkin. Mi Jonamin, yio Elaiakimni yinisimkin.

³¹Mi Elaiakimin, yio Meliani yinisimkin. Mi Melianin, yio Menani yinisimkin. Mi Menanin, yio Matatani yinisimkin. Mi Matatanin, yio Netani yinisimkin. Mi Netanin, yio Devidni yinisimkin. ³²Mi Devidin, yio Jesini yinisimkin.

Mi Jesiyin, yio Obetni yinisimkin. Mi Obetin, yio Boasni yinisimkin. Mi Boasin, yio Salmoni yinisimkin. Mi Salmonin, yio Nasoni yinisimkin. ³³Mi Nasonin, yio Aminadapni yinisimkin. Mi Aminadapin, yio Atmini yinisimkin. Mi Atminin,

yio Anaini yinisimkin. Mi Anaiyin, yio Hesroni yinisimkin. Mi Hesronin, yio Peresni yinisimkin. Mi Peresin, yio Judani yinisimkin. ³⁴Mi Judain, yio Jekopni yinisimkin. Mi Jekopin yio Aisakni yinisimkin. Mi Aisakin, yio Ebrahimni yinisimkin. Mi Ebrahamin, yio Tirani yinisimkin. Mi Tirain, yio Nehoni yinisimkin. Mi Nehoin yio Serakni yinisimkin. ³⁵Mi Serakin, yio Reuni yinisimkin. Mi Reunin, yio Pelekni yinisimkin. Mi Pelekin, yio Ebeni yinisimkin. Mi Ebenin, yio Selani yinisimkin. ³⁶Mi Selain, yio Kenani yinisimkin. Mi Kenanin, yio Apaksatni yinisimkin. Mi Apaksatin, yio Siemni yinisimkin. Mi Siemin, yio Noani yinisimkin. Mi Noain, yio Lemekni yinisimkin. ³⁷Mi Lemekin, yio Matusalani yinisimkin. Mi Matusalain, yio Inokni yinisimkin. Mi Inokin, yio Jaretni yinisimkin. Mi Jaretin, yio Mahalalelni yinisimkin. Mi Mahalalalelin, yio Kenani yinisimkin. ³⁸Mi Kenanin, yio Inosni yinisimkin. Mi Inosin, yio Setni yinisimkin. Mi Setin, yio Adamni yinisimkin. Mi Adamin, yio Adi Komiini yinisimkin. Iriig.

Setan siya siir nipiyaokiiyam tirkin

(Mt 4:1-11; Mk 1:12-13)

4 ¹Adi Komii siir naeyiuin ini Jisis siir yaninkiniuniyin mi siya ie Jordan siir haiburgigin mi ina swoki amin. Mi Adi Komii siir naeyiuin siya yikiunam maeyau siiyin apa niinga inkam karamaeya saiiir hiriir yam. ²Mi siya ta maeyau siiyin apa inkam karamaeya saiiir nwowin, iiyim kam nwisa ywo (40). Mi ta iiya Setan siya Jisis siirimin saiiir kinankiukin. Mi ta ii aiirin Jisis siya nae bi naekin niingaka. Siya mhiirima nwokin.

³Mi Setan siya siir boinki, kira Adi Komii siir yinisimkiniuwi mi kira pi ti siiyain siir boinki mi siya pi bret nwoki imbiyamim. ⁴Mi Jisis siya siir yai anaka hiniina yowarkii boinki. Yokwo Komii saeya hiniina boinka inkamin nae aram naingwowyin siya wi kiriekak nwo rani. Niingaka. Inkamin bret ara naeyam naingwowyin siya siirin wi kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiiyin siir hauu rani. Niingaka.

⁵Mi Setan siya siirin ina yikiunainamin mhiukiua hiriir mi bi kimiminkikin, siya ina yisiimauuwim nu tiran omom omom whiekakim simiir. ⁶Mi siya boinki, kara ti kariir omom omomim mi kariir dimin taemin whiekakim wi kiriir hauuwi. Mi kira wi nu kigiriraowan inkam komii nwowi, whisarii rani, yim ti digworaekwowim kariirargim mi kara inkam nwir mi hauuwi kara wa mi hauuwi, kariirar kwoinkin. ⁷Kira ogmwo kariiram hui mi kariir inig iir hainani, ti digworaekwo whiekakim yim kiriirgim. ⁸Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, Yokwo Komii saeya hiniina boinka. Kira Biuyan Inkam Komiiyin siir inig

iirarar hainan siya kiriir Adi Komiikin mi kira siir mii aiirarar donkwo iski.

⁹Mi Setan siya Jisis siirin om komii Jerusalem hiriir yikiunam. Mi Jisis siirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saair akou hir ini okmwini okwoiu. Mi siya siir boinki mi kira Adi Komii siir yinisim kiinginiuwi mi kira pa diswit natkinainam. ¹⁰Yokwo Komii saeya hiniina boinka mi Adi Komii siya wi siir paekwosimim simiir boinki. Sima kiriirar sibgu kigriraowim mi kira wi nao rani. ¹¹Mi sima wi kiriir nonkwowini simiir iinam mi kiriir iga wi siiya kwirki swoki hain tani. Niingaka. ¹²Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, Yokwo Komii saair yaiya saeya hiniina boinka, kira Biiyan Inkam Komiiyin siirim kipi kinankiu mi siirim kipi srii, ti hiriinan dimin biyeyin siya kiriir whindiriraerarkiyim. Niingaka. ¹³Mi iya Setan siya siirim kinankiuguguwin, ti dimin taemin whiekakim simiir mi Jisis siya bi wakaeyoknakin. Mi Setan siya Jisis siirin ina haiburgigin mi ina ini sinsin wokmainakiyin. Iriig.

Jisis siya nu Galili hir mirii bwakainakin

(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)

¹⁴Mi Jisis siya nu Galili hiriir namin mi Adi Komii siir naeyiu miyikin siir kirieya ini siyakar ywowin mi dimin taemin whiekakim Jisis siya diriraerarim simiir yaiya ina haigiririr boinama omom omomim simiir. ¹⁵Mi siya iikam whiekakim simiirin, simiir omaka yai nidwokai wakaeya saair hir boinmimauugin mi sima ini siir inig iirar hainan prapraskiyim. Iriig.

Mi om Nasaretan iikamim sima digiumii Jisis siir haimriiyugim

(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)

¹⁶Mi Jisis siya omin yinisim sapisap siyar naemrwii okwonaniyin Nasaret siirimar swoki am. Mi Jisis siya Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwoyiya ta omaka yai nidwokai wakaeya saair yapninpokainam. Hinokiinokin siya tiriya saair hiriinan mi siya ini Yokwo Komiiya saairar yokwo mwaingiyin. ¹⁷Mi sima siirin profet Aisaia siya wina yokwowa bidi bidiniyar saair hauu mi siya mii kwira hiniina boina sairam hansirkin,

¹⁸Adi Komii siir naeyiun ini kariir tir nwowin. Mi siya kirie kariirin minam hauugin mi ha nimbinkin, siir yaiwin kibiya iikamim sima sima sipiyimiyokmaeyamiyim simiir boinmimauuim. Siya kariirin minam nikropkikin kara ta hiriinan yaiya iikam simiirin hiniina boinmimauuim mi digworaekwowim uridnan kimiir nitkiyim mi kimiirin wi rirmiia kara nwowaiginiuwi mi iikamim nhwokwisae nwowim simiir nhwowim wi wadie kara nwowaiginiugi. Mi iikamim hikak nwowim simiirin wi rirmiia kara nwowaiginiugi.

19 Siya kariirin minam nikropkikin. Iiya Adi Komii siya nanmaiwarkainana iikamim simiir kara saiir boinmimauukin. 20 Mi siya ha mwain digiyin mi yokwowa ina swoki haiginikougiya. Mi ina swoki hauugiya inkamin yokwo imiir kigriraowiyin siir. Mi siya ha swoki idwowin mi ta omaka yai nidwokai wakaeya saiir nwowim iikamim simiirin ta ii aiir nowomwarkaiyi buwakainamkin mi simiir nhwowim siirara kaonanaekiyim. 21 Mi siya simiir boinki, yaiya tariinan kima kwawakaekiya Yokwo Komii saeya boina, tariinanin saeya tasi nimbiraraowa. 22 Mi sima siirin ina boin wadieyin mi sima naingwoyimiyok prasae bi kikinkim yai miyik miyikim siir yai hiranka nimbiniyim simiirsiiyin mi sima boin. Ti yinisimin siya tari Josep siir yinisimkin, aniya? Mi siya krimiir hiriinanargin mi siya ti hiriinan yai miyik miyikim papiyanki haigim? 23 Mi siya simiir boinki, kara kimiirin pi boiniyo yai kwira saiir yaimwokiayimwo aiir boinmauugi, inkam iikam nhirmi whindiriraerariyin yio ti hiriinan inkamin sasar timi whindiriraerarna. Siyu hiniinin Kapaneam kira tirnaniyin mi ti kiriir ombud om iirin hiriinan siyu iirar timi tir. 24 Mi siya boin, kara kimiirin yaimwower boini, iikamim sima simiir omki oman profet inkamin siir yai bi wakaeyoknaeikin. Niingaka. 25 Waka! Kara kimiirin yaimwokiayimwowa boini, bidi bidiniyarin Ilaija siya nwowa mi wig igabae niinga nhirim nu Isrel hir nwokim. Mi taka iya naoki bi swoki kinmiminka biewiiyim whwoim haimeii (3 1/2 yia). Mi iikam whiekakim ti nu iir nwowim sima mhii prasae bi naokim. 26 Mi Adi Komii siya Ilaija siirin iki wig igabae niingam nu Isrel hir nwowim simiirin bi nikropkikin. Niingaka. Siya siirin, wig igabae niinga irua om Sarefat nu Saidon hirana saiiram nikropkikin nae saiir hauu aeyim. Mi ya saeya nu Isrel hiran wig rani. 27 Mi profet Ilaija siir iya iriipi hiriinan mi siya iikam nhirim nu Isrel hiranim paowaigi piskomkopouwim, simiir nwirni miyik bi nwokin. Niingaka. Mi niinga nwokiyin Neman sasargin. Neman siya Isrelan tani, siya Sirian inkamkin. Jisis siir yaiya hiriinanka. 28 Mi ta iya iikam whiekakim sima ta omaka yai nidwokai wakaeya saiir hir nwowim sima ta yai aiir wakaekiyim mi sima bidi yinokninkinkiyim ta yaiya Jisis siya simiirar hiuriyu boinkin. Mi simiir mhii kwoinim haughauga asi whwiyiekikim. 29 Mi sima ha ninsiin okwokwokiym mi Jisis siirin ina kiyaiwowitnaniyamim omin siir yaba hiriir. Mi sima siirin mhuusim whirin simiir om ieya nwowin mi sima siirin hiranki nitkiigiyim tirkim. 30 Mi sima dig bi nwokim whisarii rani, Adi Komii siyar nikidukin simiir kwoinim mi sima asi nididkim. Mi Jisis siya ini simiir bopwower yapnamin. Mi siya ina yiugusamin. Iriig.

Jisis siya inkam nwirin uridyu biyiekakin siir haiswoniskikin

(Mk 1:21-28)

31 Mi Jisis siya om komii Kapaneam nu Galili hiranin siir namkin. Mi Juda simiir ii komiia pu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya siir iikam nhirim

saiirar mi owomwarkaiyiugin Adi Komii siir yai aiir. ³²Mi sima ta siir yai aiir wakaeyim mi sima ini hindara yanaakiyim. Dimusi rani, siir yaiya inkamin inig komiigakin siir hiriinan boinkin ta yaiya kirie komiigaka. ³³Mi omaka yaimin dimin nidwokai wakaeyiya, inkam nwirin yiu biyiekakin hir nwokin. Mi siya ina kauwok boinamnankiyin, ³⁴hie! Jisis om Nasaretanin, kira dimu dimin tiram nitkin, ha? Kira krimiir nonkwoniinwomwiirnininkinam nitkin, ha? Kara kiriirin ina ninokninkinin kirargin Adi Komii siir yinisimin dimin whirki kimbu karamae nwowin mi iikam whiekakim krimiir nanmaiwarkainanin. ³⁵Mi Jisis siya igao yai ti yiu biye siir yikwao boinki, kiriir yaiya ti tanki! Mi yiu biyeyin siya ti inkam iirin iikam whiekakim simiir whwonkam idar haigi irimtiogigin mi siya ina yamin. Mi siya siir bi nonkwoniinwomwiirninikingigin. ³⁶Mi iikam whiekakim sima hiriinan kigiyim mi sima ini hindara yanaakiyim. Mi simasimarin hiniina yimboin amboin, ae! Ta yai hiniina saeya panin panin yaiga. Mi siya yiu biyeyim simiirin wi inkamin kirie komiigakin mi inigak ikin mi siir hiriinan boinmimauwi. Mi sima hiriinan wakaeyim mi sima ti inkam iirin ina haiburgigin mi sima ina yaimin. ³⁷Mi ti dimin hiriinanin Jisis siya tirkiyin ina haigiririrkiyin, omom omom imiirin. Hrig.

Jisis siya iikam kasa bi haiswonimniskiiigin

(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)

³⁸Mi Jisis siya ta omaka yaimin dimin nidwokai wakaeyiya saiir haiburgigin mi Saimon siir omaka aiir yam. Mi Saimon siir nuua saeya ma piu huua kinya saeya niiga. Mi kamim sima ini ikiunaki Jisis siirin saiir nini kigniyam. ³⁹Mi siya ha namin, kimidiniya hiiya saeya whina saiir kingiinar ini okwowiuwin mi siya ta ma huua kinya igao yai saiir boinki mi ta ma piu huua kinya ina haiburgiga. Mi saeya biri kimiminkika saeya ina yinsiin idwo sasaugiya mi saeya ini simiir nae imiirar swoki insiin diriraerara.

⁴⁰Mi iiya bieyin nikiiyamki tibin, iikamim nomiiyaugakim, sima simiir nomiiyaum mapai mapaigi niyim simiirin ina yikiunaniyim, Jisis siirim. Mi siir ina ti iikamim makak makakim simiir piu imiir nonkwokiyim mi siya simiirin ina yinimniskigiyim. ⁴¹Mi ti uridyiu bibiyeyim iikam whiekakim simiir hir nwowim sima ini warar yinkin amkiyim mi sima igao yaigak hiniina ywonamim. Hie! Kira Adi Komii siir yinisimkin. Mi Jisis siya igao yaigak simiir ywoki mi siya yai simiir bi kigninkin boinaikin. Dimusi rani, sima ina ninokninkinim siya inkamin Mesaia Adi Komii siya nimbiniin siya krimiir nanmaiwarkainanin.

Jisis siya yai omakam yaimin dimin nidwokai wakaeyim

simiir hir boinmimauugin.

(Mk 1:35-39)

⁴²Mi bienainakarini siya tiki om iir haiburgigin mi siya maeyauwa inkam karamaeya saiir yam, nhwo Adi Komii siirim kwisboinim. Mi

iikam whiekakim sima ina yamim Jisis siirim hansiram. Mi iiya sima siir hansiryiskaiyin mi siir kwoinin kimidiniya sima yikpitmaiym ti simiir om iir haiburgigsi, siya pi om whira namisi. ⁴³Mi siya simiir boinki, kara yaiwin kibiya iiya Adi Komii krimiir Wanin siya digworaekwo whiekakim mi iikam ikim, simiir kigirkakana sairin pi iki omom omom nhirim simiir mi boinmimauwi. Kariirin Adi Komii siyar nikropkikin mi kara hiriinan asi tiri. ⁴⁴Mi siya ha boin digiyin mi siya ina haiburgigin simiirin mi siya ina yamin Adi Komii siir yaiya sairin iki omakam, yaimin dimin, nidwokai wakaeyim nu Judia hiranim simiir asi boinmimauwamkin. Iriig.

Jisis siya boinkin Pita siya anasu hoimgak asi haigin

(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

5 ¹Mi iigwira Jisis siya Genesaret whiigbid hir nwokin. Mi iikam whiekakim sima ha nitim, ini saikar yaninkiniuniyim. Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyam. ²Mi siya igopsim iswo sowiir kigi sowa whiigbid hir nwowi. Mi kamim anasu haiiyim sima ti i iswo sowiir bidi haiburgigo. Mi sima haimna hiisoki. ³Mi Jisis siya iisim ira sair kwirii, ta iya Saimon Pita siirga. Mi siya Saimon Pita siir boinki siya i airin hamisima wokiyopkiyim yaba hiriir mi siya ta ikopsim aiir yidwokai boinmimauugi Adi Komii siir yai airin, iikam whiekakim simiir.

⁴Mi Jisis siya yai ha boin digiyin mi siya Saimon Pita siir boinki, iya whiidopwoniya kinaniyam, kira mi kiriir isidin kima haimna ditmai anasu kikaiyim. ⁵Saimon Pita siya ina yowarkii boinin, inkam komii ta nii kirieya krma whisariiyar miriinamaemaowikim, anasu whirmin whirmin bi swoki iigimiminkin. Mi kira pi boinkin, kara pi asi nitmai. ⁶Mi sima ha nitmaikiyim mi simiir haimna anasu kasa bi niigikim mi haimnain pi hiriyyar pi inanbirgiyin. ⁷Mi sima simiir iripa miyyan kamim i ira sair nwowim simiirim kinkina, simiir whinmiriyyim mi sima ha nitim mi anasum ina yiskaina haigimimirkiiyim. Mi i iso ini hindara iyimiminkiywo. ⁸Saimon Pita siya hiriinan kigiyin mi ogmwoin Jisis siir kingiina ini hiuu mi ina boinin, Biyyan Inkam Komii, kira kariir haiburgik mi kira ha dam! Dimusi rani, kara dimin biye tiran inkamkin. ⁹Siyar mi kamim saikar nwowim, sima ti anasu whie komiiyim sima haiyim simiir kigiyim ini hindara yanaakiyim. ¹⁰Sebedi siir yinisim nwiso Jems, Jon sowa Saimon Pita sima iripa mi kwiruwa miriigim. Sowa iriipa hiriinan ini warar mi inkin anaakiyo. Mi Jisis siya Saimon Pita siir boin, kira kipi nidid ti anasu kira haiyim, mhoiyya kira iikamim simiirin wi hiriinan haii, kariir mhoiyya nitamin. ¹¹Mi sima i iso ha nadu hiuwamasukuniyim mi simiir digworaekwo whiekakim ini hirar iyopnisugikim mi sima ini Jisis siir mhoiyyar yamim. Iriig.

Jisis siya inkamin paowaigi piskomkopouin siir haiswoniskigin
(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)

¹²Higwira Jisis siya om whirin inkamin paowaigi piskomkopouin siya nwowin siir ini owou. Mi ti inkamin siir piua paowaigi bidi yinkiniua mi iya siya Jisis siir kigwinin mi siya ini Jisis siir igmiiga whwonkam ida kingiinar yakai kaiyirou whinaiinamin. Mi ina boinaiyin, Inkam Komii kira naingwowi mi kariirin wi dig kirar nwowaiginiugi. ¹³Mi Jisis siir ina ha ninkikiya mi siir yanonkwowiuin mi siya boin, kara ha naingwowi, kiriir ma ha digi! Mi ta ma bi kimiminkika ina digiya. ¹⁴Jisis siya igao yai siir boinki, kira sibgu mintarao! Kira wi inkam nwrin kipi boinmauu ti diminin. Niingaka. Mi pa dam inkamin naemin kimiirsi ninkin imiiaeyin Adi Komii siirim pris inkamin kimiir kaoprige okwowyin siir tini boinmauuu. Mi kira Adi Komii siirin nae pa dinkin imiiaeki! Kiriir piu wadie nwowa sairsi. Mi yaiya krimiir brougae Moses siya winkiya sair hiriinan. Mi ti kamim nwoki inokninkin wini kiriir paowaiyim bidi wiskiyim. ¹⁵Mi diminim Jisis siya tirim simiir yaiya ina yinyokiigiya. Mi iikam whiekakim siir yai wakaenakiyim nitkim mi ma'im simiir piu nwokaiyim simiir warar haiswoniskiigiyim. ¹⁶Mi ii nhirim siya maeyaua inkam karamae pi sair napninopkainami mipi nhwo hir nini kwisboinuwi. Iriig.

Jisis inkamin iga iin ninsimsiriuwin siir haiswoniskiigigin
(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

¹⁷Mi iigwir nabie Jisis siya iikam nhirim simiir niisiimauugin mi Farisi kam ikim mi kamim siyu komii komiiyim sim ninokninkiniyim sima hir warar ninkin idwokim. Sima ti omom omom whiekakim nu Galili mi nu Judia mi om komii Jerusalem simiir hirankim nitkim. Mi Biyan Inkam Komiiyin siir kirieya ini Jisis saikar nwowa, makak iikamim simiir haiswoniskiiyim. ¹⁸Kam nhirim sima ha nitim, inkam nwirin iga ina ninsimsiriuninkinin siirin higakar hainamin, sima siirin omakanau hiriir haininopkainamim tirkim, Jisis siir igmiiga nini haiginuim. ¹⁹Dimusi rani, ini iikamki yinkiniu waowim, sima ini siyuim yinkinyaeyonamim, ti makak inkamin siir haininopkainamim. Mi sima siirin akoua hiriir hainainam mi sima maeyau kwira sair yami inikiniingi. Ta hiiya sair digar mi ti inkamin ta hii aiir whwonkaiyin sima siirin higakar yonkwosiisnainam iikam ima nwowa maeyau sair bopwoniya. Mi sima Jisis siir whwonkam ida yauuni kikinuu. ²⁰Iya Jisis siya simiir naingwo tibmii kirie sair kigiyin mi siya ina boinin, nomiiyau, kiriir dimin biyeyim kara bidi haiyoprimdiyumiigiyim. ²¹Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim simasimarin ina yomboin amboinim. Yipikin ti inkamin Adi Komii siir hiriinan boinin?

Inkam nwirkin bi swoki haiyoprindiyumii srankin dimin biyieyim. Niingaka. Adi Komii siirarar miiga. ²²Mi simiir kwoinin Jisis siya bidi yinokninkinkiyim mi siya simiir boin, dimugin? Ti hiniin kwoinin kimiir waraur nwokaiyin, ha? ²³Piki hiniin dimin ikim kara mirii karamae nwowiyim mi piki hiniin dimin ikim hiinsima nwowiyim kara mirii karame nwowiyim? Mi kara ha boini kiriir dimin biyieyim kara bidi haiyoprindiyumiigiyim ta mii hiriinana ya mii kirie, o mii komii rani, aniya? Mi kara ha boinki, kira dinsiingi mi kiriir hii aiir hainam ya mii komiiga, iyie? Mii komii rani, aniya? ²⁴Yaowae Adin ninomor kou hirankin nitin karargin. Mi kimiirin wi karar niisiimauwi kirieya dimin biyieyim simiir haiyoprindiyumiigiyim mi Jisis siya ti inkamin iga hina ninsimsiriuin siir asi boinkikin. Kara kiriir boinki, kira dinsiingi! Mi kiriir hii aiir dinsiin hainam mi kira pi kiriir omaka damigusam! ²⁵Mi siya biri kimiminkikin ina yinsiin hainamin siir hiiya mi siya ini iikamim simiir whwonkam idar yapnamin mi siya mwai ini Adi Komii siir inig iirar hainan ap waowaowamin. ²⁶Mi sima ina yanaakiyim mi sima naingwoyimi yok prasae bi kikinkim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainanprapraskiyim mi ina boinin, ae! Dimin prasae rani, tapa krima kwakigiyin. Iriig.

Jisis siya Livai siir nikiunakin

(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

²⁷Mi ti diminin siir mhoiia, Jisis siya napnamin mi siya kigi inkam nwirin omom omomi umir haiiyin siir inigin Livaikin, siya omaka siya nidwokai miriia sair hir nidwokai. Mi Jisis siya siir boinki, kira kariir mhoiia wit. Mi Livai siya ha ninsiingiyin mi siir digworaekwowim ini hirar grirginkim mi siya ini Jisis siir mhoiia yamin. ²⁸Livai siya ha ninsiingiyin mi siir digworaekwowim ini hirar yinsiin haiburgigin mi siya ini Jisis siir mhoiia yamin.

²⁹Mi Livai siya nae komiia ina diriraerarin siir omaka hirar, Jisis siiram. Mi kam hoimgakim omom omomi umir haiiyim mi kam nhir ikim, sima warar yinkin idwokai ae sowakan. ³⁰Mi Farisi kamim mi kamim siyu komii komii ninokninkiniyim sima Farisi simiirar isid whirkin. Kamim Jisis siir kigna miriyyim, simiirin hiniina yiniinansao boin, kima wari kamim omom omomi umirim yaeya swoki inkin haiiyim mi kamim siyu biye tiriyikim, nae op min simaka dimusi nidwokai ae kwiaeyae, ha? ³¹Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamin ma kamaeyin, yio siya inkamin paowai widiyin siiram bi swoki amikin. Niingaka. Mi iki makak iikamim pi simasimar nami kamim paowai widiyim simiiramin. ³²Kara inkamin paowai widiyin siir hiriinankin, kara iikam miyyik miyyikim sima ha naingwowim krima iikam miyyikim simiir mhii kwoin ninkpit haigi aram bi nitkin. Niingaka.

Kara iikam biyieyim hiniina naingwowim krima miyik rani, simiir mhii kwoin imiir ninkpit haigiyim nitkin. Iriig.

Nae haiya aeni yaiga
(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

³³Mi Ferisi iikam nhirim sima Jisis siir boin, Jon siir kigna miriyyim kamim, sima ii kasakasa bi haiyaeikim mi nhwo pranaepranae bi kwisboinikim. Mi Farisi simiir kigna miriyyim kamim yim iriipi hiriinan. Mi kamim kiriir kigna miriyyim, yim hiriinan bi tirkim, yim sima nae pa mi aei mi opa pa mi kwiyaei. ³⁴Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, kima ha naingwowi, iya iikamim ti inkamin wig nonkwonain siir wigwas nae aiiram niti, saiir naeyam mi kima wi saiir haiyaki, aniya? Niingaki, niingaka. ³⁵Mi mhoyiya iikam biyie nhirim sima ninkaknan nwowi siir nikiunakiyim. Mi siya siir inkam inkamnanim simiir haiburgigi mi taka iya ya nikrani sima nae wi saiir haiyaki.

³⁶Jisis siya min boiniyiokin, inkamin, yuis win haimiyya saiir kipi kintio hai, yuis kaba saiir nitkin panim. Mi siya hiriinan tiri mi ta yuis miyika wi saeya nonkwobumbuwi. Mi ta yuis wina saeya wi yuis biyieya saika wi miyik kig rani. Niingaka. ³⁷Inkamin wain opa wraisu is kaba saiir bi naokaiigin. Niingaka. Mi siya hiriinan tiri mi ti wain opa saeya niyopiinainii mi wi ta wraisu is kaba saiir mimbimbirgi mi ta wain opa wa naokininkwokwo iuguski. ³⁸Niingaki, niingakiinga. Mi kira ta wain opa wraisu is miyik aiirar daokai. ³⁹Ta yayia saiir yaimwokiayimwowa saeya hiniinga. Iikamim Moses siir siyiu iir napiyim sima boriisopi Jisis siir siyiu iir swoki apim mi sima wi hiniina boini ti siyiuin siyiu paii rani. Mi sima siyiu winin digiumii siir haimriyugigim mini mi sima siyiu biyanin siiramar naingwowi. Iriig.

**Judami ii komiyya piu siisiya dimin taemin tir karamae
nwowiya saeya mii haiyani iiga**
(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

6 ¹Mi Juda simiir ii komii kwira piu siisiya dimin taemin tir karam nwowiya Jisis siya witnid numirim simiir bopwowa napriokii namkin. Mi kamim siir kigna miriyyim witnid nhirim simiir kigrimgrirgi haiyamim mi sima ina yinibromprop yonkwomromrok apaeiyamim. ²Mi Ferisi nhirim sima boin mi kima Moses siir siyiu komii iir dimusi taouga diriraerarkim, ti diminim Judami ii komiyya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir haiyam mi kima simiir dimusi tirkim, ha? ³Jisis siya simiirin hiniina yowarkii boin, kima ti diminin biyya Devid siya tirin Adi Komii siirin, siir bi nwankim, iya siir isidin sima mhiigi naowim mi sima naeyim, aniya? ⁴Mi Devid siya omaka

komiiya Adi Komii siira saiir napninopkainamin mi siya kimidiniya bretin Adi Komii siir ninkin imiiaeyin siir haiyin mi siya ina yaeyin. Mi haimeiyin, kimidiniya siir isid iir hauu ae. Mi kima tari siir biri mwainokninkinkim, siyu komii siir siyuin, hiniin boinkin. Tiki bretin inkam niingaki bi swoki aeikin. Niingaka. Yio pris simiirairgin. ⁵Mi Jisis siya ina swoki boin, kara Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin siya, ta Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwoyiya saiir Biiyan Inkam Komii asi nauuni onikin. Mi kima io kariir dimusi nwowi, ha? Iriig.

Jisis siya inkamin iina biyekakin siir haiswoniskigin
(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

⁶Mi Juda simiir ii komii kwira piu siiskuwakiya, dimin taemin tir karamae nwoyiya Jisis siya simiir omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya, saiir yapninopkainam. Mi siya simiir yowomwarkaiyu. Mi inkam nwirin hir warar ninkin okin, siir iina iiniga bidi yinsimsiriunamim ini paeyaryaowainan ywokiyama. ⁷Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim mi Farisi kam ikim, sim Jisis siirim hirar kaonanae. Sima biri ninokninkinkim, siya ti inkamin siirin pi Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwoyiya saiir nasi haiswo niskii mi ta hiriinana saiirsi hiuriiyu boinam minkim siirin. ⁸Mi Jisis siya bidi yinokninkinin simiir kwoin imiirin mi siya ti inkamin iinakin naoninsimsiriuwun siir boinki, kira tiriir winsiin apnani. Mi tiki inkamin siya ina ini okwowiuwun. ⁹Mi Jisis siya simiir boinki, kara kimiir srii, siyu komiiyin siya paniina boinkikin, Judami ii komiiya piu siisiya dimin taemin tir karamae nwoyiya saiirin? Mi krima siyu miyik ti tir iyie? Mi siyu biye ti tir, aniya? Mi krima siir ti haiswoniski haiginiu, ta ii komii aiirin, iyie? Mi krima siirin hiriirar ti kignisu ao, iyie? ¹⁰Mi Jisis siya iikam imiir kaoyokiyokigiyin mi siya ti inkam iir boinki, kiriir iindibin ti inkiyinyinki. Mi ti inkamin hiriinan tirkiyin mi siir iina ini wadieyar swoki okiya. ¹¹Mi simiir kwoinim ini haugi haugar whwiyekikaigiyim. Mi ini sima simar whrieboinamim mi krima Jisis siirin wi paniin paniina tiri? Iriig.

Jisis siya aposel kamim iuur nwisu yimbin
(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

¹²Mi taka iiya Jisis siya ina iiyamin mhiuwisim whirin siir, nhwo Adi Komii siiram kwisboinam. Mi ta nii kirieya siya ini hirar kwisboin pirkinkaiyin, Adi Komii siiram. ¹³Mi bieyin ha maskwonaidniyakwokin mi siya kamim saika miriiyim simiiram yikiugi mi siya ti kam iurnwiso simiir yimbin. Mi siya simiir inigim ina dap haiginiuim aposel. ¹⁴Simiir inigim hiniin hiniingim. Mi Saimon siir inigin Pita yokdap haiginiu

mi siir nomousimin yio Endrugin mi nhirim yim sim inigim hiniin hiniingim Jems, Jon, Filip mi Bataromiu. ¹⁵Matyu, Tumas mi Jems Alpiasni yinisimin mi Saimon siir inig whirin Selot. Ti inig Selotin siir yaimwokiayimwowa hiniingim miya siya miriia bi mirii kikripikin. ¹⁶Judas, Jemsni yinisimin mi Judas Iskariot inkamin wir Jisis siir napwouwin siir sau omomni. Iriig.

Jisis siya makak iikamim simiir haiswonimniskiigin
(Mt 4:23-25)

¹⁷Mi siya ha digikin mi Jisis siya ini simakar yinkin apniyamin mi siya maeyau hikmainana sair yokwo iikam isid whiekakim simakar. Mi iikam whiekakim nu Judianim mi om komii Jerusalem, an ikim mi omom om komii Taia mi om komii Saidon sowiir hiriir wainam ikim. Whiigbid whiigbida wainamim, simiir hiran iikamim sima warar yinkin it. ¹⁸Mi sima siir yai aiir wakaeyam nitkim mi siya simiir ma imiir mi haiswonimniskiiyim mi iikam nhirim uridyiu biyeeki ninkiniuwim simiir warar. Mi siya ina haiswoniskii haiginiuwim. ¹⁹Mi iikam whiekakim sima iina Jisis siir nonkwowim minkim. Dimusi rani, siir kirieya sima bidi kigiyin, iikam whiekakim makakim siya haiswonimniskiigim. Mi sima ini wadieyar ywokiayim. Iriig.

Jisis siya iikamim maigimaigakakim mi iikamim hikak nwowim
simiir boinmimaugim
(Mt 5:1-12)

²⁰Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir kaoki mi ina boinkiyin, kima ti iikam paeprigabim kima maigimairga dwo. Dimusi rani, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim kima miriiyim simiirar kigirraowikim. ²¹Kima ti iikamim tariinanin miigi naowim kima maigimairga dwo. Dimusi rani, mhoiia kima wi digworaekwoki naokingugunankai. Mi kima iikamim ti tariinan ninouninkiyim, mhoiia kima digworaekwo whiekakak nwowi mi kima wi yaibu simiir grinkin iei.

²²Kira iikamim kinaka nombopboin ae karam nwowiyim mi io kinaka nwowiyim mi yai biye kiriir nigbumbu boiniyin mi digiumii kiriir haimriiyugigiyin kira siiramim maigimairga dwo. Sima ti diminin kiriir whisarii tir tani ni kira ti Yaowae Adin ninomor kouankin nitin kariir siyiu iir napkin. ²³Biiya krimiir brougae wanwiyaeyim, hiriinanar mi tirkim, profet inkam imiirin. Mi kira ti hiriinan diminin siya nimbiamii kira maigimairga prasae kipi nwo, ogmwo warar dinwomwokam. Dimusi rani, mhoiia kira wi digworaekwo miyik miyikak nwowi mi ti digworaekwuwim ini Adi Komii siyar niki onkwo idwuwim, ninomor kou hir.

24 Kima ti iikamim umir digworaekwoki naokingugunankaiyuwiyim mi wadie sibgu owipisukaeyamim, kima sibgu mintirao, mhoyiya kima wi hik whoimoni hai rani. Dimusi rani, kima wi ninomor kouan digworaekwowim simiir hai rani. Niingaka. 25 Kima mintirao kima wi mhii naekak nwo rani, mhoyiya wim wi mhiigi naowi. Mi kima mintirao ti iikamim yaibu niniemamairim kima wi ninouninki prasae kin tani. 26 Mi kima sibgu mintirao iya iikamim sima kimiir nikboin praprasi mi biya krimiir brougaeyim, iriipi hiriinanar mi tirkim, profet niksisaie imiirin. Iriig.

Siyuin io nrowi inkamim simiiram napiyaowi ikin

(Mt 5:38-48; 7:12a)

27 Mi kara kimiirin pi hiniina boinmaugii, iikamim kariir yai aiir wakaeyim simiiram dapiyao. Mi iikamim io nhwo nanaowiyim, kima simiirin siyu miyik iirar swoki tir haiginiu. 28 Mi iikamim yaibiyie kimiir nikbumbuwi mi kima simiirin yai miyik aiirarar boinaiginiu mi iikamim sima siyu biyie kimiir tirhaiginiuwi mi kima simiiram in Adi Komii siiram srii, siya simiir whinkinsiis haiginiuwi. 29 Mi inkam nwirkin kiriir yaeka air naka tioki mi ha ti swoki inkpit okwoki, yaeka kwira sair swoki tiokiyim. Mi inkam nwirki kiriir yuis prieiya sair nishai mi kira siirin hiriirar kigninkin haigi. Mi kira yuis haruwa kwira, sair warar swoki inkin hauugi. 30 Mi inkam nwirkin dimin whiram srii mi kira siirin ha hauugi. Mi inkam nwirki diminin kiriir maeyau hiranki nini hainaki mi kira ha kipi swoki boin, kariir swoki hauugi. Niingaka. 31 Diminin kira naingwowyin sima kiriir tiram mi kira simiirin hiriinanar dimin iirar swoki tir.

32 Mi iikamim kiriiram naingwowyim simiiram naingwowi, yio dimin komii rani. Mi Adi Komii siya kiriirin wi hiniina boin tani kira inkam wadiek. Niingaka. Mi iikamim dimin biyekakim yim sima iikamim simiiram naingwowyim, simiiramar naingwowikim. 33 Mi iikamim siyu miyik kiriir tiriyim mi kira simiirin siyu miyik mi tiri, yio dimin komii rani mi Adi Komii siya kiriirin wi hiniina boin tani, kira inkam wadiek. Niingaka. Mi iikamim dimin biyekakim yim sima iriipi hiriinanar mi tirkim. 34 Mi kiriir diminin inkam nwirni hauugi, hindara haisasae miriinakiyam, siya kariirin wa swoki hauuwi, yio tiriiginin yio dimin komii rani, Adi Komii siya kiriirin wa yaigak saiirsi nwo rani. Niingaka. Mi iikamim dimin biyekakim yim sima iikamim dimin biyekakim simiir dimin imiirar mi hauu miriisasaekim mipa swoki hainani. Mi yim sima iriipi hiriinanar dimin imiirar mi inggir haigim. 35 Niingaka! Kira iikamim io kinakar nrowiyim simiiram dapiyao mi simiirin siyu miyikar timi tir. Mi diminin hindara haisasae miriikin,

siirin haiyim kipi swoki aingwo. Niingaka. Mi kira hiriinan tiri mi Adi Komii siya kiriirin wi dimin miyik miyik imiira hauwi. Mi kira wi Adi Komiiyin ninomor kouanin siir yinisimkiin nwowi. Dimusi rani, Adi Komii siya iki iikam bibiyeyim siirin naingwo karam nwowiyim simiiramar naingwobunaekin. Mi wim kima hiriinanar timi tir. ³⁶ Mi kima simiiramin Adi Komii siya naingwobumbuwa saiir hiriinanar timi aingwobumbu. Iriig.

Kima inkam nwirni siyiuin siir kipi hid
(Mt 7:1-5)

³⁷ Mi kima iikamim simiirin kamim yai hidiyim simiir hiriinan hid karamae nwowi mi Adi Komii krimiir Wanin siya kimiirin wi mi hid rani. Niingaka. Mi kima iikamim simiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigi mi Adi Komii siya kimiir dimin biyeyim simiirin wi hiriyar mi haiyoprimdiyumiigii. ³⁸ Mi kima digworaekwowim iikamim simiir hauwi mi Adi Komii siya digworaekwo kimiir wa mi iyopkiiyuwi mi siya wi yaeya digworaekwo miyik whiekak nhirim warar swoki inkin iyopkiiyugi kimiirin. Mi kima ti hiniin diminin siir hauugin iikamim simiir. Mi Adi Komii siya kimiirin wi ti hiriinan dimin iirar swoki hauwi.

³⁹ Mi Jisis siya boiniyo yaiya kwira boin simiirin, inkam nhwokwisae nwirin, siya wi inkam nhwokwisae nwirin siir swoki iisisiimauu ap rani. Niingaka. Mi siya hiriinan tiri mi sowa nwisairarin wi ieyar napnatkaigai swonami. ⁴⁰ Yinisimin iki ninokninkinam namiyin, siya inkamin iki siir nowomwarkaiyuwiyin siir ninokninkin aiir biri swoki haiburikin. Niingaka. Mi iya yinisimin siya ninokninkin komiigak nwowi mi mhoiia siya wi inkamin siir nowomwarkaiyuwiyin wi siir hiriinana swoki owi.

⁴¹ Mi kira paeka sima kiriir nomiiyauwin siir nhwo iir nwowa saiir dimusi boinkin mi kira wari paemir komiia saiir biri kigin kiriir nhwo iir nwokaiya, aniya? ⁴² Mi kira, kiriir nomiiyauwin siirin paniin paniina ninokninkinkin? Nomiiyau, kara paekasima kiriir nhwo siir nwowa saiir haiyam mini. Mi kira paemir komiia kiriir nhwo iir nwowa saiir biri ninokninkinkin, aniya? Kira niksisaeayan inkamkin! Biyyin kira, kiriir nhwo iir nwowa paemir komiia saiir tiki hai. Mi kiriir nhwowin wadie nwowi mi mhoiia kira paekasima kiriir nomiiyauwin siir nhwo iir nwowa saiirin wi haniingai haii. Iriig.

Pae biyeyin siya nae biyeyar mi budikin
(Mt 7:16-20; Mk 12:33-35)

⁴³ Pae miyikin siya nae biyie bi budikin. Mi iriipi hiriinan pae biyeyin siya nae miyik bi budikin. ⁴⁴ Iya inkamin siya bidi kigninokninkin

ti paenid hiniinin tabgin o amka. Inkamin amin nio siir hiranka bi nirkuuwigin. Mi inkamin tabnidim pae twaa siir hiranka biri whinaigin. Niingaka. ⁴⁵Iikamim paenankim. Mi inkamin kwoin miyikakin, siya mii miyik miriyyin mi inkamin kwoin biyekakin yio wi mii biyie mirii. Ti hiniin diminim. Yai aeya boininkiiigiyim mi kima dinokninkinki ti inkamin siir mhii kwoinim ti dimin hiniinin bidi yinkiniukikaiyin. Iriig.

Omaka miriini siyiu whiskey

(Mt 7:24-27)

⁴⁶Mi kima kariirin hiniina dimusi nikiuwi, Biiyan Inkam Komii Biiyan Inkam Komii mi kima kariir yai wakaeyokna karamae dimusi nwowi? ⁴⁷Yipiki iikamkim kariir yai aairim nitim mi kariir yai aair wakaeyam nitim. Mi ha wakaeyoknaim, ti iikam hiniinim yim hiniingim. ⁴⁸Ti iikamim yim sima ti inkamin omaka miriyyin siir hiriinankin. Biiya siya ie komii iir iki opnainam mi yinim ina inansiingiyim mi op komiyyin siya ha niunaniyyin mi owie komiyyin ha mi aikinani mi ta omaka gobmi wanmi bi swoki kinmiminka. Niingaka. Dimusi rani, siya omaka miyik bidi sibgu miriyyin. ⁴⁹Mi inkamin kariir yai bidi wakaeyin. Mi siya biri wakaeyoknakin mi yio ini ti inkamin ie ida haimbwaenaeyin mi ie mi sibgu priigi karamae nwowiyyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi mhoiyya op komiyyin ha nakiinamainiyyin mi ini omaka aairar kaihiomai namiyamin. Jisis siya simiirin hiriinan boinkin. Iriig.

Jisis siya sauan isidin simiir biiyan inkamin siir mii miriyyin siir haiswoniskigin

(Mt 8:5-13)

7 ¹Jisis siya ha boin digiyin iikamim simiirin mi siya simiir haiburgigin mi om Kapaneam hiriir yimbiam. ²Mi nu Rom hiran sauan isidin simiir biiyan inkamin siya, siir miyan inkamin siirima naingwonanaeikin mi siya niiya ma komiika, siya nao kingiina nwoikin. ³Ti simiir biiyan inkamin siya Jisis siir yai bidi iki wakaeyin mi siya iki Juda simiir biiyan inkamim simiir yikropki sima Jisis siir nikiunakiyim. Mi siir miyan inkamin siir haiswoniski haiginiuwim. ⁴Mi sima Jisis siir hiriir nimbiamin mi kimidiniya sima yikiuwirwirna siirin. Tiki inkamin siir biiyan inkamin siya inkam biyieki mi iuwi. Niingaka. Inkam wadie ieyargin mi kira siirin sibgu tirhaiginiu. ⁵Siya Juda krimiir iikamim simiiramar naingwokwonanaeikin mi krimiir omaka yaimin dimin nidwokai wakaeiya saairin siyar miriiga.

⁶Mi sima ta yayia ha boindigiyim mi Jisis siya ini simakar yinkin amin. Mi iya sima ti inkam makakin siir omaka kingiin namwowitzim mi biiyan inkamin siya siir nomiiyau nhirim simiir yikropki Jisis siiram siyiu hir napiyiskai boinwinam. Mi sima hiniina yaboini, Inkam Komii!

Kira yaki prii it, an kara inkam miyik rani mi kira kariir omaka aiirin pa nit rani. Niingaka. ⁷Mi an kara iriipa hiriinan kiriiram paniinsi mi itsi. Kara ha naingwowi, kira yaiarar boinki mi kariir miyan inkamin pi wadie nwoki okiyim. ⁸Dimusi rani, an kara ini inkamin inig komiigakin mi kariir hauwiyin, ini siir aowa ywowin. Mi an kararin ini sauwan isidin kara kigriraowiyin ini simiir kou ywowin. Mi kara iki nwirni boinkiyim mi siya pa mi ami mi kara nwirniyin iki hiniina boinkiyim, kira wit mi siya pa mi iti mi kara kariir miyan inkamin siirin ha boiniyim, kira ta mi hiniina saiir mirii mi siya pa mi mirii.

⁹Mi ii Jisis siya ta yai aiir wakaeyin mi siya ini hindara yanaakiyin. Mi siya ti iikam isid komiiyin siir mhoyiya nwokiyim simiir haiyugkaokiyin mi hiniina boinki mi Isrel hiran iikamim kara ta hiriinan naingwo tibmii saiir biri kigin. Niingaka. ¹⁰Mi ti biyan inkamin siya nikropkiyim kamim sima ina swoki amim simiir omaka hiriir mi sima kigni ti siir miyan inkamin wadieki wadie bidi swoki okiyin. Iriig.

Jisis siya igabae ira saiir yinisimin siir haiswoniski okwonaowidgin

¹¹Mi mhoyiya Jisis siya om komii whirin siir yam, siir inigin Nen. Mi kamim siir kigna miriiyim mi iikam isid komiiyin saika ninkin amkin. ¹²Mi ii siya om komii siir omwois kingiin nwowamin mi iikam isid komiiyin sima ti isidin inkam wiirin siir nio haiginamim sima om komii siir omwois hiranki napnimbini. Ta igabaeya saiir yinisim nwirkinwiruwan sisiyairgin. Mi om komii hiran iikam whiekakim saika ninkin itkim. ¹³Mi ta iya Biyan Inkam Komii siya saiir kigiyin mi siir kwoinin saiiriyin naingwoyimiyok pranae biri swoki kinkin. Mi siya saiir boinki, kira kipi nou. ¹⁴Mi siya kingiin ha namim mi ta hiiya inkam wiirin siya whina saiir yonkwoki. Mi ta hii aiir hainamim kamim sima ini hindara yamikwoiim. Mi siya siir boinki, whranisim, kara kiriir boinki, kira dinsiin okwoki. ¹⁵Mi whranisimin niki aonamin siya ina yinsiin idwokiyin mi siya ina boinaikiyin. Mi Jisis siya siirin ina swoki boinkiyin siir apu aiiram. ¹⁶Mi iikamim sima asi nididgim. Mi sima ina yomboin ididnamim, amburii, tiki profet inkamkin. Mi sima ini Adi Komii krimiir Wanin siir inig iirar hainanim mi sima boin, profet inkam komii nwirin krimiir bopwoniya tir bidi yimbiniyin, Adi Komiiyin bidi yimbiniyin siir iikamim simiir nanmaiwarkainam. ¹⁷Mi ti diminin Jisis siya tirkiyin siya ini nu Judia siirar haigiririr boinamim mi nu maeyau nu Judia siir kingiin hir nwowim simiir warar. Iriig.

Jon siya siir kigna mirii inkam nwisowiiirin Jisis siiram yikropki (Mt 11:2-19)

¹⁸Mi Jon siir kigna mirii kamim sima dimin whiekakim Jisis siya tirim, Jon siir boinmauu mi siya inkam nwisowiiirim boinki, sowa

siirim nitim. ¹⁹Mi Biiyan Inkam Komii siirim yikropki mi siirin hiniina tini sriiyu mi kira ti profet inkamin nitim boinin siya mi krima kiriirim dwokwokin, iyie? Siya rani, nwirkin?

²⁰Mi iya sowa Jisis siir hiriir nimbiyamo. Mi sowa hiniina boin, Jonin op baptais haiginiuwiyin kririirin siya nikropkikin kiriirim nitim mi siya boin mi kira ti inkamin profet inkamin sima boinin nitam siya. Iyie? Krima wi yaeya inkam nwirim dwokwokin? ²¹Mi taki iya Jisis siya iikamim mapai mapaikakim kasaka biri haiswoniskikin. Mi iikamim uridiyu biyekakim ha haiswonimniskiigi mi iikam nhwokwisae kasaka biri diriraerarkikin mi sima ina swoki kigomokiyim. ²²Mi Jisis siya Jon siir kigna mirii inkam nwisowiiirin hiniina yowarkii boin, kowa ha dam, Jon siir tini boinmimauuu ti diminim kowa kig namim mi kowa wakaeyim simiir mi nhwo kwisaeyim ha swoki kaokiyim mi iikamim iga bibiyie nwowim ina swoki sibgu apririramim. Mi iikamim paowaigi piskomkopouwim sima ini wadiyar swoki okiyim. Mi inkam wiirim ina swoki insiin idwowim mi inkam paeprikabim sima ini Adi Komii siir yokwo yaiwin miyika saiiir wakaeyim. ²³Yipiki inkamkin siya io kariir nwo karamae nwowiyin siya ha maigimaigra. Mi siir naingwo tibmii kiina mi siya hiriir maigimaigra yokiyokii.

²⁴Mi inkam nwisowiiirin siya nikropkiyo mi sowa ina swoki amo mi Jisis siya Jon siirin iikamim simiir boinmauu. Mi siya ina boinin, kima maeyau nu siin apa saiiirin dimu dimin kigam namkim? Mi kima tari au whirin opudgi hugswoswowin siir kigam namkim. Aniya? Niingaka. ²⁵Kima dimu dimin komii kigam namkim? Mi kima tari inkam nwirin yuis miyik miyik niyirin siir kigam namkim, aniya? Mi inkamim yuis miyik niyim mi dimin taemin miyik miyikakim sima ti hiriinan inkamim yim ini inkam komiiyim nu kigraowiyim simiir omaka hirar nwowim. Jon siya ti hiriinan inkamin siya rani. ²⁶Kariir boinmauu, kima dimu dimin kigam naingwowi profet inkam? Ihi kara kimiir boinmauuwi, siya profet inkamaigra mi siya ini profet nhirim simiir haiburin. ²⁷Ti inkamin Jon, Yokwo Komii saeya hiniina boinkin siirin, waka, kara inkamin kariir yaiya saiiir boinmimauuwanin wi siir nikropki mi siya wi kariir biyar namkwokini. Mi kariir siyiuin wi siyar kisisop haigikwokini. ²⁸Kara kimiir boinmauuwi Jon siya inkam komiikin mi siya ini inkam komiiyim yopiigim naokainam ini simiir haiburim mi tiki isidin iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiiir sima inig komiigag wao rani. Niingaka. Siya ini simiir aowa yowoin.

²⁹Mi iikam whiekakim mi kamim omom omomi umir haiiyim sima ta Jisis siir yai aiir bidi wakaeyim mi sima Adi Komii siir inig iiar hainanprapraskiyim mi sima ini siir yai aiirar wakaeyoknam mi sima op Jon siir hiranki baptais. ³⁰Mi Farisi kamim mi kamim siyiu komii

komiiyim simiir ninokninkiniyim mi siyiu miyikin Adi Komii siya hauuwin, digiumii siir haimriyugig. Mi Jon siya simiirin op paniinsi baptais haiginiusi.

³¹ Mi Jisis siya simiir boinki, ti iikamim nuanim tapa digiumii Adi Komii siir haimriyugigim, kara simiirin panin panin iikam nimbin haiginiuwi, sima panin panin iikamkim? Mi kara pi kimiir boinmauugi. ³² Sima ini yinisimnan ywowim maeyaua nae haiginiya simiir yopii ad aka namiyim saiir hiriinan. Mi iya sima maeyaua nae haiginiya saiir nwowim mi sima yinisim nhirim simiirin hiniina boinki. Mi krima kid ina masim kimiiramim mi kima mwai wao rani. Mi krima tisa nouuboponim mi kima krima nouim pi boriisopi. ³³ Jonin op baptais haiginiuwiyin ha nitin mi nae op wain minim ina haiyakiyim. Mi kima hiniina boinkim, uridiyu biyeyin ini siir piu hir nwowin. ³⁴ Kara Yaowae Adin ninomor kou hiranin bidi yitin. Mi kara nae op wain mina mi kwiyae aeikin. Mi kima boin, kigi! Tiki inkamin siya hunan naeikin. Mi siya waina mi kwiyaeikin. Tiki inkamin kamim omom omomi umir haiyim mi kamim dimin biyekakim simiir nomiiyaugin kima hiniina boinkim. ³⁵ Iikamim Adi Komii siir siyiu imiir napim mi iikam nhirim sima hiriinan kigiyim mi sima ina yaingwokiyim Adi Komii siir siyiuin mi siir yayim sima wadieki wadie kiingim. Jisis siir yayia hiriinanka ini dig wokiya. Iriig.

Wig ira dimin biyekaka wa Jisis siir iga aiir niyopka

³⁶ Mi Farisi inkam nwirin Jisis siirim yikiugi nae siir omaka hir nidwokai aeyim mi siya ina iiyamin mi nae ini saika ini idwokai aeyuin. ³⁷ Mi wig ira dimin biyekaka ti om iir nwoka. Saeya wakaewin Jisis siya Farisi inkam nwirin siir omaka hir naei. Mi ta wiga saeya wa mobin piuii miyikakin ira hai mi saeya ina yita. ³⁸ Mi wa mobin ha hainaniyin mi saeya Jisis siir igmii kingiin ha nin idwowa mi saeya ina youa. Mi saiir ouwobim ini siir iga aiirar yauni hougin iuim. Mi ini saiir mwowan kana saiirar yinak whwosinkiya. Mi ha ninak digiya ini siir igrib iirar yankabmamaira. Mi saeya hiriinan tir digiya mi wa ini siir iga aiirar iyopa. ³⁹ Mi ti Farisi inkamin Jisis siir nikiuna aeyin nae, siya ti diminin siir kigiyin mi siya hiniina yaingwo mi ti inkamin siya profet inkam kiinginiuwi mi siya pa ninokninkini ta wiga iin siir nokwowa saiirin mi saiir siyiu iir warar. Ta wiga saeya dimin biye tiran wiga. ⁴⁰ Mi Jisis siya hiniina boin, saimon, kara yai nhirim kiriir boinmauwam mini. Mi Saimon siya boin, inkamin iikam nowomwarkaiyuwiyin kira kiriir yayim ha boinki.

⁴¹ Mi Jisis siya boin, inkamo nwisa nwowi sowa umirim hindara niki priihainaniko inkam nwirin siir hirankin. Mi nwirin paeyarin iur mi nwirin paeyarin hara mi hai. ⁴² Sowa tiki umir iir swoki hauukiuyu dig nwo rani. Mi

tiki inkamin siya ina kisina boinin, kowa umir kariir kipi swoki hauukiiyu, yio dimin komii rani. Yipiki sowiir nwiirki wi maingimainga komiigak nwowi ti inkamin siirim? ⁴³Mi Saimon siya hiniina yowarkii boin, kariir kwoinin hiniina naingwowi ti inkamin umir komii haiyin wi siyar nwowi maingimainga komiigakin. Jisis siya boin, wa kiriir yaiya kaimwoka. ⁴⁴Siya ha boin digiyin, Jisis siya ta wig aiir kwakaowin mi siya Saimon siir boinki, kira ta wiga tir nwowa saair kigi. Kara kiriir omaka napninopkainaniyin mi op kariir iga aiir hiisokim bi swoki hauugin. Niingaka. Mi ta wiga saeya kariir iga saair ouwob aairar hiisoka mi ini saair kan aairar yinak waisinkiya. ⁴⁵Mi iya kara kiriiram nitin, kira kariir bi nankabmamarwinkin. Niingaka. Karar napninopkainaniyin mi saeya ini kariir igrib iir yankabmamaranaeya. ⁴⁶Mi kira wa piuii miyikakim kariir mwo biri swoki aokin haiginiugin. Niingaka, ta wiga saeya wa miyikni saeyar hiisok haiginiugin kariir iga. ⁴⁷Kara kiriir boinki, saeya kariiramar naingwo kiini. Ta wiga saeya aknainan niisimauga iikam whiekakim simiir. Dimusi rani, saair kwoin komiiyin kariiramar naingwo kiinga mi kara saair dimin biyie biyie whiekakim simiir asi haiyoprimdiyumiigi swokikim. Mi kara inkamin dimin biyie sim tirin siir haiyoprimdiyumiigi, ti inkam hiriinanin siya kariiram haimiisima naingwowi. Mi siya ta yai aiir ha boin digiyin. ⁴⁸Mi Jisis siya wig aiir boinki, kara kiriir dimin biyie imiir bidi haiyoprimdiyumiigiyim. ⁴⁹Mi iikam nhirim ta hiya siya nidwokaiya saair nwowim sima sima yomboin amboinim Yipiki siya pi krimiir dimin biyie biyeyim pi simiir haiyoprimdiyumiigii? ⁵⁰Mi Jisis siya ta wig aiir boinki, kiriir naingwo tibmiya kiriir dimin biyie biyeyim saeyar haiyoprimdiyumiigi, kira ha dam mi kiriir mhii kwoinim hiinsima dwonam. Iriig.

Wig nhirim sima Jisis siir mhoiia yapnam

8 ¹Mi mhoiia Jisis siya om komii komii ikim mi omisisim ikim simiir hiriir yapnam. Siya Adi Komii siir yaiwin kibi aiir boinmimaauugin iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim nuanim simiir kigirkakana mi kam iuur nwisu ini saikar yinkin amim. ²Mi wig nhirim biya Jisis siya haiswoniskiyim uridyiu biyekakim mi makak makak ikim sima saika yinkin apnam. Ira Mariaka, Makdalanka. Biya Jisis siya uridyiu biyeyim saairin iriiyar nwisu haiswoniski. ³Joana saeya inkam nwirin Susa inkam komiiyin Herot siir yaimin dimin winiyin siir wig aeya mi Susana saeya mi wig nhirima sima ini saika yinkin amim. Ti wigim sima Jisis mi kamim siir kigna miriiyim simiir nae digworaekwo imiir whindiraerar hauu aekim simiir yapayapa umir imiirar. Iriig.

Inkam nwirin wit nid nitkinkin numir

(Mt 13:1-9; Mk 4:1-9)

⁴Iikam nhirim ha niki woknaniyim om komii komii nhirim simiir hirankin, Jisis mi iikam whiekakim ha nahaingiriyuniyim. Mi Jisis

siya boiniyo yai kwira simiir boin, ⁵Inkam nwirin witnidim siir numir hir nitkinim namkin mi siya ha nonkwo krimkrinkii itkinamin mi nhirim siyu hir yamikiigiyyu mi ini iikamkim yinkin okwo brombrop namim mi ipiyin minim sim yatkikin idwo aenamim. ⁶Mi witnid nhirim maeyau siiyakaka sair nakaiyim, yim ha whakiyim mi nuin opkak bi nwokin mi ti witnidim ina waiyugusnamim. ⁷Mi witnid nhirim urid nimridgakin siir bopwoniya nakaiyim, yim ini sima yiisirimdinunamim. ⁸Mi tiki witnid nhirim nu miyikni nikiiyim mi sima ini wadiyar whaknaiinamim mi ini nae hoimkakar budkiyim mi simiir nhirim wowira wowira kamarim iriyar iriyara bud. Siir yayim ha digiyim mi Jisis siya ina swoki boinkiyin, kira inkamin wiingakaargin ta kariir yai aair wakae, kira sibgu daingworinu kripkai. Iriig.

Ta boiniyo yaiya sair yaimwo aeya
(Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

⁹Mi kamim siir kigna miriyyim sima Jisis siir srii, wari boiniyo yaiya sair yaimwoki yaimwowa paniinga? ¹⁰Mi siya simiirin hiniina yowarkii boinki, Adi Komii siya simiir yaimwok yaimwoim aowa aowan yayim kimiir bidi boinmimauuwim, iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana, kimiir bidi boinmamauuwim iki boiniyo yai ara kara boiniyim simiir nhwowim isa kigim mi wiinim isa wakaeyim, sima ninokninkin wao rani, ti dimin iirin. Iriig.

Wit nidin siir boiniyo yaiya sair yaimwo aeya
(Mt 13:18-23; Mk 4:13-20)

¹¹Taka boiniyo yaiya sair yaimwok yaimwowa hiniinga, tiki witnidin Adi Komii krimiir Wanin siir yai aeyarga. ¹²Mi ti witnidim siyu nikiiyim, yim ini iikamim Adi Komii siir yai wakaeyim simiir hiriinan ywowim mi mhoyia Setan siya ina swoki itnoutninkikiyim, simiir naingwo tibmiini siyuin siir kikinokou mi Setan siya ha naingwokin simiirin wi Adi Komii siya nanmai warkainaeisi. ¹³Mi witnid nhirim maeyau siiyakaka sair nikiiyim yim ini Adi Komii siir yai wakaeyoknam mi sima ini maigimaiga ywowim mi ta yaiya simiir kwoina bi ningruramka simiir naingwo tibmiya komii bi nwoka sima ha miisima naingwo tibmiigim, iya simiirin dimin whirkin kinankiuwiyim mi simiir naingwo tibmiya asi niki iuguski. ¹⁴Mi witnidim uridin nimridgakin siir bopwoniya nakaigaiyim, yim ini iikamim Adi Komii siir wakaeyoknaeyim simiir hiriinan yowim mi iya sima ha napnamim mi hikpai hikpaiyim mi maigimaigaim umir digworaekwowim nu tiranim ini simar yiisirimdinu waigiyim mi simiir naeyim miyik paninsi budsi. ¹⁵Mi witnidim nu maeyau miyik nikiiyim yim ini iikamim Adi Komii siir yai aair wakaeyokna nonkworinukripkaiyim mi simiir mhi kwoinim

hiinsima nwowim ini simiir hiriinan ywowim. Mi simiir kwoinim Adi Komii siirim naingwo tibmii kiingim mi sima siir yai aiirar wakaeyokna diriraerar yokiyokiiyim. Yim ini ti nae whiekakim numiran sasaeyim wai sibgu okiyim simiir hiriinan ywowim. Iriig.

Sima yiukidin niuyaeiyin two aowa hangumu haigikin
(Mk 4:21-25)

¹⁶ Mi inkamin sima yiukidin niuyaeiyin siirin twoni biri higriniuwikin mi hii aowa biri haigiprakaiigim. Niingaka. Siya romiyasin bopwoniya nwowin siir ninankiigin. Mi iikamim sima omaka hiriir napninopkainami mi sima pi pae aiirar kigami. ¹⁷ Tariinanin dimin nhirim aowa aowa nwowim mi sima mhoiyya wi idowiiyar nimbiyami. Mi digworaekwo nhirim inkamki higriniuim mi mhoiyya wi Adi Komii siyar haiginki idowiiya mi iikamim sima siirin wa kigi.

¹⁸ Kima mintarao mi kima yayim sibgu wakaeyokna. Yipiki inkamkin ninokninkin miyikak nwowin mi Adi Komii siya siirin wi hiriinan ninokninkin miyik aiirar swoki inkin hauugi. Mi yipiki inkamkin siya kwoinarar naingwowi siir kwoinai hirar ta yai saiir nonkwowim mi ha wakaeyoknaei mi hiriinan inkamin yai miyikim siir kwoinai hirira nwokaiyim, ti yayim simiirin wi Adi Komii siyar swoki hai siir hirankin. Iriig.

Jisis siir apu aeya mi siir nomousisim ima
(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)

¹⁹ Ta iya Jisis siir apua mi siir nomousisimim sima siir kigam nitkim mi iikamim ini yinkiniukikininim mi sima siir kingiin paniinsi yamsi. ²⁰ Mi inkam nwirin siir boinki, kiriir apua mi kiriir nomousisimim sima ini yab hir nokwowim, sima kiriir kigam mini. ²¹ Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, yipiki iikamkim Adi Komii siir yai miyika saiirim naingwo tibmiiyim mi ha wakaeyoknam, yim ti hiriinan iikamim yim kariir apu mi nomousisimkim. Iriig.

Opud komiia Jisis siya boinkiya ina digiya
(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)

²² Mi iigwira Jisis siya mi kamim siir kigna miriiyim sima ina kwiriinamim i kopsim ira saiir. Mi siya simiir boinki, krima pi whigbid yarmiiya nami. Mi sima ina yamim. ²³ Mi isima ha hugainama mi Jisis siya nhwo bidi whwonkaiyin mi opud komii kwira ha hugnatmaiya mi opa pariiparii mirkimirka ninkininim ta i aiirin. Mi sima nwomainainamim pariipariisim. ²⁴ Mi kamim siir kigna miriiyim, sima Jisis siir yami inidguwiu mi sima ina boinin, Biayan Inkamti, Biayan Inkamti, hae, nimbi nwomainainamiri. Mi siya ha nnsiin idwokaiyin

mi io ti opud hinin komiia sair ywoki. Mi opud hinin komiia ina digiya mi opa ini mokmokwaiyar yomaikiya. ²⁵ Mi siya simiir boinki, kimiir naingwo tibmiia ini pinda yama? Mi sima ha nididim mi ina yinaingwoyimiyokim. Mi sima sima yimboin amboinim, ti yipikin? Ti opud hinino sowiir boinkiyin mi sowa ini siir yai aiirar wakaeyoknakiyo. Iriig.

Jisis siya inkam uridyiu biyekakin siir haiswoniskikin

(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)

²⁶ Mi mhoiya sima ina kignaidamim Gegesan iikamim simiir oma hiriir. Tiki omin ini nu Galili siir whiigbid yarmiia nwowin. ²⁷ Mi Jisis siya isima sair haiburgigin mi ha kunamin mi inkam nwirin ti omin siir hirankin, siya ina yitin siirim. Mi uridyiu biyie nhirim ti inkamin siir nwokim. Ii haruwa rani ti inkamin siya yuis biri kaigin mi siya siir omaka biri nwowikin. Niingaka. Mi siya siyanowim inkam kikaiiyim simiir nwokin. ²⁸ Mi iya siya Jisis siir kigiyin mi siya ha kauwaeyimiyok ougiyin mi siya ogmwo ini siir igmiiga kingiinar ini huiwuiin mi siya ina kauwok boinkiyin, Jisis o! Adi Komii ninomor kouanin siir yinisimin, kira kariirin dimu tiram mini? Wakae! Kira kariirin hik kipi hauu. ²⁹ Mi Jisis siya ti uridyiu biyeyin siir boinki, siya ti inkam iir haiburgigin. Ii kasa rani, ti uridyiu biyeyin siya nonkwowin ti inkamin siir. Mi kamim iinokiinok siir kigriraowiyim, sima siirin wiewinsopni (sen) mi tidop (hankap) kurimdinuwikim siir iga iin imiirin. Mi siya ti wiewinsop minim pi simiirar mi anka bimbir nami. Mi uridyiu biyeyin siya siirin maeyau siin apa niinga inkam karamaeya siirin pi hiriir mi inkin aeyokiyok nami ti inkamin siirin. ³⁰ Mi Jisis siya siir sriigi, kiriir inigin yipikin? Mi siya boin, kariir inigin uridyiu biyie whiekakim. Dimusi rani, uridyiu biyie whiekakim ini siir yaninkiniuwiim. ³¹ Mi ti uridyiu biyeyim sima ini Jisis siirima kauwoknanaekiyim, kira krimiirin ie biyeyin paekakin siirim kipi niyopriyugi.

³² Hu isid komii whirin ti mhiu kopsim whirin kingiina kwowin siir naekim. Mi ti uridyiu biyie whiekakim sima Jisis siirim asi kauwok boinaekim. Kira krimiirin ti hu isid komiyyin siirim dikropki. Mi Jisis siya simiirin asi kigninkin amkikin. ³³ Mi ti uridyiu biyeyim ti inkamin siir haiburgigin mi ti huim simiir piuar yamkiyim. Mi ti hu isid komiyyin mhiuku hiiranki niwitnaniniyim mi ini siyapai amounana saiirar yamim. Mi sima ini ta whii aiirar yani amaimaiyuwim mi sima opa ha kwiyaeyim mi sima ina yaonamim.

³⁴ Mi kamim ti hu imiir waikaowiyim sima ti dimin iir kigiyim mi sima ina yidam namim. Mi ta yaiya sima ina haigiririr boinama iikam whiekakim hinda tindanim simiir. ³⁵ Mi iikamim sima ti diminin siir ini kigiu. Mi sima Jisis siir hiriir nimbiamim mi ti inkam iir kig uridyiu

biyeyim siir bidi haiburgigim. Mi siya yuis bidi kaiyin mi siir kwoinin ini wadieya nwowin mi siya Jisis siir igmiiga kingiinar nidwowi. Mi iikamim sima hiriinan kigim mi sima ina yididgiyim. ³⁶Mi iikamim ti diminin siir kignakiyim sima iikam nhirim simiir boinmamauu siyiuin Jisis siya haiswoniskiyin ti inkamin siir. ³⁷Mi iikam whiekakim Gegesa hiran nu maeyauwim sima Jisis siir boinki, kira krimiir haiburgik mi ha dam. Sima nidid prasae bi kikinkim mi sima hiriinan asi boinkim mi Jisis siya isim aiir kwirii mi siya namim swoki minkin. ³⁸Ti inkamin uridyiu biyeyim sima haiburgigin, siya Jisis siirim kauwok boinanaeki, kara kinaka nami. Mi Jisis siya siirin ina swoki ikropkiyin mi ina boinkiyin, ³⁹Kira kiriir oma hiriirar swoki am. Mi dimin whiekakim Adi Komii siya tirkiyim simiir tini boinmamauuwu. Mi ti inkamin siya ha namim mi ti yayiyim iikam whiekakim om komii siir hiranim ini simiirar boinmamauuwuwin dimin whiekakim Jisis siya tirim simiir. Iriig.

Jisis siya haiswoniskikin wiga siir yuis nonkwowa
(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰Mi iiya Jisis siya ha swoki amin whiigbid yarmiiya hiriir mi iikam whiekakim sima hirar nwowinim mi sima siirin ina boin maigimairga winim. ⁴¹Mi inkam nwirin ina yimbiniyin siir inigin Jairaskin. Siya maeyauwa iripa yai boinaiya hiuyokiyokaiya saiir biyan inkamkin. Mi siya igmwowin Jisis siir igmiiga kingiinar ini hiiuu mi ina kauwok boininaekikin, kira kariir omaka wit. ⁴²Mi siir yinisima irki iruwaka mi saeya yinkopaka. Mi saiir biewiyim iuur whisko. Mi saeya naowamar tiri. Mi Jisis siya ha napnamim mi iikam isid komiiyin sima ini Jisis siir mhoyiyar yamim. Mi sima ini iripa iripa yonamim. ⁴³Mi wiga ira nwowi, iinokiinokin saeya piu biyieka napidwodwomaimiiga biewiyim iuur whis, kamim paowai udiyim simiir nwirkin saiir ma aiir bi swoki owaiginiukin mihiyik. Niingaka. ⁴⁴Mi ta wiga saeya Jisis siir digiuwa kingiin ha nita mi saeya ini siir yuis prieiya saiir mwois iirar yaka onkwokiya mi saeya hiriinan tirkiya mi bi kimiminkika ta piu biyieya saeya nwowa ina yinkisanakiya mi mhoyiya saeya bi swoki imbiyamka. ⁴⁵Mi Jisis siya sriigi, yipikin iina kariir naka onkwokiyin? Mi iikam whiekakim ina boinkiyim, an niinga, an niinga. Mi Pita siya ina boinkiyin, inkam Komii iikam isid komiiyin wasi kiriirar nokwoyokaiyim, simar kwakikin namkim. ⁴⁶Mi Jisis siya boinki, iina kariirin nwirka nonkwokikin. Mi kara ina kinankiugiyin, kirie nhirim kariir bidi haiburgigim. ⁴⁷Mi ta wiga saeya ninokninkinkiya mi saeya ini nidid komiigakar yowa mi saeya siirsi bi swoki imprioka mi saeya igmwo ini Jisis siir imiiga ini hiiuwuwa. Mi iikam whiekakim simiir whwonkam ida saeya ina boina, iiya kara Jisis siir yuis aiir nonkwokiya, kariir ma biri kimiminkika saeya ina digiya. ⁴⁸Jisis siya boinki, kariir yinisim yinkopak, kiriirin

kiriir naingwo tibmii miyika saeyar nwowaiginiugika mi kira ha dam mi kiriir mhii kwoinim hiinsima dwonam.

⁴⁹Mi Jisis siya ha niki boinaiyin mi biiyan inkamin Jairas, siir omaka hiran inkamin siya ha nitin mi ina ini boiniuwun siirin, kiriir yinisim yinkopaka bidi yaonama. Kira inkamin dimin taemin nowimwarkaiyuwiyin kiigi siir kipi ninki. ⁵⁰Mi Jisis siya ta yaiya aiir wakaekiyin mi siya Jairas siir yai anaka hiniina yowarkii boin, kira kipi nidid. Mi kira hindara daingwo tibmii iski mi kiriir yinisim yinkopaka saeya wi miyika nwoki owim. ⁵¹Mi Jisis siya Jairas siir omaka hiriir yam mi siya iikam whiekakim simiirin omakanau hiriirin saika biri kigninkin apninopkai namkim. Niingaka. Pita, Jon, Jems mi ta yinisim yinkopaka saiir yopii ad owa simasimar yapninopkainam saikan. ⁵²Mi iikam whiekakim sima ta yinisim yinkopaka saiirimar nanka ninougim mi sima hirar nounanaekim. Mi Jisis siya simiir boinki, kima kipi nou, saeya biri naoka, saeya nhwo whwonkaii. ⁵³Mi sima siirin yaibu prasae biri niekim. Dimusi rani, sima bidi yinokninkinim, saeya bidiya yaonama. ⁵⁴Mi Jisis siya ta yinisim yinkopaka saiir iin aiir yonkwoki mi ina boinkiyin, yinisim yinkopak, kira dinsiingi. ⁵⁵Mi ta yinisim yinkopaka saiir piugina ina swoki ita saiirim. Mi biri kimiminkika saeya ina yinsiin idwokiya. Mi Jisis siya simiir boinki, kima nae nhirim saiir hauu ae. ⁵⁶Mi ta yinisim yinkopaka saiir yopii ado sowa ini mounana sinkaokiyo. Mi Jisis siya sowiirin ina boinkiyin, ti diminin siirin kowa inkam nwirni kipi swoki boinmauu mimin. Iriig.

Jisis siya kamim siir kigna miriiyim mi simiir hauugin

(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

9 ¹Jisis siya kam iuur nwiso siir kigna miriiyim simiir yikiuna iripa haingiriyuim mi siya kirie komii mi inig komii simiir hauuwim. Uridyiu biye biyeyim mi mapai mapaiyim simiir haiswonimniskiiyim. ²Mi siya simiirin ina yikropkiyim iya Adi Komii siya siir digworaekwowim simiir kigirkakana saiir boinmimauuam mi makak iikamim simiir mi inimniskiiyim. ³Mi siya simiir boinki, kima digworaekwo wara kipi hai apnam mi kima nae minim mi umir hoknibim mi paekopim hogwokwo apiyim simiir wara kipi hainam. Mi kima yuiso kwokwisa kipi hainam. ⁴Mi omaka kima napninopkainami mi sima wadie kimiir nwowini mi kima ta omaka aiirar dwokripkai. Mi ti om iirin wi ta omaka saiir hirankar haiburgig. ⁵Mi sima kimiirin simiir omaka hiriir namamin wadie nwowin karamae nwowi mi kima ti om iir haiburgik. Mi nusin imiir dikrimkrinkiiyig sima wa ninokninkinkiyim, krima miyik rani. ⁶Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim sima ina yitkrinkiyim omom omomim simiir mi Adi Komii siir yaiwin kibiya saiir yapboinmamauuam mi iikam makakim omom omomanim hinda tindanim simiir warar mi inkin haiswonimniskiiyam. Iriig.

Herot siya Jisis siir yai wakaekin

(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)

⁷Mi inkam komiiyin Herot nu Galili kigriraowiyin ti yai whiekakim simiir wakaekiyin mi siir kwoinin ini hindara whriewhriekiiyin. Dimusi rani, nhirim ha boini, Jonin op baptais haiginiuwiyin ieyankin bidi swoki insiin idwowin. ⁸Mi nhirim hiniina boin, Ilaija bidi yimbiamin. Mi nhirim hiniina boini, biiyan profet inkam nwirin bidi swoki insiin idwowin. ⁹Mi Herot siya hiniina boinki, Jon siir niyyin karar bidi kaigripkiyin. Mi ti inkamin siya yipikin kara ti siir yaiya hiniina wakaewinin, ha? Mi siya Jisis siir kigam mini. Iriig.

Jisis siya naeyim 5,000 kamim simiir hauu aekim

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Jo 6:1-14)

¹⁰Mi aposel kamim ha swoki itim mi dimin whiekakim sima tirim sima Jisis siir ini boinmimauni. Mi siya simiirin warar yinkin ikunam mi sima iikam nhirim simiirin hirar haiburgik mi simasimar yam om whirin siirin. Mi ti omin siir inigin Betsaidakin. ¹¹Mi iya ilkamim sima wakae digiyim mi sima ini siir mhoiiyar yamim. Mi sima siirim ha namim mi siya ini maigimairga ywowinin simiirin. Mi siya Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana sair yowomwarkaiyu simiirin mi iikamim makakim, simiir warar mi inkin haiswonimnskii haigini.

¹²Mi iya bieyin ha nikiyamtibin, kam iuur nwiso siir kigna miriiyim sima ha nitim siirim mi sima boin, kira ilkamim simiir dikropki sima iki om nhirim hinda tinda nwowim pi simiirim nwoki amim mi sima pi hir nwoki whwonkaowiyim mi nae minim pi hir nwoki inkiguna aeyamwiyim. Whisarii rani, ta maeyauwa krima nwowa om karamaeka. ¹³Mi Jisis siya simiirin igao yaigakar ywoki, simiirin nae kimar hauu. Mi sima ina boinim, krima nae hirii hirii karamaekim. Krima bretim iriiyar mi anasu whis simasimar nwowi. Mi kira hiniina naingwowi ti iikam whiekakim nwowim, krima naeyim simiir digar pini sainaki, aniya?

¹⁴Kamim hir nwowim 5,000kam mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, kima simiir boinki, sima kam nwis iuur iura kiyyop idwodwoam. ¹⁵Mi kamim siir kigna miriiyim sima ini hiriinanar mi tirim mi sima iikam imiirin ina yokmwim idwowim. ¹⁶Jisis siya ti bret iriiyarim mi ti anasu whis iko ha haiyin mi siir nhwowin ninomor koua hiriir ha kaokiyin mi siya ina boin wadiekiyin Adi Komii siirim. Mi siya ina yinop hauugiyim kamim siir kigna miriiyim simiir mi iikam simiirin ini simar hid nonkwokwo hauunamim. ¹⁷Mi iikam whiekakim ha naekiniu digiyim mi nae haimeii haimeiyim sima naepipiru okiyim mi nibim sima haigimrnikinkiyim iuur is. Iriig.

Pita siya Jisis siir boininkiiyin siya Kraiskin

(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

¹⁸Hi gwira Jisis siya Adi Komii siirim nhowo sasar ini kwisboiniu. Mi kamim siir kigna miriiyim sima ina yamim siirim. Mi siya simiir srigi,

iikamim kariirin paniin nikiuwigim? ¹⁹Mi nhirim yim hiniina boinikim, Jonin op baptais haiginiuwiyin siya. Mi nhirim yim hiniina boini, kira Ilaijakin mi nhirim yim hiniina boini, profet inkam nwirin bidi yinsiin idwowin. ²⁰Mi siya simiir sriigi boinki, wim kima paniina dapikim? Mi Pita siya ina ywowarkii boinin, kira ti inkamin Adi Komii siya nimbingiyin Mesaia siya. Iriig.

Jisis siya boin kara naonami wa swoki insiin idwowi

(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)

²¹Mi Jisis siya simiir boinki, ta yaiya inkam nwirni kipi swoki boinmauumimin. ²²Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin kara Yaowae Adin ninomor kouanin kara wi hik kimpipisu prasae hai rani. Mi biyan inkamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir kigriraowiyim mi prismi biyan inkam mi kamim siyu komii komiiyim sim ninomokninkiniyim, sima wi digiumii siir haimriyuwi mi sima siirin wa nisomaowi mi siya ii kwoimaka wa swoki insiin idwowi ie hirankar.

²³Mi siya simiir boinki mi inkamin kariir siyu imiir napam niti mi siya diminim siir kwoinawu hir nwokaiyim digworaekwowim simiir haiburgigi mi siya kariir mii imiir mirii mi kariir siyu imiir dap iski. Mi siya kariir mii aiirarar miriyyokiyokii mi kariir siyu imiirarar timi apiyokiyokii. Mi siya ti paeyin hiiniya nirioninkinin siirin hiriyar haiyokiyokii kariir hiriinan. ²⁴Mi yipiki inkamkin digiumii siir digworaekwo mi diminim siir kwoinawu nwokaiyim simiir haimriyuwi karamae nwowi mi siir kwoinin omwai waiyaiyin wi miyik nwo rani. Mi siya wi hindara kigugu iskii. Mi yipiki inkamkin digiumii siir digworaekwo mi diminim siir kwoinawu nwokaiyim simiir haimriyuwi mi siya wi omwai hiriyi waiyayokiyokii. ²⁵Mi yipiki inkamkin ti nu siir digworaekwo whiekakim simiir haingiriyu haigin mimiri siyamar mi inig komiigak ha mi owi mi ti digworaekwowim wi sima whinkinsiis haiginiuwu siirin omwai waiyayokiyokiikaeyamim, aniya? Niingaka. ²⁶Mi yipiki inkamkim kariiram maigimaigra karamae nwowi mi digiumii kariir yai aiir haimriyuwi mi mhoiia kara Yaowae Adin ninomor kouanin siya swoki iti digworaekwo whiekakim Adi Komii siya kariir hauuwim paenan niuyaeiyim mi Adi Komii siir paekwosimim simaka niti mi taka iia kara kiriirin wi digiumii saiir swoki haimriyuwi. Mi mhoiia siya wi Adi saika nwo rani. Niingaka. ²⁷Kara kimiirin yaimwovar boini, ti iikam nhirim tirar nwowim, kima wi niki ao rani. Mi diminim iia Adi Komii siir dimin taemin imiir kigirkakana wi saiirar nibiyami. Iriig.

Jisis siir piua ya ini saa yimbiamkiya

(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)

²⁸Mi Jisis siya ti yaiyim ha boin digiyim mhoiia ii iriayar kwoimim namkiyim mi siya Pita Jon mi Jems simiir yikunam mhuusim whirin

siir kiua hiriir, nhwo Adi Komii siirim kwisboinim. ²⁹Mi siya hirar kwisboinin mi siir whwonkamin ina yigiyin mi siir yiuisa paenan ha niuyakiya mi saeya ini whisinana ywokiya. ³⁰Mi biri kimiminkikin inkam nwiso ini saikar yamokwo boinainiyo. Moses, Ilaija so. ³¹Mi sowa Adi Komii siir diminin paenan niuyaiyin saika ninkin imbinikin. Mi sowa iya Jisis siya naonama saiir nimbiyami diminin Jerusalem hir, Adi Komii siya nimbinin bidi bidiniyar simiir boinmimauugim. ³²Mi Pita siya mi siir nomiiyau nwis owa sima nhwo whwonkaigim mi sima ha ninsiingiyim mi simar kigi paeya Jisis mi inkam nwiso saika nokwowo simiir hir niuyaki. ³³Mi sowa Jisis siir haiburgigim minko mi Pita siya siir boinki, Biyan Inkam Komii, krima tir nwowim wadieka. Mi krima omaka amirim wi ouuma mirii, ira kiriirga mi ira Moses mi ira Ilaija Pita siya ta yai aiirin whaowaeya priiboinkin, siya bi ninokninkinkin. ³⁴Mi siya yai aiirar niki boinin mi waua ini simiira yauni kikirinuniya, sima ina yididgiyim. ³⁵Mi yai kwira ta wau aiir kauwok boinkiya, saeya hiniina kauwok boinkika, wari yinisimin kariir yinisimkin. Mi kara siir bidi yimbinin. Kima siir yai aiirar wakaeyokna. ³⁶Mi ta yaiya ha boinkiya mi sima kigi, Jisis sasar nwoki. Mi kamim siir kigna miriiyim sima yai ha ninkin tankiyim mi ta iya ti diminin sima kignamin, sima inkam nwir bi swoki boinmauumiminkin. Iriig.

Jisis siya yinisim nwirin uridyiu biyiekakin siir haiswoniskiigin
(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)

³⁷Mi iigwira sima mhuusim whirin siir haiburgigim mi ha niunamim mi iikam isid komii whirin, sima Jisis siirin siyiu hir yapyiskaiwin. ³⁸Mi ti iikam isid komiiyin simiir hiran inkam nwirin siya ina kauwok boinamnankiyin, iikam nowomwarkaiyiuan inkamin mi kara kariiramar kwisboinki. Kira kariir yinisim yinkamiyin iir kigi, siya kariir yinisim yinkamiyin nwirki nwiruwa ieyairgin. ³⁹Mi uridyiu biyie whirin siya nonkwokin siirin. Mi bi kimiminkikin, siya ha kauwok boinkiyin mi ti uridyiu biyie ieyar haigi itiwamwakikingig. Mi yaeyopa pa nimbinaniyami siir yai hirankar mi siya ti yinisimin siir piu aiirar nonkwobumbuninkinikin mi siya siir bi swoki haibur sranikin. Niingaka. ⁴⁰Mi kara kamim kiriir kigna miriiyim simiiram bidiyar kauwok boinanaeyin ti uridyiu biyie siir haiswoniskiyim mi sima dig bi nwokim. ⁴¹Mi Jisis siya ina yowarkii boinin mi ti iikamim tariinananim kima naingwo tibmii karamaekim. Kimiir mhii kwoinim miyik nwo rani. Mi kara kimaka wi pariig iya nwowi, ha? Mi kara kimiirin wi pariig iya whindiriraerar haiginiuwi mi kima wa nwoki aingwo tibmiiyim, ha? Mi siya ti inkam iir boinki. Yinisimin tiriir whainani. ⁴²Mi siir yinisimin ha niki apnaniyin mi ti uridyiu biyieyin ini siyar haigi owomwak inamnaniyin. Mi Jisis siya igao yaigak ti uridyiu biyieyin siir boinki

mi siya ti yinisim iirin ina haiswoniski haiginiugiyin. Siya ini siir ad iiramar swoki ikropkiyin. ⁴³Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siir kirie komiia saiir kigiya sima ini hindara yanaakiyim. Iriig.

Jisis siya kwisaka ina swoki boinin kara wi kapi naowi
(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)

Mi iikam whiekakim ina niki aingwoyimyokripkaiyim, ti diminim siya tirim simiirsiyin mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, ⁴⁴kimiir wiinim sibgu mauugi. Mi mhoiia Yaowae Adin ninomor kou hiranki nitin siirin wi wir nhirim sima napwouwi. ⁴⁵Mi sima ta yaiya siya boina saiir bi ninokninkinkim, ta yaiya saiir yaimwokiyaimwowa simiirsi nimprioka mi sima saiir paniinsi sibgu yinokninkinsi. Mi sima pi nididgim ta yai airamim siir paniinsi sriisi. Iriig.

Yipikin siya kougikou nwowin
(Mt 18:1-5; Mk 9:33-37)

⁴⁶Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim sima yaiya kwira yiniinansao boin, yipikin simiir kougikou nwowin. ⁴⁷Mi Jisis siya bidiya yinokninkinin kwoinin simiir hir nwowin. Mi siya yinisim sapisap nwirin siir asi nikiunakin. ⁴⁸Mi siya simiir boinki, inkamin ti yinisim sapisapin siirin kariir inig iir kigriraowi yio siya kariir kigriraokin. Mi inkamin kariir kigriraowi mi siya inkamin kariir nikropkiyin siirin warar ninkin kigriraowi. Mi inkamin yinisim sapisapan kimiir waraur nwowi mi kimiir kougikouin ini siyar ywowin. Iriig.

Inkamin io nhwo kimiir nanao karamae nwowiyin
siya kimiir nomiiyaugin
(Mk 9:38-40)

⁴⁹Jon siya ina yowarkii boinin, Biyan Inkam Komii, krime inkam nwira kig, uridyiu biyeyim simiirin kiriir inig iir haiswonimniskiiigin. Mi siya krimiir yai bi wakaeyoknakin mi krime siirin hiriinansi nikidugim. Dimusi rani, siya krimiir isid rani. Niingaka. ⁵⁰Mi Jisis siya siir boinki mi kam nhirim siir kigna miriiyim sima, kama siir kipi nikidu. Inkamin io nhwo kimiir nanao karamae nwowiyin yio siya kimiir nomiiyaugin. Iriig.

Sameria hiran om whirin siir iikamim sima Jisis siir siyiu
iir haiginikougim mi siirin ina swoki ikropkiyin

⁵¹Hiya Adi Komii siya Jisis siir swoki ikiunamana ninomor koua hiriir saeya ini kingiin nwowa. Mi Jisis siir kwoinin om komii Jerusalema namim asi naingwokin. ⁵²Mi siya kam nhirim simiir yikropki, yai siir biyiu sima nwoki haigiririramim mi sima ha namim nu Sameria hirin

om whirin siir yapninopkainam. Mi sima siir digworaekwo nhirim simiir diriraerarim minkim. ⁵³Mi omin siir hiran inkam nhirim sima siir biri nikiunamkim simiir omaka hiriir. Dimusi rani, Sameria iikam sima iripa mhii kwoin biri nwowikim Judami iikam simakan sima ina ninokninkinim siya pi om komii Jerusalem hiriir nami. ⁵⁴Inkam nwiso siir kigna miriyo Jems, Jon sowa, sowa hiriinan siyuiin siir kigin mi sowa siir boinmauu, Biiyan Inkam Komii, krima paeya ninomor kou hirana saiirim nikiugi, saeya ti iikamim tiranim simiir nwoki iuniyim, aniya? ⁵⁵Mi Jisis siya ha haiyug okwokiyein mi siya io sowiir ywoki. ⁵⁶Mi sima om whira yapnam. Iriig.

Inkamin Jisis siirim nami

(Mt 8:19-22)

⁵⁷Mi sima siyu hira niki apamim mi inkam nwirin siir boinki, kira omom omomim kira nami mi kara wi kiriir mhoiia ninkin apiyokiyokiii. ⁵⁸Mi Jisis siya siir boinki, niimauan wraim yim ieno kakargim mi ipiyinim yim iripi hiriinan whie kakargim. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin yo omaka maeyau whwonkai karamaekin. ⁵⁹Mi siya inkam nwirin siir boinki, kira kariir mhoiyyar wit. Mi siya boin mi kira kariirin wadie tiki oki. Kariir adin siir piuis biyeya saiir niki hangikaigigi. ⁶⁰Mi Jisis siya siir yowarkii boinki mi inkam wiirim yim inkamim kariir mhoiia nit karamae nwowiyim sima haingikai. Mi ni kira iia Adi Komii siya siir digworaekwowim mi siir iikamim simiir kigirkakana saiir yai imiir tini boinmimauuwu.

⁶¹Inkam nwirin siya siir boinki, Biiyan Inkam Komii, kara kiriir mhoiia nitam mini mi kira kariirin pi wadie dwoki. Kara yai minim kariir isidin simaka nini idwo boinaigigi. ⁶²Mi Jisis siya siir boinki, inkam i kigriririyin, siir nhwowin idaowa hiri hiriya kaonanaei mi ti hiriinan inkamin siya wi Adi Komii siya kigrirao tani. Niingaka. Iriig.

Jisis siya kamim kam nwoim iuur nwisa yikropki

Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwam

10 ¹Mi mhoiia Biiyan Inkam Komiiyein siya ina swoki imbinin kamim kam nwoim iuur nwiso. Mi siya simiirin nwinnwisa yikropki mi sima siir biyar yamkwokin. Mi siya simiirin om komii komiiyim mi omisisimim mhoiia siya namanim simiirin simiir hiriir yikropki. ²Mi siya simiir boinki, iikam whiekakim simiir kwoinim wadie bidi ywowim sasaeyim wai nwowim simiir hiriinan. Mi iikam whiekakim sima ta yai aiir wakaeyama tiri. Mi iikam whiekak rani, simiirim namim mi simiir nikiunakiyim mi sima bidi gririgiyim. Mi numiran adin, Adi Komii siyairgin, siirim sriigi siya kam nhirim simiir nikropkiyim mi simiir kwoin imiir hiiurworwokiyeim mi sima siir mhoiia nwoki amim.

Ti hiriinan inkamin siya numira sasaeyim wai nwowiyim simiirim namiyin mi ha ningugu haiswonaniyim ini siir hiriinan ywowin. ³Kima dam! Kara kimiirin huyinsim prikriprikan nikipkikin niimau mie komii komiiyim wra bibiyeki nwowim simiir hiriir. Mi kimiirin wi kigriraowan inkam kakar nwowi. ⁴Mi kima umir hoknibim wara kipi hainam mi iga nii aka mi kima siyu bopwo hirin inkam napkigami mi simiirin yai kipi kainanam. Hindarar daparkaknam, ii naeisi. ⁵Mi kima omaka ir napnropkainami mi biyiyin kima wi hiniina tini boiniu, kima ha maigimairga iikamim ti omaka aiir nwowim. ⁶Mi inkam nwirin kwoin hinsima nwowiyin siya ta omaka aiir nwowi mi siya wi kimiir yaiyar wakaeyoknaei mi siir kwoinin wi hinsima nwowi. Mi hiriinan inkam karamaeki niuwi mi kira hikak nwowi mi ta yaiya hiriyar swoki okainani. ⁷Mi kima ta omaka irua aiirar dwokripkai. Mi kima nae op minim sima hauwi simiir dae kwiyae. Mi kima ti nae imiirsiyiyin umir kipi hauu simiirin. Dimusi rani, kima dimin miyik miyikim simiir bidi hauuwim. Mi sima kimiirin hiriinansi hauu aei. Kima omaka irni irni kipi whwonkaiyam. ⁸Mi kima om komii whira napnropkainami mi inkam nwirkin kimiirin wadie nwowini, siir omaka hiriir namim mi nae minim siya hauu wini mi kima wi kipi boriisop wa dae. ⁹Mi kima ti om komii hiran inkamim makakim simiir warar timi haiswonimniskii haiginiu mi kima simiirin hiniina boinki, iya Adi Komii siya siir dimin taeminim mi siir iikamim simiir kigirkakana, saeya kimiir kingiin bidi yamwoniya. ¹⁰Mi kima om komii whirin siir napnropkainami mi sima kimiir bi boin wadie winkim simiir omaka hiriir namamin mi kima ti om komii siir siyuin siir yaba hir dikwowin kima hiniina boin, ¹¹ti kimiir om komiiyiyin siir nu sinim sima ini krimiir iga imiir nwowim mi krime pi kimiirarar swoki hauugigi. Mi kima sibgu daingworinu. Dimusi rani, kima krimiir yai imiir bi wakaeyoknakim, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim, simiir kigirkakana ini kingiin yamwoniya mi kima ta yaiya digiumii sair haimriiyugim. ¹²Kara kimiirin pi hiniina boinki, mhoiya iya Adi Komii siya iikamim dimin biyekakim simaka boinaini iya saeya nimbiyami mi ta hika wi hika om komii biyekibiyeyin Sodom hiran iikamim dimin biye tirim wi simiir haiburi. Ti omin Isrel siir omkin. Iriig.

**Om nhirim naingwo tibmii karamae nwowim
simiirsi naingwoyimiyoki
(Mt 11:20-24)**

¹³Jisis siya ha niki boinin mi siya boinki, kima Juda iikamim om Kolosiyanim Adi Komii siya kimiirin wi hik prasae hauu rani mi om Betsaidan Juda iikamim kima iriipa hiriinan, Adi Komii siya kimiirin wi hik prasae mi hauu rani. Dimusi rani, dimin miyik miyik

whiekakim Adi Komii siya kimiir tirim mi kima simiir biri kigim mi kima simiir biri wakaeyoknakim. Niingaka. Kima ini digiumii simiirar haimriyukripkaiyim. Mi biiya Adi Komii siya dimin miyik miyikim iikamim Juda iikam tani om Taia om Saidon sowiir hiranim simiirin hiriinan hauugiso mi sima ha kigiso mi sima sinin wa pi masin mi aknainan bidi pi yiisiimauuin Adi Komii siirin, dimin biyie biyeyim sima tirim simiirsiyin mi sima ha pi yaingwo tibmiyyin Adi Komii siirimin. ¹⁴Mi ta iya Adi Komii siya iikamim simiir hidi mi hika kimiir nimbiyami saeya wi komiigi komii nwowi. Wi hika om Taia mi om Saidon sowiir nimbiyama sair haiburi. ¹⁵Kima ti iikamim om Kapaneamanim, nu Isrel hiranim kimiir kwoinin ha naingwowi, Adi Komii siya kimiirin ini kougikou haiginin, aniya? Niingaka. Adi Komii siya kimiirin iikam miyiki miyiknan mi ikuwi. Mi kima wi inkam biyienan nwowi. Mi siya kimiirin wi maeyau biyeya paekaka wi sair nitkaigi.

¹⁶Mi siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki. Yipiki inkamkin kimiir yai aiar wakaeyoknaei. Mi yipiki inkamkin digiumii kimiir haimriyuwi. Mi yipiki inkamkin digiumii kariir haimriyuwi mi siya inkamin kariir nikropkiyin digiumii siir warar mi inkin haimriyuwi, yio Adi Komii siyargin. Iriig.

Kam, kam nwoim iuur nwiso sima ina swoki itim

¹⁷Mi mhoyia ti kam, kam nwoim iuur nwiso ha swoki itim mi sima ini maigimaiga komiigakar ini oniyim. Mi sima hiniina boin, Biyan Inkam Komii, krima kiriir inig iirar boinkiyim mi uridyiu biyeyim sima ini krimiir yai aiarar mi wakaeyoknam. ¹⁸Mi siya simiir boinki, kara bidi kigiyyin Setanin diyanan tionaiinyin ninomor kou hirankin. ¹⁹Wakaei! Kara kirie komiia kimiir bidi hauugiya mi owiniyai mipug minim kima wi simiirar ninkin okwo mirii nami mi sima wi kimiir pi rani. Mi Setan siir kirieya wi kimar nikwowaisii. Mi kimiirin wi dimin whirki swoki tirbu rani. Niingaka. ²⁰Mi kima hiniina kipi boin maigimaiga. Uridyiu bibiyeyim ini krimiir yai imiirar wakaeyoknam. Niingaka. Kima Adi Komii siiramar maigimaiga kimiir inigim siya bidi win haiginim ninomor kou hir. Mi sima wa nwoki inokninkinim kima Adi Komii siir yinisimkim. Iriig.

Jisis siya maigimaiga ha nwowin mi ina boin wadiekiyin

Adi Komii siirim

(Mt 11:25-27; 13:16-17)

²¹Mi taka iya Adi Komii siir naeyiuin Jisis siir mhi kwoin imiir hiurworwokai mi siya ini maigimaiga ywowin. Mi Jisis siya boin, Adi Komii, kira nu ninomor sowiir Biyan Inkam Komiigin. Kara kiriir boin wadieki, kira dimin nhirim kamim ninokninkinkakim mi kwoin miyik

miiyikakim simiirsi nimpriokin nu tiranim mi kira inkamim naingwo omok karamaeyim simiir yisiimauu. Ihi, Adi Komii, kiriir kwoinin siya hiriir nwowikin.

²²Kariir Adi Komiiyin siya digworaekwo whiekakim, kariir ina bidi hauu digim. Inkam nwirkin kariir biri ninokninkinkin, Adi Komii sasar ninokninkini kariirin. Mi inkam nwirkin Adi Komii siir ninokninkin tani. Kara siir Yinisimin kanakanar ninokninkini siirin. Mi iikamim kara boinmimauuim yim ina ninokninkinim Adi Komii siirin.

²³Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim simasimar nwokim mi siya ina haiyug boinkiyin. Iikam nhirim sima dimin kirie kirieyim wari bi kigim. Adi Komii siya kimiirim naingwokwonanaeikin mi siya dimin kirie kirieyim kimiir asi niisiimauugim. Mi kima nhirim simiir kou asi nwowi. ²⁴Kara pi kimiir boinki. Biiya profet kamim mi inkam komiiyim nu kigriraowiyim, sima ti diminim tariinan kigim, simiir kigamar naingwokim mi sima bi kigim. Mi sima ti yayim tariinan kima wakaeyim, simiir wakaeyamar naingwokim mi sima simiir bi wakaekim. Niingaka. Iriig.

Nu Samerian inkam nwirin Juda inkam nwirin siir whinkinsiigin

²⁵Mi inkam nwirin siyiu komii ninokninkiniyin, siya Jisis siirim kinankiugin. Mi siya boin, iikam nowomwarkaiyiwan inkam, kara wi paniina tiri kwoin budin iinokiinok omwai waiya yokiyokiiyin siirin, ha? ²⁶Mi Jisis siya siir yai aka ina yowarkii boinin, Yokwo Komii saeya paniina boinka? Kira paniina mwaingin saiir yaimwokiyaimewowa, ha? ²⁷Mi siya hiniina yowarkii boin, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Biiyan Inkam Komiiyin siya kiriir Adi Komiiyin mi kiriir mhii kwoinin siiramar daingwo irkak mi kiriir piugiina mi kiriir kirieya mi kiriir kwoinbud ieya simiirar hauu irkak siirin. Kira kiriir nomiiyau iirimim hiniina daingwo kira kiramar naingwonaeyin saiir hiriinan. ²⁸Mi Jisis siya siir boinki, ihi, kira ini wadieya yowarkii boinin. Mi kira hiriinan tiri mi kira wi omwaiya waiya yokiyokiii.

²⁹Mi inkamin siyiu komii ninokninkiniyin siya siir inig iirar sibgu diriraeramar naingwowi. Mi siya Jisis siirin hiniina sriii, Yokwo Komii saeya boina yayi kira hiniina boinkin kira nomiiyau nwirnyam naingwowyim, kira kiramar naingwonaeyi saiir hiriinan daingwo. Mi ti nomiiyau nwirin kira boinin siya yipikin, ha? ³⁰Mi Jisis siya hiniina yowarkii boin, inkam nwirin om Jerusalem hir haiburgigin. Mi om Jeriko hiriir yapnam. Mi siyiu hirin siirin inkam biye nhirim sima yapiyiskaiwin mi sima siir digworaekwo whiekakim simiir haii mi sima siirin ina yipamparin. Mi sima hiriinan tirkikim mi ina yamim. Mi siya ini siyiu hirar ywokiin mi siya naowim pariiparii. ³¹Mi taka iya pris inkam nwirin krimiir kaoprigi okwowyin ti siyiu iir napnyamkin. Mi

siya ti inkam iir kigin mi siya kimidiniya siirsi yapiyoknam mi siya siyu miga hiriir yapnam. ³²Mi iriipi hiriinan Lival inkam nwirin nu Judianin ta maeyau kaimwo aiir mi imbiniyin mi siya ti inkam iir kigin mi siya ina mi apiyoknamin siyu miga hiriir. ³³Mi inkam nwirin nu Sameria hirankin. Simiir sau omomin siya ti siyu iir mi apnam mi ti inkamin siir hiriir yimbiyam mi siya siir kigin mi siir kwoinin siirsiyin naingwoyimi yok prasae bi kikinkin. ³⁴Mi siya siir kingiin ha namn mi wa op wain minim siir paowai imiir yaokinki, wadie simiir nwowaiginiugiyim mi siya ina udgiyim siir paowaiyim. Mi siya ti inkamin siirin ha kininsiin idwokiin mi siirin siir donkiyin siir idwo yaki kikiniu idwoki. Mi siya siirin omaka ira inkamki sain whwonkaiiya saiir hiriir yikiunam mi siirin ina sibgu kigriraowin. ³⁵Mi iigwir nugakin siya ti inkamin omakanin siirin umirim kam nwira hauugik mi siirin hiniina boinmauugi, ti inkamin siirin kira sibgu kigrirao. Mi kiriir umir nhirim siir hauu saini mi iya kara swoki iti wa swoki hauukiyyi uwi kiriirin. ³⁶Jisis siya boin mi tariinanin kira paniina naingwowi, yipikin ti inkam nwoimim simiir nwirin ti inkamin, kamim hii tauaeiyim sim nonkwobumbu ninkingikin siirsi naingwoyimi yokin, ha? ³⁷Mi inkamin siyu komii ninokninkiniyin siya boin, ti inkamin siirsi naingwoyimi yokin mi siir whindiriraerin siya. Mi Jisis siir boinki mi kira ha dam mi hiriinanar tini tiriu. Iriig.

Mata Maria so

³⁸Mi Jisis siya mi kamim siir kigna miriyyim sima ha napnamim mi sima om komii whirin siir yapninopkainam. Mi wig ira saiir inigin Mataka, siirin saeya yikiuna apninopkainam saiir omaka hiriir nae hauu aeyim. ³⁹Mata saeya nomousima ira nwowi, saiir iniga Mariaka, Maria saeya Biiyan Inkam Komiiyin siir igmiiga kingiina ini idwoni, saeya siir yai imiir wakaemimika. ⁴⁰Mi Mata ya ini nae diriraerarnanaeya mi saiir kwoinin ini haugihauga whiyekiyin. Mi Mata saeya Jisis siiram yam mi ina boina, Biiyan Inkam Komii kariir nomousima kariir bidi haiburgika mi naeyim kanakana diriraerarnanaei. Mi kira saiirim naingwo rani, aniya? Kira saiir boinki, saeya kariir whindiriraerarniyim. ⁴¹Mi Biiyan Inkam Komiiyin siya hiniina yowarkii boin Matara, Mata! Kiriir kwoinin haugihauga kipi whiyeki mi kipi naingwoyimi yok. Wari dimin whiekakim kira miriyyim simiirsiyin. ⁴²Kariir yai aiir ninokninkinim miriyyim, saeya ini mii nhirim simiir haibura, ta miya Maria saeya nimbina saeya ini mii nhirim simiir haibura. Mi kara saiirin pi nikropki rani. Niingaka. Iriig.

Siyuin Adi Komiiyim srii boini ikin

(Mt 6:9-13; 7:7-11)

11

¹Mi iigwira Jisis siya maeyau kwira saiir kwisboinkin Adi Komii siirim. Mi mhoiya siya ha kwisboin digiyin mi inkam

nwirin siir kigna miriyyin siir boinki, Biyan Inkam Komii, kira krimiir dowomwarkai haiginiu Adi Komii siiram kwisboiniya biya Jon siya kamim siir kigna miriyyim simiir nowomwarkaiyiun saiir hiriinan. ²Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki, iya kima Adi Komii siirim kwisboiniyim kima hiniina kwisboin,

krimiir Adi Komiiyin krima ha naingwowi iikamim sima kiriir inig iir hainanam daingwo. Mi iya kira kiriir iikam whiekakim simiir kigirkana iya saeya nimbiyamana krima saiirim naingwowi.

³ Mi iinokiinokin krima naeyim whaowaeiyim mi krima kiriiram sriiyyim mi kira naeyim pi krimiir digar mi hauwi.

⁴ Mi kira krimiir dimin biyeyim iripi hiriinan wa timi inkin haiyoprimdiyumiigii. Mi iriipa hiriinan krima haiyoprimdiyumiigiyim iikam krimiir tirbuwiyim simiir dimin biyeyim simiir hiriinan. Mi kira hik komii krimiiram kipi kigninkinki krimiir kinankiuwam.

⁵ Mi siya kamim siir kigna miriyyim simiir boinki mi kimiir inkam nwirkin siya nomiiyau miyyikaki niuwi mi kira siir omaka hiriir nami hirii tirii niibopwo kira kiriir nomiiyau iirimin hiniina nini kauwiwi, nomiiyau kira kariirin bretim nhouma whaugi. ⁶Dimusi rani, kariir nomiiyau nwirin siya siyu hir napniyin mi kariir omaka tiriir yimbini, kara nae siir hauugi karamaeka. ⁷Mi ti inkamin omaka hiranin siya ina yowarkii boinin, kira kiigi kariir kipi ninki. Anowin bidi haiginikouwin. Kariir yinim krima nib bidi whwonkaiyim. Kara pi nini rani, dimin kiriir hauugiyim. ⁸Kara kimiir boinki, ta omaka saiir adin siya hiniina naingwokin, ihi, siya kariir nomiiyau topmwokin mi kara nae siirin pi hiriinan nii komiia pi saiir hauu rani. Niingaka. Mi siya ti inkamin kira kauwoknanaeyin saiirsi nhakiugin. Mi siya ti inkamin pa ninsiini mi siir naeyim pa hauugi. ⁹Kara kimiir boinki mi kima Adi Komii siirim kwisboini mi siya kimiirin diminin wa hauwi. Mi kima diminim hansiri mi kima siirin wa kigi. Mi kima ano kaigakani mi Adi Komii siya anoin kimiiramin wa haiwaoki. ¹⁰Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siirim kwisboiniyim, sima diminin wa hai. Mi inkamin diminim hansiriyim mi siya wa kigi. Mi inkamin ano kaigakani mi Adi Komii siya anoin siirimin wa haiwaoki. ¹¹Mi kimiir inkam nwirkin, siir yinisimin anasum siir ad iirim kauwi mi adin siirin wi mipug biyeyin siir nama hauugi, aniya? Niingaka. ¹²Mi yinisimin ad iirim in ipiyan yin kaskakam srii mi adin siirin pi owinyai biyeyin siir nama hauugi, iyie? Yio iriipa hiriinan. Niingaka. ¹³Mi krima iikamim dimin biyeyar tirikim krima dimin miyyikin hindara mi priihauuwikim, krimiir yinisim imiirin mi krima hiriinanar dinokninkin, Adi Komiiyin ninomor kouanin siya naeyiu miyyikin, pi iikamim siirim kwisboiniyim pi simiirar swoki inkin hauwi. Iriig.

Sima hiniina boinkim Jisis siya Bielsebul saikar miriigin
(Mt 12:22-30; Mk 3:20-27)

¹⁴Uridyiu biyeyin inkam waeyaiyin siir nwokaiyin Jisis siya haiswoniskiigin ti inkamin siya waeyaign. Mi uridyiu biyeyin siya ha namn mi ti inkam waeyaiyin siya ina swoki boinaigiyin. Mi iikamim sima ini hindara yanaakiyim. ¹⁵Mi kam nhirim sima boin, siya uridyiu biye biyeyim simiirin Bielsebul siir kirieya saiir haiswoniskiigin. Uridyiu biye simiir biyan inkamin siir inig whirin Setankin. ¹⁶Mi kam nhirim sima siirim kinankiuwam naingwokim mi sima siirim asi kauwoknanaekikin kiriepai kiriepaiyim ninomor kou hiranim simiirim, simiir niisiimauuam. Mi sima wa nwoki inokninkinim Adi Komii siya nimbinkin iikamim simiir whindiriraerarim. ¹⁷Mi siya simiir kwoin imiir bidiyar yinokninkinkiyin mi siya simiir boinki mi nu whiruwam iikamim sima isido whisa nwowi, yaii niniiyam mi ti iikamim sima wi miyik nwo rani mi ad nwrni yinisimim simani isido whisa nwoki, yai niniiyam mi simani wi miyik nwo rani. ¹⁸Mi Setan siir isidin whisa nwowi mi yaii sowa swoki inii mi siir isidin wi kirie paniin paniina nwowi, ha? Kima hiniina boinkim kara uridyiu biyeyim Bielsebul siir kirieya saiir haiswoniskigin. Ta yaiya saiir yaimwowa hiniinga, Setan siir isidin whisa ywoki mi yaii ina yiniiyim. Mi Setan siir isidin hiriinan tiri mi sima wi kirie nwo rani. Niingaka. Sima wi hindara kigugu iuguskii. ¹⁹Mi kaimwokiniwi, Bielsebul siya kariir whinkinsiisi mi kara uridyiu biyeyim simiirin ha haiswoniskii mi kimiir kamim simiirin niinga whindiriraerarkim mi uridyiu biyeyim ha haiswoniskikigim, ha? Niingaka. Kiriir isidin sima bidi yinokninkinim simiirin Adi Komii siir kirieya saeyar haiswoniskigim, Bielsebul siir kirieya sae rani. Niingaka. Wari yai hiriinana kima kariir boinkiya, kima pi niksisaekiingim. ²⁰Niingaka. Adi Komii siir kirieya saeyar haiswoniskigin uridyiu biyeyim. Mi iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir niisiimauuwi saeya kimiir bidi yimbiyama.

²¹Mi inkam kirie nwirin siya sau minim siir omaka hirar sibgu hai okwokaowi mi siir digworaekwo whiekakim wi wadieyar sibgu owi.

²²Mi inkam nwirin siya kirie komigakin ini ti inkamin omaka hai okwokaowin siir kirie aiir haiburin mi siya siir sau kamku minim siir kinsiisiyim simiir siinaiyin mi ti siir digworaekwo minim ina hid hauugiyim, siir nomiiyau nhirim simiir.

²³Inkamin kariir whindiraerariyin yo kariir ioan inkam tani. Inkamin kariir whindiriraerar karamae nwowiyin yo siya kariir ioan inkam ieya. Mi ti inkamin iikamim kariirim naingwo tibmiyim simiir tibunbuwiyin mi ti hiriinan inkamin yo siya iikamim simiir kwoin imiir whriewhrie haiginiuwiyin mi ha ninoopamiyim ini simiir hiriinan ywowin. Iriig.

Uridyiu biyieyin siya ina swoki itin

(Mt 12:43-45)

²⁴Mi iya uridyiu biyieyin siya inkam nwrni haiburgigiyim mipi maeyau kwira nami piu nini siisnakiyam. Mi siya hiriinan kig karamae nwowi mi siya pa boini, amba swoki ami omaka biiya kara haiburgiga saiiramar. ²⁵Mi siya ina swoki amin ti inkamin biiya siya niki owin siiramar mi siya ina ini kigiuwin ti inkamin siya niinga niinga nwowi. Mi siya ini omaka inkamki nhisiya mi ha piuaiya inkamki nitam ini saiir hiriinan ywowa. ²⁶Mi siya ha namin, uridyiu biyie iriyyar nwisu simiir siyiu biyieyin ini simiir siyiu biyie imiir haiburim mi siya simiir warar yinkin ikunam. Mi sima omakanan ti inkamin siir mhiinau hiriyyar yapninpokainam. Ti inkamin biiya biyie nwowin mi tariinanin siya ini biyieki biyieyar yasae owoguskiyin. Iriig.

Mairgimairga haini siyiugin

²⁷Jisis siya ta yai aiirin iikam isid komiyyin sima nwowa saiir boinkin. Mi wig ira simaka hir ninkin owa saeya ina kauwok boinanaekiya, ta wiga biiya kiriir naokaina mi mwoi kiriir haigiyiu imiiaeya, saeya ina mairgimairga. ²⁸Mi Jisis siya boinki, ihi mi iikamim Adi Komii siir yai wakaeyim mi siir mhoiia namim, sima ha mairgimairga. Mi sima ini wadie nwowim, simiir mairgimairga ini kariir apua saiir mairgimairga aiir haiburim. Iriig.

Kam nhirim sima kiriepai kiriepaiyim nikiugim

(Mt 12:38-42)

²⁹Mi iikam whiekakim siir nokwoyokaiyim mi siya simiirin ina boinimauuwim, kima ti iikamim tir nwowim, kima dimin biyiekakim. Iikamim kiriepai kiriepaiyim nikiuim simiir niisiimauuwam, Adi Komii siir kirieya kara boriisopi kimiir niisiimauuim. Mi kara dimin komii whirin pi kimiir niisiimauuwi, Jona siyairgin. ³⁰Biiya Jona siya anasu komiia saiir mhiinau namkiyin mi mhiinau hinar yokai mi ti diminin Adi Komii siya niisiimauugin, siir kirieya iikamim om komii Niniva hiranim simiir. Mi iriipi hiriinan, kara Yaowae Adin ninomor kouanin ti iikamim tariinananim kimiir niisiimauuwi Adi Komii siir kirieya. Diminin wi kariirar diriraerari mi kima Adi Komii siir kirie aiirin wi haniingi kigi. ³¹Bidi bidiniyarin wig ira inig komiigaka saeya nu Siva hirankin napiyokiyokiiinika saeya ii kasa bi napka. Saeya yai miyik miyikim inkam komiyyin nu kigriraowiyin Solomon siya boinim simiir wakaeyim nitka. Kariir yayim ini Solomon siir yai imiir haiburim mi kima kariir yai bi wakaeyoknakim. Mi ta hiriinan iya, Adi Komii siya siir iikamim simiir hidni mi ta wig komiia inigaka saeya kimiirin wi

hiniina ninsiin okwo boini, Adi Komii siya kimiirin wi hik komii hauwi. Dimusi rani, kima siir yai miyik miyik imiir bi wakaekim. ³²Hiya Jona siya Adi Komii siir yai kirieya saiir boinmimauuin mi om Niniva hiran iikamim simiir mhii kwoinim bidiyar kisina haigiyyim. Mi kariir yai kirieya saeya ini Jona siir yai kirie aiir haibura mi kimiir mhii kwoinim bi swoki kisina haigikim. Mhoiyya Adi Komii krimiir Wanin siya iikamim simiir hidim niti mi om Ninivan iikamim sima wi hiniina ninsiin okwo boini, Adi Komii siya kimiirin wi hik prasae hauu rani. Dimusi rani, kima siir yai kirie aiir bi wakaeyoknakim mi kimiir mhii kwoinim bi kisina haigikim. Niingaka. Iriig.

Krimiir kwoin iirin paenan krimiir nhwo ieyar niuya haiginiuwi
(Mt 5:15; 6:22-23)

³³Mi iikamim paeya niuyaeiyya ienau mi twonau min bi haigiika. Niingaka. Mi sima romiyas iirar ninankiii mi iikamim sima napninopkainami mi sima wi pae aiirar nwoki kigim. ³⁴Kimiir nhwoim paenan simar niuya haiginiuwi kwoin iirin mi kimiir nhwoin dimin miyik kigi mi kwoinin iriipa hiriinan pi wadieyar mi naingwowi mi ini yuukidin omaka bopwoniya hangomu haiginiyyin mi omaka irkak aiirar niuya irkakiya ini siir hiriinan ywowin. Mi kiriir nhwoin siya dimin biyie kigi mi kiriir kwoinin wi biyieyar mi inkin owi, omaka yuukid haingimu haigin karamae nwowiya saiir hiriinan mi omaka irkaka wi saiir niuya rani. ³⁵Mi kima sibgu wakaeyok, kimiir nhwoim omaka anonan kipi haiwaoki, wi dimin biyieki wara ninkin amisi. Mi wi kiriir kwoin iir tirbumbuwi. ³⁶Mi kiriir kwoinin siya miyik nwowi mi kiriir siyiuin ini wadieyar mi inkin owin. Ti hiriinan inkamin siir kwoinin paeya inkam niuya haiginiuwiya ini saiir hiriinan ywowin. Siya digworaekwo whiekakim simiir sibgu kigomokim. Iriig.

Siyiu biyieyim Farisi kamim mi kamim
nowomwakaiyyuwiyyim sima tirkim
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

³⁷Mi Jisis siya ta yaiya saiir ha boin digiyin mi Farisi inkam nwirin siya yikiuna siirin saika naeyim. Mi siya ha napninopkainamin siir omaka hiriir mi hii aiir yidwokai. ³⁸Mi ti Farisi inkamin siya Jisis saika nidwokai aeyin siya ini nanaakakar yokiyin. Mi siyar kig Jisis siya op bi whaugin, Juda simiir siyiuin siya boina saiir hiriinan mi siya nae ha bi naekin mi siya ina yangwoyimiyyokin. ³⁹Mi Biyan Inkam Komiiyyin siya siir boinki, kima Farisi kamim, kima kimiir piu aiirin idananar hisokpraprasa mi kwoin kimiirin yo miyik nwo rani. Mi kima ini inkamin mobmor mob minim idanara hisokiyyin mi aowa iokakar nwowiyyim mi kimiir mhii kwoinim ini simiir hiriinan

ywowim. Inkam nwirniyim kigmar mi hii tauae ti hiriinan siyiuim.

⁴⁰Kima habwhaowaenankim! Adi Komii siya piu kwoin sowiirar nonkwokwokikin. Kima ti diminin siir bi ninokninkinkin, aniya? ⁴¹Mi kimiir diminpai diminpaiyim inkam paeprikabim simiir hauwi, naeyim mobmor mobnau nwokaiyim simiir hiriinan mi kimiir mhii kwoinim Adi Komii siir whwonkam ida wi wadieki wadiyar nwowirkaki.

⁴²Farisi kamim kima mintarao! Dimusi rani, digworaekwo whiekakim kima haiiyim haimii pi Adi Komii siirar mi hauwi. Ti siyiu hiriinanin yio wadieyairgin. Mi kima iikam nhirim simiir swoki haimriiyugii mi kima Adi Komii siirim bi naingwowaokim. Biya kima siyiu miyik iir tiki tir mi Adi Komii siiram daingwo mi ti dimin komii komiiyim simiir tir, ti hiriinan siyiuin siya wadieyin. Ti siyiuin kima tirin dimin haimiiyim Adi Komii siir hauuim yio siyiu wadiekin siir kipi haiburgik. Mi ti dimin komii whirin Adi Komii siirim naingwonanaeyin siir warar dinkin tir.

⁴³Farisi kamim, kima mintarao! Kima omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeya, pi iikamim simiir whwonkam ida hirar nidwokaiyamar maigimaigaeikim sima kimiir boin maigimaigam. Mi kima minam mi aingwovikim maeyau iripa yai nidwo boinaiya iikamim sima kimiir inig imiir nwoki hainanim. ⁴⁴Kima mintarao! Kima ini ieyin inkam whigi nwokaiyin owainie krin karamae nwowiyin mi iikamim sima siir idwovar ninap anapi, sima ninokninkin tani. Mi iikamim sima kimiirin hiniina kigi kima mii miyika mirii mi ta mii miyika ini nuin inkam whii priigintimdiinuiyin siir hiriinan ywowin. Mi kimiir mhii kwoinim ini biyeki biyie ywowim mi sima ninokninkin tani mi sima kimiir yai imiir asi naingwo tibmiigim.

⁴⁵Mi inkam nwirin siyiu komii ninokninkiniyin siya siir yai aka hiniina yowarkii boin, inkamim yaimin diminim sim nowomwarkaiyuwiyin, wara yaiya kira boinkiya kira hik krimiir wara ninkin hauugii. ⁴⁶Jisis siya ina yowarkii boinin, kima kamim siyiu komii nowomwarkaiyuwiyim kima ha timi inkin mintarao! Dimusi rani, kima siyiu kasaka bi haiginkim Adi Komii siir siyiuin saika ninkin owim mi inkamim simiirin wi wakaeyokna dig rani. Kima siyupai siyupai imiirar haigini mi sima kam nhirim siyiu komii siir sibgu ninokninkin karamae nwowiyim simiir bi whindiriraerikim. Niingaka. Mi simiirin hik komii komii imiirar hauwi. ⁴⁷Kima mintarao! Biya kimiir yidiwi wanwiyaeyim sima profet inkamim Adi Komii siir yai aiir boinmimauuim simiir nisom aowim mi simiir ieyim kimar piuai haiginiu. Mhoiia sima nwoki kigninokninkinim. ⁴⁸Ti siyiuin, kima kam nhirim simiir mhii kwoin imiirin hiniina niisiimaugun mi kima siyiuim biya krimiir yidiwi wanwiyaeyim sima tirim simiiramar maigimaigaei mi ti hiriinan kwoinin ini simiir hirar nwowin. Mi profet inkamim kima nisomsom aokaokim mi ieyim simiir haingikaiyim ini

kimar piuaiyim. ⁴⁹Mi Adi Komiiyin bidiya yinokninkinin biyan Yokwo Komiiya siya hiniina win boinkikin, kara wi profet kamim mi aposel kamim simiirin wi iikamim Isrelanim simiiram nikropki mi simiirin wi kam nhirim sima ninkinaeyokiyok isomsom aokaowi. Mi nhirim hik kimpipisu ara hauugigi. ⁵⁰Mi tariinanin kara wi iikamim nu Isrel tiranim wi hik kimiir hauwi, biya kimiir yidiwi wanwiyaeyim sima nisomsom aokaowim profet kamim simiir. Mi kara kimiirin wi sairsi swoki itrinaei. Mi Adi Komii siya bidi bidinana nidwo kigiyokiyokiigin ti nu ieyar whiuwiniuna kima profet kamim simiir nisomsom aokaowim mi ini tarinana yamwoniin. ⁵¹Biiki biyan profetin Ebel siir yisomao mi ini mhoigi mhoiyan profetin Sekaraia siirar yadigniyin. Sima siirin Adi Komii siir omaka sair bopwo hiar nisomaokin. Hi, kara kimiir boinki, ti iikamim nu tir nwowim. Kara kimiirin wi dimin biye iiar nonkwobumbuninkin haiginiuwi, ti siyu biyeyin biya kima tirin siirsiyin!

⁵²Kima kamim siyu komii nowomwarkaiyuwiyim kima mintarao! Kima siyuin Adi Komiiyim namiyin siirin ina ninokninkinin. Mi kima ti siyu iir wakaeyoknam naingwo rani. Mi inkam nwirkin Adi Komii siir siyu iir napim naingwowi. Sima wi dig nwo rani. Dimusi rani, kima siyu kasaka bi haiginkim mi simiir siyuin ini kima haiginokouwin. Kima inkam biye kiingim. Kima ini inkamin omaka nae haigiya sair anowin siir haiginokougigiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi kima nae simiir bi hauugin mi sima yaba hiar nwowim ina yaonamim.

⁵³Mi Jisis siya ta omaka aiir halburgigin mi ha napniyamim mi kamim siyu komii sim nowomwarkaiyuwiyim sima yai siir boin hiuriyuim yinkinyaeyaowim. Mi sima siir yai aiirim mi kininkiu siya yai bibiyie boinim, dig bi nwokim. ⁵⁴Mi sima ini siiramar kaowim, yai biye kwirki pi siir yai hiranka kwimbini mi sima siirin wa nwoki isomaowim. Iriig.

Niksisaeni siyuin siirsi mintarao

(Mt 10:26-27)

12 ¹Iikam kasaka rani, hir nwomimirim. Sima ini iripa iripa ywonamim. Mi nhirim simiir iga idwowar ninkin okwo nami. Mi taki iya Jisis siya kamim siir kigna miriitim bii simiir iki boinmimauugig, kima sibgu mintarao Farisi simiir yis iirsiyin. Kara simiir siyuin yayairgi nhinkiniyim simiir boinkin. ²Mi Farisi simiir yayim mi siyu biye whiekakim tariinanin aowa aowa nwowim mi mhoiya sima wi idowiyar nimbiyami. Mi nimprio yai whiekakim mhoiya simiirin wi inkamkar ninokninkin iuguskii. ³Mi yai whiekakim biya niyitim niyitim kima nimprio boinim mi mhoiya iikamim sima simiirin wi idowiyar kigirkaki nabienan. Mi yai whiekakim hiinsim hiinsima kima boinim omakanau hir mi mhoiya wi Adi Komii siyar niisimauu iuguski mi wi iikam whiekakim wi simar wakae irkaki. Iriig.

Inkamin dimin whirua siirsi arar didid iski
(Mt 10:28-31)

⁴Kariir nomiiyauwim, kara kimiirin pi hiniina boinkii kima inkamki kimiir nisomaosi kipi nidid. Mhoiia sima kimiirin dimin whir swoki tirbu rani. Niingaka. ⁵Mi inkamin kima nididanin mi kara kimiirin wi siir niisiimauwi. Kima siirsi didid Adi Komii siiyairgin sima kimiir nisom aowi. Mi Adi Komii siya kiriekakairgin mi mhoiia siya inkamim simiir piugina wi maeyau biyieya paekaka saiir mi itkaigi. Ihi, kara kimiir boinki, kima Adi Komii siirsiyar didid.

⁶Kima dinokninkin, inkamim sima ipiyan sisim iriyarim umirsim kwiso (02 toea) sower saingin. Mi Adi Komii siya ti hiriinan ipiyan sim ira saiir bi swoki aingwowowuwika iya saeya naowiya. Niingaka. ⁷Mi kanim kimiir mwo nwowim siya bidi mwainim mi nuan iikamim kima simiirsi kipi nidid, kima ini ipiyan sisim whiekakim simiir haiiburim mi Adi Komii siya wi kimiirar kigriraowi. Iriig.

Jisis siir inig iir boinmimauuni siyu ikin
(Mt 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸Kara kimiir boinkii mi inkam nwirkin kariir inigin iikam whiekakim simiir whwonkam ida boinmimauwi mi iriipa hiriinan, Yaowae Adin ninomor kouanin kara kiriir inigin wi Adi Komii siir paekwosimim simiir whwonkam ida mi boinmimauwi. ⁹Mi inkamin kariir inigin iikam whiekakim simiir whwonkam ida nimpriowi mi iriipi hiriinan kara siir inigin wa mi impriowi Adi Komii siir paekwosimim simiir whwonkam idain.

¹⁰Mi inkam nwirkin Yaowae Adin ninomor kouanin yai biye kwir siir boini mi Adi Komii siya siir dimin biyeyim wa haiyoprimdiyumiigi. Mi inkamin Adi Komii siir naeyiun siir nikbumbuwi mi Adi Komii siya siir dimin biyeyim simiirin wi haiyoprimdiyumiigi rani. Niingaka. ¹¹Mi sima kimiir niku nami omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeya saiir hiriir. Mi inkam komii komiiyim gavmaniyim mi kamim inigakim simiir whwonkam ida hiriir mi kima kipi nidid mi ha kipi naingwo. Mi krima simiir yai aka wi paniina nowarkii boini, ha? Mi krima wi paka hiniin yaiya saiir boini simiirin? ¹²Mi tariinanin kimiirin pi Adi Komii siir naeyiun siyar kwiisiimauwi, yaiya kima nini boiniuwi simaka. Iriig.

Boiniyo yaiya inkam umirkakin whaowaeyin siir boinka

¹³Inkam nwirin ti iikam isid komiiyin siir hiranin, siya Jisis siir boinki, iikam nowomwarkaiyuwiyin kira kariir yaowaeyin siirin pi hiniina boin, siya kririir adin siir digworaekwowim pi kwisa sioitkin hid. Mi kwira pi kariir whau. ¹⁴Mi Jisis siya siir yai aka hiniina yowarkii boinki, pi

paniina tiri, yipiki kariir nimbini kimiir digworaekwo minim simiir hidam, ha? ¹⁵Mi siya simiirin ina swoki boinkiyin, kima mintarao! Kima sibgu kigriraowi mi kima wi dimin whirim kigmair tani. Mi inkamin digworaekwo whiekakakin siirin kwoin miyik wi ti digworaekwomim sima hauu rani. Niingaka, niingaka.

¹⁶Mi Jisis siya boiniyio yayia kwira boin simiirin mi umir digworaekwo whiekakak, inkamin mi siir nuin sasae miyikar niigin. ¹⁷Mi siya siir kwoin au hirin hiniina yangwokai, kara pi paniina tiri? Kariir numiran sasae whiekakim simiirin omaka haigi dig karamaeka mi simiirin wa haigi dig rani. ¹⁸Mi siya boin, kara wi hiniina tiri. Kara wi kariir omakaim nae haigiim wi simiir niinimhinkigi mi wi komii komii ara mirii. Mi kariir wit whiekakim mi sasae miyik miyik whiekak ikim, wi ti omaka imiir haigii. ¹⁹Mi mhoyia kara wi hiniina nwoki boinim, kara dimin miyikak inkamkin. Ti kariir nae dimin miyik whiekakim wi biewii kasaka nwo rani. Mi kara nae opmin kwiyaei mi kara wi hiinsimhiinsima maigimairga nwoi. ²⁰Mi Adi Komii siya siir boinki, kira inkam habwowaekin, ta niyaka kira pi sairar nao nami mi digworaekwo whiekakim kira diriraerargikim wi nhinga hii? ²¹Mi Jisis siya ina swoki boinkiyin iriipi hiriinan inkamin siya digworaekwo whiekak imiir haingiriyu haiginmimiriyin siyamar mi siya Adi Komii siir whwonkam ida wi digworaekwokak nwo rani. Niingaka. Siya wi inkam paeprikabnan nwoi. Iriig.

Naingwoyimiyokni siyugin

²²Mi Jisis siya kamim siir kigna miriyim simiir boinki, kara kimiirin pi hiniina boinki, kima kimiir piu airsi kipi naingwoyimiyok mi hiniina kipi boin, krime wi dimu naei? Mi kima kimiir piu airsi kipi naingwoyimiyoknae. Mi hiniina kipi boin, krime krimiir pua wi dimu dimin nitimwaniwi? ²³Kwoin budin yo nae siir hiriinan tani. Mi pua ya yuis sair hiriinan tani. Niingaka. ²⁴Kima ipiyinim simiir kigninokninkinki sima sasae bi ninkinikim mi sima sasae bi ningugu haigim mi sima nae biri haingiriyu haiginikim. Mi sima nae digworaekwo minim, simiir omaka karamaekim. Mi simiirin naeyim Adi Komii siyar hauuwikim. Adi Komii siir kwoinin hiniina naingwowi, kima ini ipiyin imiir haiburim! ²⁵Mi yipiki inkamkin siya biewii nhirim omwai swoki hainis waiyayokiyokiyim swoki aingwovin, ha? ²⁶Mi kima hiriinan diminsim whir tir karamae nwoi mi kimiir kwoinim ti hiriinan dimin whir iirsi dimusi naingwoyimiyokim, ha? Mi kima hiriinan kipi tir. ²⁷Kima kip imiir kigi sima mwriiyim mi sima yuis minim sima sima bi miriinanaiikim. Niingaka. Biya Solomon siya puai miyik whiekakairgin. Mi siir puaiyim ti kipim simiir bi haiburgim. Niingaka. ²⁸Ihi, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya

nonkwokwowim wadiekwadieyairgim. Kowim panaoin sima pi numir hir whaki mi ko imiirin wakar swoki akitkaigaigi paenau hiriir. Mi ti kip hiriinanim yim Adi Komii siya piuaigim mi kipa ya dimin komii rani. Mi kimiir naingwo tibmiiya komii rani mi iikam kima ini kou ywowim. Mi kima hiriinana timi inokninkinkin. Adi Komii siya wi kimiirar mi sibgu kigriraowi mi kimiir digworaekwo whiekak ikim. ²⁹Mi kima hiniina kipi naingwoyimyok boin, krima wi dimu dimin naei mi wi papiyan op mi kwiyaei. ³⁰Sima kamim naingwo tibmii karamaeyim ti nuin siir tiranim, simiir kwoinim ti dimin hiriinanim simiirimar naingwokwo nanaekim. Mi kimiir Adin siya bidi yinokninkinin, kima wi piki hiniin diminin siir haii. ³¹Mi kima Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana kimiir kwoinim saiirim naingwokiini mi ti dimin hiriinanim siya wi kimiirar ninkin hauwi. Iriig.

Siyuin dimin miyikim ninomor kou haingiriyu haigini ikin
(Mt 6:19-21)

³²Kima kariir iikamim sibsib nanim kima kipi nidid. Dimusi rani, kimiirin Adi Komii siya bidi yimbiniin siir digworaekwo whiekakim yim wi kima kigriraowi. ³³Mi kima digworaekwo whiekakim kam nhirim simiir hauwi mi sima saini mi ti umirim inkam paeprkabim simiir hauu. Ti hiriinan siyuiu mhoiia wi siya whindiriraerar haiginiuwi dimin miyik miyikim. Adi Komii siir omin dimin biyie whirki bi swoki tirbuwikin. Mi ninomor kou hirin diminki bi swoki kiguguwikin mi hiiyan inkam kamaekin mi dimin imiirin kikomki bi swoki kripikin. Niingaka. ³⁴Mi maeyauwa kiriir dimin miyik miyikim sima nwowim mi kiriir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin wi ti om iirar mini owouwi. Iriig.

Miiyan kamim diriraerar kaowim simiir yaiga

³⁵Mi kima yuisim haruwa kisina kainam mi piuwop aka kigoknam. Mi yuukidin kima hangumuwi mi ha dwo, diminin mhoiia nimbiniyanin siirim. ³⁶Kima ini kamim simiir biyan inkam iirim nwokwokiniyim simiir hiriinan ywowim. Sima wigwas naeya saiir naenakiyim mi ina swoki itim. Mi siya ninmiga hir naka okwo kiekikomni mi sima anowin wa haiwao sasaugi. Mi Adi Komii siiram in hiriinana sibgu okwokin. ³⁷Mi biyan inkamin siya niti, siya siir miiyan kam imiirin hiniina nini kiguwi sima nhwo bi whwonkaigim mi ti miiyan kamim sima ha maigimaiga. Kara kimiirin yaimwowar boini mi biyan inkamin siyarin wi yuisa miiyana wi saiir kisina kaii piuwopaka mi siya wi kimiir boinki, kima hiiya saiir didwo mi kimiirin nae wi siyar hauu aei. ³⁸Mi siya niibopwo niti mi biyan iuumin haigigi mi siya ha kigi sima ini siir miiyar mriiyim mi ti miiyan kamim sima ha maigimaiga. ³⁹Kima ti dimin iir daingwo.

Mi omakain adin siya biya ninokninki hiiyan inkamin pi kariir omaka niti mi siya ti hiiyan inkamin siirin wi kigninkin apninopkai rani, siir omaka hiriirin, siir digworaekwo imiir haiyam. Niingaka. ⁴⁰Kima iriipi hiriinan ha timi o kiugiu kariiram. Dimusi rani, kara Yaowae Adin ninomor kouanin iya kara niti kima wi saiir ninokninkin tani. Niingaka. Iriig.

Miiyan inkam miiyik mi miiyan inkam biyie simiir boiniyo yaiga
(Mt 24:45-51)

⁴¹Mi Pita siya Jisis siir srii, Biiyan Inkam, kira ta boiniyo yaiya krimiirarar hauwi, iyie? Mi inkam nhirim simiir wara rani. Aniya? ⁴²Mi Jisis siya ina yowarkii boinin, paniin biiyan inkam ikim, kwoin miiyikakin siir miiyan kamim simiir sibgu kigriraowiyin? Ti hiriinan inkamin yio siya biiyan inkamin siya nimbinkin siir miiyan kamim simiir kigriraowim. Simiir naeni ii aiirin wi siyar nwoki inokninkin haiginiuwim. ⁴³Mi mhoiia Biiyan Inkam Komiiyin siya wi sipi swoki iti. Mi siya ti miiyan inkamin siirin hiniina nini kigni, biya siya boingigin saiir hiriinana swoki miriiyin mi siya wi siir boini Kiriir miiya wadieka, ti hiriinan miiyan inkamin siya wi maigimaigra komiigaka mi owi. ⁴⁴Kara kimiirin yaimwovar boini, Biiyan Inkam Komii siya siir miiyan inkamin wi siir digworaekwo whiekakim simiir kigriraowan biiyan inkam nokmwin owaiginiwi. ⁴⁵Mi ti miiyan inkam nwirin siir kwoinin tari wi hiniina naingowwi, kariir Biiyan Inkam Komiiyin niki itsisau rani. Mi siya siir miiyan iikamim simiirin ha tioin mi siya nae op minim mi opa kwiyae whaowaeiya mi siya saiirin ina kwiyaeiyin. ⁴⁶Mi siya hiriinan tiri mi ti inkamin siir biiyan inkamin siya niti, iya ti miiyan inkam ieya nwowin karamae nwowa saiir mi siya wi ninokninkinwin tani iya siya hindara kinkak iti. Mi siir biiyan inkamin, siirin wi haniingi nonkwobumbuninkin haiginiuwu. Mi siya siirin wi iki siir miiyan kam nhirim siir yai aiir wakaeyokna karamae nwowim, wi simakar ninkin ikropkii.

⁴⁷Mi inkamin siya siir biiyan inkamin siir yai imiirin bidiyar yinokninkin mi siya biiyan inkamin siya boinin simiir bi wakaeyokna diriraerarkin mi siirin biiyan inkamin siya idgiuni wi kasaka nipimpar tani. ⁴⁸Mi miiyan inkamin siya biiyan inkamin siir kwoin iir ninokninkin karamae nwowi mi siya mii miiyik mirii karamae ha nwowi mi siirin idgiuin wi komii nipimpar tani, biiyan inkamin siya. Mi yipiki iikamkim digworaekwo whiekak Adi Komii siya hauuwim mi sima hoimgak mirii digworaekwowim simiir swoki iyopkiiyuwim yamdi. Mi yipiki iikamkim digworaekwo Adi Komii siya swoki inkin hauuwim mi ti iikamim sima ti digworaekwowim simiir swoki iyopkiiyuwamin, kima mii nhami nhami kipi mirii. Iriig.

Jisis siya iikam isidin simiir niinikibirim nitkin
(Mt 10:34-36)

⁴⁹Mi Jisis siya boin, kara iikamim simiir niinikibirim nitkin inkamin pae nikrintiowiyin haimii haimiyya siir hiriinan. Kara hiniina naingwowi ti diminin siya dimbiyamki. ⁵⁰Biyin kara hik mi kimpipisu mi wa naonami, wi simiir niki haii. Mi ti diminin siya nimbiniisiyin ta kariir hika wi hiriya niki oyokiyokwiii. ⁵¹Mi kimiir kwoinim ha naingwowi, kara nu tirin yayiyim simiir nikwowaisiyyim nitkin. Niingaka. Kara kimiir boinki. Kara iikamim simiir niinikibirim nitkin. ⁵²Mi tariinan mi mhoyiya iriipi hiriinan iikam iriyarim sima omaka irni nwowi mi isidin wi whisa nwowi ouumim wi iso sowaka ninii mi iso wi ouumim simaka ninii. ⁵³Mi iikamim sima wi yapayapa nwoki. Mi adin wi siir yinisim yinkamiyinin saika swoki kwinii mi yinisim yinkamiyinin wi siir adin saikar swoki inii. Mi yopiya wi saiir yinisim yinugiyina saika swoki kwinii mi yinisim yinugiyina wi saiir yopi anakar swoki kwinii. Mi giwaiya wi saiir yiniwig anakar kwinii mi yiniwiga wi saiir giwai anakar mi ninii. Iriig.

Siyuin diminki nimbiamiyin siir ninokninkini ikin
(Mt 16:2-3)

⁵⁴Mi Jisis siya ha boin digiyin, siya iikamim simiir boinki, kima ha kigikim waua maeyaua bieki nikiiyamtibiyin hiranki nimbiniya mi kima bi kimiminkikim pa boinki, naoin kinim mini? Mi kaimwowaiga naowin ha kinikin. ⁵⁵Mi kima hiniina kigiwii iya krakrarwaiga mi kima pi hiniina boini waka biewii prasae nikii rani. Mi saeya wi hiriinana mi imbiyami. ⁵⁶Kima yayairgi nhinkini inkamim! Kima nu ninomor sowiir diminim simiirar bidi sibgu kigninokninkinim. Mi kima ta miyya Adi Komii siya miriyya saiir ninokninkin karamae dimusi nwowi, ha? Iriig.

Kira inkamin kiriir boiniuriyiu boiniyin saikar kitibmii boin
(Mt 5:25-26)

⁵⁷Mi kima siyiu miyikin siir sibgu naingwo hid karamae dimusi nwokim mi ha diriraerarim, ha? ⁵⁸Iya kira boinam nami inkamin kiriir boiniuriyiu boinin saika boinim, kowa siyiu hirar niki owamiywo mi ta iya kowa iripa yai saiirar sibgu boinam. Mi kowa hiriinan tir karamae nwowi mi siya kiriirin wi inkamin yai hidiyin siirim nikiu namisi mi inkamin yai hidiyin siya wi poris inkamin siir in hauugiisi mi poris inkamin kiriirin wi maeyaua hiuyokiyokaiya mii biyie miriyya saiirim nikropkisi. ⁵⁹Kara kimiir boinkii, kira maeyauwa hiuyokiyokaiya saiirin wi niki haiburgig sasau rani. Bii kira digworaekwo whiekakim kira niki prii haiyim, simiir tiki hauukiyyu dig. Iriig.

**Inkamin siir mhii kwoinim ninkpit haigi
karamae nrowi yio wa kigugu iuguski**

13 ¹Mi ta ii aiirin iikam nhirim hiran nrowim mi sima Jisis siirin kam nhirim Galilijanim simiir boinmauu. Mi kamim wraisu Adi komii siir ninkin imiiaeyim, Adi Komii siir omaka aiir sima ha namim mi Pailat siir isidin warar yinkin apninopkainam. Mi simiirin ini simar yisomaowim mi simiir nhieyim ini wraisu nhieyim simaka yinkin okiyim. ²Mi Jisis siya simiir boinki, kimiir kwoinim ha naingwowi, ti Galilijan inkam nhirim hiniina naowim, simiir dimin biyeyim ini iikam nhirim Galilijanim simiir dimin biye imiir haiburim, aniya? Niingaka, niingakiinga. ³Kara kimiirin pi hiniina boini. Niingaka, niingakiinga! Mi kimiir mhii kwoinim kisina haigi karamae nrowi mi kima wi hindara kigugu iuguski simiir hiriinan. ⁴Mi biya ti iikam iuur iriayar nrowim om Siloam siir hiran omaka briipriya saeya nrimdinu aokaowim, kima paniina naingwowi ti iikamim simiir dimin biyeyim ini iikam nhirim om komii Jerusalem hiranim simiir dimin biye imiir haiburim, aniya? Niingaki, niingaka. ⁵Kara kimiirin pi hiniina boini. Niingaka, niingakiinga! Kimiir mhii kwoinim kisina haigi karamae nrowi mi kima wi hindara kigugu iuguski. Iriig.

Paeyin nae miyik bud karamaeyin siir boiniyo yaiga

⁶Mi Jisis siya boiniyo yai kwira ina swoki boinin, inkam nwin siya swapwo wira yinkin siir wain numira saiirin mi mhoiia siir paenid iirin yit. Mi ini niinga yowwin. ⁷Mi siya numiran miyan inkamin siir asi boinkikin, kigi. Mi biya biewii whoimim kara ti swapwoin siirin hiniina bi kigin. Siya naekak bidi yowwin. Niingaka. Siya ini hiriinana swoki okripkaiyin. Mi kira siirin diigi. Mi siya nu siir hiiya whisariyar niugugusi. ⁸Mi numir hiran miyan inkamin siya ina yowarkii boinin siir yai anakan, Biyan Inkam Komii, kira siirin ti biewii iirara tiki kigninkin osasae. Kara siir miyin wa hambimbiri mi whrinim wa krinkinki. ⁹Mi nae wi iki biewii whirin siir budi. Mi niingakiniwu mi kira wa diigi. Iriig.

**Mi Juda simiir ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae
nrowiwa Sabat Jisis siya wig ira saiir haiswoniskigin**

¹⁰Mi Juda simiir ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nrowiwa Jisis siya iikamim simiirin maeyauwa Adi Komii krimiir Wanin siir yai nidwokai wakaeya saiir hir nowamwarkaiyugin. ¹¹Mi wig ira hir nwoka mi uridyiu biye whirin saiir nrowin mi ti uridyiu biyeyin siya ma saiir hauwin biewiyim iuur iriayar whoimgim. Mi ta wiga saiir digiukuin asi ninsimsiriugin mi saeya paniinsi sibgu okwosi. ¹²Mi Jisis siya saiir kigin

mi saiirin ina yikiunan mi siya saiir boinki, ta wiga kiriir dimin biyieyim kara bidi haiyoprindiyumiigiym. Mi kira ini wadieyar sibgu okiya. ¹³Mi siir ina ta wiga saiir yonkwoki mi bi kimiminkika saeya ina sibgu okwo tidwokiya. Mi saeya ini Adi Komii siir inig iirar hainankiya. ¹⁴Mi prismi biiyan inkam komiiyin maeyauwa Adi Komii siir yai nidwokai wakaeya saiir bii nwowiyin, siir mhii kwoinim ini haugihauga whiyekiyin Jisis siya ta wiga Judami ii komiia Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya ini saiir haiswoniskiyin. Mi siya simiirin hiniina boinki. Mii mirii iiyim iriayar kwirkim. Mi kima minam naingwowi inkamki kimiir ma imiir haiswoniskiyim. Mi kima miini ii imiirar wit. Kima ti dimin hiniinin Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya saiir kipi nit. ¹⁵Mi Jisis siya siir yaiyaka hiniina yowarkii boin, kima yai airga nhinkinin inkamkim! Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwowiya Sabat saiirin, kima whiekakim pa nami omaka bulmakaumiya saiir mi simiirin pa mi ikiunami sima op nini kwiyaeyuwim. ¹⁶Mi taka wiga saeya, Ebrahim siir isidin simiir yinisimka. Biewiyim Setan siya nonkwowim saiir iuur iriayar whoimgim. Mi ini wadieyar mi owa, ta wiga saeya ini ti bulmakauwim simiir haiburim mi kara ta wiga Judami ii komiia Sabat saiir asi haiswoniskigin. ¹⁷Mi Jisis siya hiriinan boinin mi kamim io siir nwowim sima nidid prasae bi kinkim mi sima ini yai mikrima ywokiyim. Mi iikam whiekakim sima ini maigimaigra ywokiyim ti dimin komii komiiyim siya tirkiyim simiiramin. Iriig.

Mastet nid mi wit sowiir boiniyo yaiga

(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

¹⁸Mi Jisis siya ina swoki owarkii boinin, Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana, saeya ini dimu diminan ywowa? Kara saiirin pi dimu nikrii, ha? ¹⁹Adi Komii siir isidin sima ini ti paenid whirin siir hiriinan ywowin, krime dapiyin mastet. Mi mhoyiya siya wi pae komiinan namwoiwim mi siya ini pae nhirim simiir haiburin. Mi ipiyin whieyim ini siir kwiya imiir haigiiyim.

Yisni boiniyo yaiga.

(Mt 13:33)

²⁰Mi siya ina swoki boinin, kara Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana wi dimu dimin nikrii, ha? ²¹Ti iikamim sima yisnankim. Mi wig ira yisin plaua two komii saika pridgika. Mi mhoyiya ti plauan ina iyopingiyin mi ini saa yimbiiyamim. Mi Adi Komii siir iikamim wi hiriinan nibbiyami. Iriig.

Ano simkin

(Mt 7:13-14,21-23)

²²Mi iya Jisis siya om komii Jerusalem hiriir namim mi om komii komii mi omisisimim simiir hiran iikamim simiir warar

yowimwarkaiyuam Adi Komii siir yai aiir. ²³Mi inkam nwirin siir sriigi, Biiyan Inkam Komii, Adi Komii siya krimiirin wi nhirmiyarar nanmaiwarkainaei saika nini owouwam iyie? Niingaka, aniya? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki, ²⁴kima kimasiyar mintaraona. Mi kima miinan mirii ti ninomor kouan anosimin siir napninopkainamamin. Anoin karargin, iikam whiekakim sima hiriir namamar naingowowi mi sima wi dig nwo rani. ²⁵Mi omakan Adin sair anoin wi siyar ninsiin haiginikouwi. Mi kima wi yaba hirar nini okwo kaigakan boini, Biiyan Inkam Komii, kira anoin krimiiram haiwaoki! Mi kimiirin wi hiniina nowarkii boini, kara kimiir ninokninkin tani, kima papiyan omanki nitkim? ²⁶Mi krima siir yai aiirin wi hiniina nowarkii boini, biiya krima nae op minim kinakar nae kwiyaekin. Mi kira krimiir oman siyu iir nokwoin mi krimiirin ini kirar yowomwarkaiyuin dimin taemin imiirin. ²⁷Mi siya wi kimiir swoki boinki, kara ninokninkin tani kima papiyankim, kima siyu biyie tiran iikamkim, kima dimin biyiekak kamkim kariir haiburgik mi ha dam! ²⁸Mi kima wi Ebrahim, Aisak, Jekop mi profet inkam whiekakim Adi Komii siya siir iikamim simiir kigirkakana sair nwowim mi wim kima damki yab hirar dwoki! Mi kima wa kauwaeyimiyok ouwi mi kimiir bigmiuim wi kikiyikikiyika kini io nwowimin. ²⁹Mi iikam bieki nimbiniyin mi bieki nikiiyamiyin mi maeyau kwiran ikim, sima wi iya Adi Komii siya siir dimin taeminim mi siir iikamim simiir kigirkakana wi sairar ninkin idwokai aei. ³⁰Hi, iikamim tariinan inig komii karamae nwowim mi mhoyiya inig komiigak wi sima nwowi. Mi iikamim tariinan inig komiigak nwowim mhoyiya sima wi inig komiigak nwo rani. friig.

Jisis siya Jerusalem siirsi nougin

(Mt 23:37-39)

³¹Mi bi kimiminkikin ta ii aiirarin Farisi kam nhirim sima ina yitim mi siir boinmauu, kira ti omin siir haiburgik mi maeyau kwira dam. Herotin kiriir nisomaowam tiri. ³²Mi Jisis siya simiir boinki, kima wra biyieyin siirin hiniina tini boiniu. Wakae, panao waka kara pi uridyiu biyieyim mi kamim makakim pi simiir niki haiswonimniskii. Mi mhoyiya kariir miyim digi mi kara piu wa siisi. Herot siya wi kariir nisomao rani mi wi kariir mii aeyar nadiguwi. ³³Mi panao waka uga kara wa napnami. Dimusi rani, sima profet inkamin kariirin om whir kipi nisomao. Niingaka. Sima kariirin Jerusalem hirar disomao iski.

³⁴Jerusalem, Jerusalem, profet inkamim kirar nisomsom aokaowikin mi kamim Adi Komii siya kimiiram nikropkiyim, kima siiyani simiirar mi kaiyimikikim. Mi ii kasa rani, kara kiriir yinisisimim simiirin iripa haingiriyu kigriraowama tiri, kakaruk yopiya sair hiriinan yowowin saeya sair yinim sair pidga aowa hopkrimkrikiuwiyim. Mi kima pi

boriisopi. ³⁵Wakae! Tariinanin Adi Komii siya digiumii kimiir om iir bidi haimriiyugiyin kimiir omin kimar kigrirao, kara kimiir boinki. Mi kima wi kariir kig rani mi ti ii aeya nadigiuwi iiya kima hiniina boini, Adi Komii kira ti inkamin kiriir inigi nitin siir whinkinsiis mi wadie siir dwowaiginiu! Iriig.

Jisis siya inkamin piu minkin noni aokaowin siir haiswoniskigin

14 ¹Mi Juda simiir ii komii kwira Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwoyiya Jisis siya Farisimi biiyan inkamin siir omaka hir nini aeyiugin. Iikamim sima ini siiramar kaoraraowim, siya inkam haiswoniskiyim. ²Mi inkam nwirin siir piua noni aokaowin, Jisis siir kingiinar nwokin. ³Mi Jisis siya ti inkam iir kigin mi kamim siyiu komii ninokninkiniyim, Farisi kamim siya simiir sriigi mi ina boinim, Moses siir siyiuin wadie bidi ywokiyin. Mi krma inkam makakin ta Judami ii komiia piu siisiya Sabat dimin taemin tir karamae nwoyiya saiirar haiswoniski, iyie? Niingaka? ⁴Mi sima ini wakaemumuim. Mi Jisis siya ti inkamin siirin ina yikiunan mi ina haiswoniskiyin mi siirin ina yikropkiyin. ⁵Mi Jisis siya simiir boinki mi inkam nwirin kimiir bopwoniya waraurin, siir yinisimin mi siir bulmakauin siya ie whira namai whiriidami mi ti inkamin siya siirin wi Judami ii komiia piu siisiya dimin taemin tir karamae nwoyiya wi saiir haisasauki rani, iyie? Niingaka? ⁶Mi sima ta yaiya siya boina, saiirin yai kwir bi nowarki boinkim. Iriig.

Inkamin siya hiniina kipi naingwo kara inig komiigakin

⁷Jisis siya ta nae aiiram nitim kamim simiir kigin sima biiyan ipiiyim simiir nidwokaigim. Mi siya boiniyo yai kwira simiir asi boinkin, siya ina boinim. ⁸Mi inkam nwirki kiriir nikiunami, wigwas nae komiia saiirim. Mi kira ipiia biiyana saiir kipi nidwokai. Dimusi rani, ti inkamin siya wi inkam inig komiigakin kiriir haiburin siir nikiunaesi. ⁹Mi hiriinanki niuwi, ti inkamin kiriir nikiunain siya kiriirin wi hiniina boini, kira ta biiyan ipiia ti inkamin siir hauugi mi kira wi nidid komiigakar nwowi kira mhoigi mhoiyan ipiia saiir nini idwoiuwi. ¹⁰Mi kira hiriinan kipi tir mi iya inkam nwirin kiriiram nikiugi naeyam kira mhoiyan ipiia saiirar tini idwoiu. Kira hiriinan tiri mi ti inkamin kiriir nikiunain siya niti mi siya wi kiriir boini, nomiiyau kira ta biiyan ipiia saiir wini idwokaini. Mi siya hiriinan tiri. Mi kira wi inig komiigakar nwowi ti iikamim kinaka nidwokai aeyim simiir whwonkam ida. ¹¹Inkamin siir inig iirar hainanaeyin, siirin wi Adi Komii siya nikwowaisii. Mi inkamin siyamar naingwona karam nwowiyin mi siir inigin wi Adi Komii siya haiginki kougikou. Iriig.

¹²Mi Jisis siya ti inkamin naeyim siirim nikiunain simiir boinki mi kira nae kwir diriraeri, kira kiriir nomiiyau nomousim mi kiriir iripa isidin

simiir kipi nikiuna mi kiriir iripa omom umir hoimgakakim. Mi mhoyiya wi sima nikiunaeksi kira simiir omaka hir nini aeyiuim mi sima wi nae kiriir swoki hauukiyyusi. ¹³Niingaka. Kira nae komii diriraerari mi kira wi inkam paeprikabim mi iikamim piu simiirim biyie nwowim mi iga biyiekakim mi nhwokwisaeyim simiir dikiuna. ¹⁴Ti hiriinan iikamim sima naei wi kiriir swoki ikiuna hauu ae rani mi kira wa maingimainga. Dimusi rani, mhoyiya nae kiriirim, wi Adi Komii siya swoki hauuwi dimin miyikim kimiir, iya iikam miyik miyikim sima swoki insiin idwowi ie hirankin sair. Sima inokininokin wi saikar nwoyokiyokiii. Iriig.

Nae komiini boiniyo yaiga

(Mt 22:1-10)

¹⁵Ti iikam nae saika naeyim simiir nwirin siya ta yai aiir wakaekiyin mi siya Jisis siir boinki, inkamin Adi Komii siir iikamim simiir maeyaua kigirkakana, sair nidwokai aei siya ha maingimainga. ¹⁶Mi Jisis siya siir boinki, inkam nwirin nae komii bidi diriraerarin. Mi siya iikam whiekakim simiir bidi yimbinin ta naeya sairim nitimin. ¹⁷Mi naeni iya ha nimbiamana mi siya siir miyan inkam iir yikropki, siya iikamim biya siya nimbiamana simiir nikiunakiyim. Siya simiirin hiniina boin: Kima wit. Digworaekwo whiekakim bidi diriraerar digim. ¹⁸Mi iikamim sima sima hiniina yomboin amboin, krina wi nam tani. Inkam nwirin siya miyan inkamin siir boin, kara numira kwira sain, kara pi sair nini kigiuiu. Kaimwoka kara pi nam tani naeyimin. Kara kiriir naeyam bi nitkin mi kara pi borisopi kira io sairsi kipi nwo. ¹⁹Mi nwirin ina mi boinkiyin, kara mi miriyim bulmakauim iura sain mi kara simiir nini kigiuwam mini. Wakae! Kara pi nam tani. Kara kiriir naeyam bi nitkin mi kira pi io kariir kipi nwo kara pi borisopi. ²⁰Mi nwirin ina mi boinin, kariir wiga tapa nonkwonaka kara pi nam tani, kiriir nae airam. ²¹Mi ti miyan inkamin ha swoki amin siir biyan inkam iiram mi ti yayim simiir ini boinmimauuu. Mi omakain adin siir kwoinin ini haughauga whiyekiyin mi siir miyan inkam iir boinki, kira ha damsisaau siyusisimim ti omin siirim mi kira kam paeprikabim mi kamim piu simiirim biyie nwowim mi nhwokwisaeyim mi iga biyie ikim. Kira simiirin kariir omaka tiriir wikuunani. ²²Mi mhoyiya ti miyan inkamin siya boin, biyan inkam, kara kiriir yai aiirar bidi wakaeyoknan mi ipii nhirim ini niinga niki owim. ²³Biyan inkamin miyan inkam iir boin, kira siyu komii simiir omisisim whiekakim simiir dam. Mi iikamim simiir wikuuna ninopkainani. Kara minam naingwowi kariir omaka mirninkikiyim. ²⁴Kara kiriir boini. Ti iikam whiekakim biya kara niki ikunam, sima wi kariir naeya sair swoki ae rani. Iriig.

Inkamin tiki sibgu aingwo Jisis siir mi aiir miriyamin

(Mt 10:37-38)

²⁵Iikam isid komiyan Jisis saikar napnamkim mi siya ha haimasiyao kaowin mi simiir boinki. ²⁶Mi inkamin kariirim niti mi siya siir ad yopii

wig mi yokman mi siir nomousismim digiumii simiir haimriiyugig mi digworaekwowim siir kwoinki naingwo ikim mi hiriinan tir karamae nwowi sima wi kariir mhoyiya nit rani. ²⁷Yipiki inkamkin kariir mhoyiya niti mi siya paeyin hiiniya nirioninkinin siir haisi nididi mi ti hiriinan inkamin siya wi kariir mhoyiya sibgu it rani. Niingaka. ²⁸Mi kimiir nwirkin siya omaka bripri ira miriinainamim mini koua hiriir mi bii siya pi niki sibgu idwo hidi, ta omaka saiir miriyan naemar imiiram siya niki inokninkinim siir naeyim wi ta omaka saiirar digi, iyie? Niingaka. ²⁹Mi siya bii hiriinan tir karamae nwowi mi mhoyiya sima yin ninansiingiyim mi siya ta omaka saiir mirii ninokou karamae nwowi. Mi iikamim sima wi siir niewaeyiwi. Mi sima wi hiniina boini, ³⁰ti inkamin ta omaka saiir miriyan, siya wi saiir mirii ninokougik rani. ³¹Mi inkam komiyan nu kigriraowiyin, siya inkam komii nwirin nu kigriraowiyin yaii saika ninii mi siya pa niki idwo hidnami. Mi siyarin siir sauan kamim (10 Tausen) hoimgak karamaeki niuwi mi inkam komii nwirin siir sauan kam ima ywo hoimgak (20 tausent) mi siya bii tiki sibgu hid mi siirin wi ti inkam komii nwirin siir isid ieya niyopakaiyiwi, iyie? Niingaka? ³²Mi siya hiniina naingwowi, kara wi dig nwo rani mi siir sauan omomin aru hirar niki owim, kam nhirim saiirar nikropki, ti io aiir nokwowaisiyim. ³³Mi iripi hiriinan mi kimiir nwirkin siya siir digworaekwo whiekakim digiumii simiir haimriiyuwi mi siya sibgu naingwo karamae nwowi mi siya wi kariir kiga miriyan inkam nwo rani. Iriig.

Wa kirie karamaekin

(Mt 5:13; Mk 9:50)

³⁴Wa siya dimin miyikin. Mi wa siya hii karamae nwowi mi ti wa siirin wi paniina swoki tiri, siya wadie swoki amwoiuuwamin, ha? ³⁵Ti hiriinan wain naeyaka siir bi pridikin. Mi krime siirin nu miyik nitkiigi numiran sasaeyim wi miyik sibgu ii rani. Wakae, kima hindarar prii itkaigi. Iriig.

Sibsibin whaowaeyin siir boiniyo yaiga

(Mt 18:12-14)

15 ¹Mi igwira kamim omom omomi umir haiiyim mi kam nhirim dimin biyie tiriyim mi kam nhir ikim, sima Jisis siir kingiina yit siir yai imiir wakaeyam. ²Mi Farisi kamim mi kamim siyu komii ninokninkiniyim sima io nwokim Jisis siirin mi sima hiniina boin, ti inkamin kamim dimin biyie tiriyim nae simaka nidwokai aekin. ³Mi Jisis siya ta boiniyo yaiya simiir asi boinkin

⁴mi kimiir inkam nwirki siir sibsibim kamairim iriyarki niuwi, (100) mi siir sibsib irin whaowaei mi siir adin wi paniina tiri? Mi siya ti sibsib kamnwii iur iriyar idiyim (99) wi hirar haiburgigi mi yim wi hirar

nokwo aekii. Mi siya wi ti sibsib irin siirim nini hansir iuwi. ⁵Mi siya siir hansir haii mi siya siirin wi siir waeyao niwouu apnami. Mi siya pi maingimairga nwonami. ⁶Mi iiya siya siir omaka hiriir swoki imbiyami mi siya wa kauwok boinami siir nomiiyauim mi siir inkamnanim, simiramim, iripa saika haingiriyu owim. Mi siya wi simiir boinki, kima kanaka timi maingimairga! Dimusi rani, kariir sibsib irin niki whaowaekiyin kara siir bidi hansiryiskai haiyin. ⁷Kara kimiir boinkii mi ninomor kou hiran iikamim yim ini, iriipi hiriinanar mi owim. Mi iikam kamnwii iuur iriyyar nwiyyim, (99) sima ha naingwowi, sima dimin biye bi tirkim mi sima ti hiriinan iikam imiirin maingimairga wao kintani. Mi dimin biye inkam nwiruwakar tiri mi siir kwoinin ha kisina haigii mi ninomor kou hirin wi maingimairga komiia nwowi siiramim. Iriig.

Umira whaowaeya saiir boiniyo yaiga

⁸Mi wiga umir iuurgaki niuwi mi mhoyia kwira ina swoki whaowaekiya mi saeya wi paniina tiri, ha? Saeya wi iriiasmir pae bignaei. Mipa bigna nhiskig kaeyami, saiir bidi mi kiga. ⁹Mi saeya hansir haii mipa kauwok boinki saiir nomiiyauim mi saiir inkam inkamnanim, sima iripi nwowim. Mi saeya ina boinkiya, kima maingimairga kanaka dwo! Kariir umir kwira niki whaowaekiya bidi swoki hansiryiskaiya! ¹⁰Kara kimiir boinkii mi iriipi hiriinan Adi Komii siir paekwosimin siya inkamim dimin biyekakin naingwo tibmiyyin siirimar maingimairgaeikin. Iriig.

Whranisim nwirin ad haiburgigin siir boiniyo yaiga

¹¹Jisis siya boin, inkam nwirin siir yinisim yinkamiyino nwisko. ¹²Mi nomousimin ad iir boin, adi, kara minam naingwowi, kira digworaekwo whiekakim kririir yao whid hauu kariirin panaowar whauu. Mi adin ina hidgiyin siir digworaekwo whiekakim siir yinisim nwis owiiram. ¹³Mi bi kimiminkin, ti nomousimin siir umir digworaekwo whiekakim ina hauugiyim, inkam nhirkim sainim. Mi siya om whirin kingiin tani, siir ini owou. Mi siya ti om iir nwowin mi siir umir digworaekwo whiekakim ini siyu biyeyim siya tirim simiir yuguguskiyim. ¹⁴Mi siya siir digworaekwo whiekakim hiriinan nuguguskiyim mi mhoyia ti omin siirin mhii komiia ina yamaoua. Mi siya ini dimin whirmim whirmim karamaeyar yamwo iuwim. ¹⁵Mi siya ti om whirin siir hiran inkamim siir mii asi nini miriyyugin. Mi ti inkamim siya yikropki siirin, maeyaua hu nimiiyaeiya saiirim, siya kigriraowim simiirin. ¹⁶Siya minam naingwowi siir mhoyia ti binim simiir isim hugi sim naemimin itkikinim simiir naeyim. Mi siirin nae minim, inkam nwirki bi swoki hauugin. ¹⁷Mi mhiinae karamae siya nwowa mi siya ha naingwoyimoyokin mi siya ina boinkiyin, kariir adin siir miyan kamim yim sima naeyim wara whaowae rani. Mi kara tir namwoniyyin mhii ina

yamaoniyin. Mi kara hiriirnanar nwowi, an wi kapi naowi. ¹⁸Mi haniingi niuwi, an ti swoki am kariir adin siirim. Mi kara siirin wi hiniina boini, adi kara siyu biye Adi Komii mi kira kowiir whwonkam ida bidi tirin. ¹⁹Kara inkam miyik rani mi kira kariirin kiriir yinisim kipi nikiu. Mi kira kariirin, kiriir miyan inkamnan boin. ²⁰Mi siya hiriinan boinkiyin mi siya ina swoki amin siir ad iiramar. Mi siya aru tirar nwowamin, siir adin sairar kigwinin. Mi siir adin siirsiyin naingwoyimyok prasaе bi kinkin. Mi siya niwitnamin mi ini yinisim iir yaka iwit ankabmamairuwin. ²¹Mi yinisimin ina boinkiyin Adi, kara dimin biye Adi Komii mi kira, kowiir whwonkam ida tirkin. Mi kara inkam miyik rani, kira kariirin, kiriir yinisim kipi nikiu. ²²Mi adin siir miyan kam imiir boinki, kima biyan yuis prैया sair whainanisasau mipi siir wini kaiyaginiuni. Mi siirin iindihop ha timi iyopkikiu haiginiu. Mi siirin su ha timi ii haiginiu. Mi siya siiramin pranaepranae bi maigimaigakim. ²³Bulmakau irpakiyinin ira tini hainaki mipa disomao. Mipi krimar nongwomamair aei. ²⁴Dimusi rani, ti kariir yinisimin siya naonamnan bidi yowin. Mi tariinanin siya ini omwaiya swoki waiyain siya bidiyar iki whaowaekiyin. Mi kara siir bidi swoki kigin mi sima nae komii asi naekim.

²⁵Mi yaowaeyin numir nwokin mi mhoiya siya ha nitin omaka kingiin hiriir mi siyar wakaeni, ii kidim, pi ninkiniuwi. Yim sima mwai waowi. ²⁶Mi siya siir miyan inkam nwir iir yikiuna mi ina sriyin, sima dimu dimin tiri? ²⁷Mi siir miyan inkamin siirin ina boinin, kiriir nomousimin bidi swoki itin. Mi kiriir adin siya kao irpakiyinin ira yisomao siirim. Dimusi rani, siya siir yinisim iir bidi swoki kigin. Mi siir dimin whirki bi kimbugin. ²⁸Mi yaowae siir kwoinin ini haugihauga whiyekiyin. Mi siya omaka hiriir paniinsi yapninopkainamsi. Mi siir adin ha napnaniniyin mi siirin yai miyik imiirar yani boini siya napninopkainamim. ²⁹Mi siya adin siir yaiyaka hiniina yowarkii boin, biewii kasaka rani, kara kiriir miyan inkamnan nwowin mi kara kiriir yaiyaka igwir bi nantamyiriyirkin. Mi kira meme ii kariir bi swoki hauugin. Kara kariir nomiyauim maigimairga simaka mi owim. Niingaki, niingakiinga. ³⁰Mi ti kiriir yinisimin siya kiriir digworaekwo whiekakim ini iki wigim hii nanaeyim, simiir yugugusgikin mi siya ha swoki itin mi kira ini siirsi yangwoyimyokin. Mi kira bulmakau yinisim irpakiyininanin ina mi isomin siirim. ³¹Mi adin siir boinki, yinisim, iinokinokin kira kanaka nwokin mi kariir digworaekwo whiekakim, yim kiriirgin. ³²Mi tariinanin krima ha maigimairga mi krimiir mhii kwoinim, wadeyar dwo. Ti kiriir nomousimin siya naonamnan bidiyar iki owin. Mi tariinanin siya ini omwaiyar swoki waiyain. Siya bidiyar iki whaowaekiyin mi tariinanin krima siir bidi swoki hansiryiskaiyin. Iriig.

Biiyan inkam nhirim simiir boiniyo yaiga

16 ¹Mi Jisis siya kamim siir mi kigna miriyim simiir boinki mi inkam nwirin umir digworaekwokakin siya biyan inkam

bidi yimbinin, siir digworaekwo whiekakim simiir kigriraowim. Mi inkam nhirim sima ini boini ti inkamin digworaekwo whiekakin siir, ti kiriir biyan inkamin siya kiriir umir digworaekwowim kasaka bi niuguguskikim mi iya ini kingiina nwowa kiriir digworaekwowim sima digi. ²Mi biyan inkamin siir hiriinan wakaeyin mi siya biyan inkamin siiram yikiugi mi ina boinin siirin, paniin paniina tirkin ta yaiya kara wakaeya kiriir? Kira kariir digworaekwo whiekakim kiriir iin nwowim simiir tini win naki. Kira wi kariir biyan inkam nwo rani. ³Mi ti biyan inkamin siir kwoinin aowa aowa hiniina yaingwo. Kara pi paniina tiri? Biyan Inkam Komiiyin siya kariir hiuriyumigiyim tiri. Mi kara kiriekak rani, nu wa nop rani. Kara inkam nwirni nae umir digworaekwo kaugiki aeyim pi nididi. ⁴Mi tariinanin kara bidi yinokninkinkiyin, diminin kara tiranin mi iya inkamin siya kariir hiuriyumigi siir mii sair hirankin mi ta hiriinana sairsiyin kariirin wi inkam nhirim sima nikiunami, simiir omaka hiriirin. ⁵Mi siya inkamim siir biyan inkamin siir dimin priihaiyim simiirin nwinwira yikiuna mi siirimin ina yamim. Mi biyyin nwira ieya yam mi mii kigriraowan inkamin ina sriiyin siirin. Diminim kira priihaiyim kariir biyan inkamin siir hirankin pariigim? ⁶Mi siya boin, wel twowim kamairim iriyarkim. Mi mii kigriraowi inkamin ina boinin, kira ti diminim kira priihaiyim simiir yokwo air hai mi kira kamnwis iuruiwa 50 simiirar kwidwo winki. ⁷Mi mhoiia inkam nwirin ina swoki itin, biyan inkamin mii kigriraowiyin siya ina sriiyin, diminim kira priihaiyim pariigim? Mi siya ina boinin, wit nibim kamairim iriyarkim 100 mi siya siir boinki, kira ta yokwowa kira wina diminim kira priihaiyim sairim pi kam nwiiyuwa winki. ⁸Mi mhoiia biyan inkamin siya ini ti inkamin mii kigriraowiyin siir inig iir hainankiyin. Dimusi rani, siya inkamin kwoin miyikakin, siir siyuin siir hiriinan tirkin. Mi Jisis siya ha niki boinin mi nu tiran iikamim simiir kwoinin umir diriraerar sainiyim ini Adi Komii siir iikamim simiir haiburim, sima ninokninkin miyikakim.

⁹Mi Jisis siya hiniina boinki simiirin. Mi umir digworaekwo whiekakim kima nonkwowim kima iikam nhirim umir digworaekwowim whaowaeyim simiir hauu. Mi sima wi kimiir nomiiyau kiin nwoki owim. Mhoiia kima naonami mi kima wi Adi Komii siir om miyikin siir nami. Mi siya kimiirin wi hiniina boini, kima siyu miyik bidi tirim. Mi iinokinokin kima wi kanaka nwoyokiyokii. ¹⁰Mi inkam nwirin siya dimin simim simiir sibgu kigriraowi mi siya wi dimin komii komiiyim simiir warar mi sibgu inkin kigriraowi. Mi inkamin miisimim simiir sibgu mirii karamae nwowi mi siya mii komii komiiyim simiirin wi mi sibgu mirii rani. ¹¹Mi kima umirim nu tiranim simiir sibgu kigriraow karamae nwowi mi kima Adi Komii siir dimin miyik imiirin wi paniina sibgu kigriraowi, ha? Niingaka, kima inkam wi dig nwo rani. ¹²Mi kima

inkam nwirni dimin sibgu kigrirao karamae nwowi mi Adi Komii siya dimin miyikin wi paniina hauwi, iinokiinok nwoyokiyokiyin, ha?

¹³Mi miyan inkam nwirin siya, biyan inkam nwisoi sowiir miyim iikwiruwa bi swoki miriikin. Niingaka. Mi siya kwoin biyie wi nwirin siir nwowi mi nwirin wi miyik siir nwowi. Mi siya wi nwirin siir wakaeyoknaei mi nwirin wi digiumii haimriyuwi. Mi kima Adi Komii krimiir Wanin siirim miriyim, umir sairim wara kipi naingwo. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siya iikam whiekakim simiir kigirkakana sair boinkin

(Mt 11:12-13; 5:31-32; Mk 10:11-12)

¹⁴Farisi sima umirim naingwokwowikim. Mi sima ti hiriinan yai whiekakim Jisis siya boinkiyim simiir wakaekiyim mi sima siir yikbumbu boin. ¹⁵Mi Jisis siya simiir boinki mi kima kimiir siyu miyikin iikam whiekakim simiir whwonkam ida hiniina niisiimauwi kima iikam miyikim. Mi Adi Komii siya kimiir kwoin imiir bidi yinokninkinim. Diminim inkamki hainaniyim, yim Adi Komii siir whwonkam idain dimin komii rani.

¹⁶Moses siir siyu komiini yai mi profet kamim simiir yai aka sowa iya Jonin op baptaisyin siya nwowa sairar yadigiuwa. Mi Jon siir iya tasi tariinana namwoniya mi Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana mi sair yaiwin kibiya omom omom whiekakim simiir nimbiam. Mi iikam whiekakim sima Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana sair namamar naingwokwowi. ¹⁷Ninomor nu sowa wa digi. Mi Moses siir siyu komii siir yaisisimim sima wi wara swoki kigugu rani.

¹⁸Mi kamin siya siir wig aiar sopki mi irni swoki inkwonaei, yio wig nonkwonani siyugi siyu iirar nikripikin. Mi inkam nwirin siya wig ira inkam nwirki sopkiya sair nonkwonaei, yio wig nonkwonani siyuin siir taougakin mi siya hii nanaenanaei. Iriig.

Umirkak inkam mi Lasaras so

¹⁹Biya inkam nwirin umirki naokingugunankaiyin, siya tir nwokin mi iinokiinokin siya yuis miyik miyik imiirar niigin. Mi iinokiinokin siya nae miyik imiirar haiikin mi simiirar naeikin siya wadie nwowim. ²⁰Mi inkam paeprkab nwirin hirar mi inkin okin siir inigin Lasaraskin, siir piua paowai biyieya. Mi siirin siir isid ieyar hainam umirkak inkamin siir omaka anoka kingiin hir ini kikinugik. ²¹Mi siya ti umirkak inkamin naeyim siir hii aowa naekrimkrinkiyim simiir niuimin aeyamar naingwowi mi iya ti umirkak inkamin siir miyan kamim sima nhiskiyim naemin priiginim naeyim simiir mi ti inkam paeprkab siir mhiya ini simiirar yaekinuin. Mi wraim sima nitiyim pi siir paowai

imiir taowaei. ²²Mhoyia ti inkam paeprrikabin ha naonamin mi siirin Adi Komii siir paekwosimim sima hainam mi siya Ebrahim saika ini owou. Mi ti inkam umirkakin ina mi aowin mi siirin ina haingikaiyin. ²³Mi siya ini maeyau paekaka saiir nwowin mi hik kimpisu komii hir haiyin. Mi siya koua hiriir kaokiiyin mi siya kigi Ebrahim siya kingiin nwo rani mi Lasaras siya saika ninkin owi. ²⁴Mi umirkak inkamin ina kauwokiin, adi Ebrahim kira kariirsi daingwoyimiyok mi kira Lasaras siir dikrop iuungi siir inain op hopmaiim mi opa kariir kworiyaeya saiir hougin noksisaekiyim. Kara ta pae aiirin hik kimpipisu prasae hai rani. ²⁵Mi Ebrahim siya boin, yinisim tariinanin kira dimin whirin ina naingwokiyin. Biiya kira omwaiya niki waiyan mi kira digworaekwo whiekakakar nwokin. Mi Lasaras siya dimin biyie biyeyim simiir haiigin. Mi tariinanin siir kwoinin ti om iirin ini wadiyar yamwoniin mi ni kira ini hik kimpipisu yama haiyuin. ²⁶Mi dimin whirin Adi Komii siya bidi haiginin, ie komii whirin kimiir mi krimiir bopwoniya tir. Mi iikamim tir nwowim sima ti ieyin siir niyapidnaidamim sima dig nwo rani. Mi iikamim yarmiia mi owi, krimiir tiriir niyapidnaidniyim sima wi dig mi o rani. ²⁷Mi umirkak inkamin siya boin, adi kara kiriirin hiriinansi srii, kira Lasaras siirin kariir adin siir omaka hiriir dikropki. ²⁸Kariir nomousimim iriiryarkim. Mi Lasaras siya simiirin yai kirie aiirar tini boiniu. Mi sima wi ti om biyeyin hik kimpipisu kara haiyin siirar swoki inkin itisi. ²⁹Mi Ebrahim siya ina boinin, sima Moses mi profet kam ikim simiir yaigakargim. Sima simiirin igao yai bidiya boinim sima ta yai aiirar wakaeyokna. ³⁰Mi umirkak inkam ieya boin. Niingaka. Adi Ebrahim ta yaiya saeya simiirin wi dig nwo rani. Mi inkam wiir nwirin siya ie hiranki ninsiin idwowi mi simiiramin ha nami mi simiir mhi kwoinim wa ninkpit haigii. ³¹Mi Ebrahim siya ina boinkiyin siirin mi sima Moses mi profet kamim simiir yai imiir wakaeyokna karamae nwowi mi inkam nwirin ie ankin ninsiin idwowi mi sima iriipi hiriinan wi siir swoki aingwo tibmii rani. Niingaka. Iriig.

Dimin biyieni siyugin
(Mt 18:6-7,21-22; Mk 9:42)

17 ¹Aiyo, aiyo mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki, diminpai diminpaiyim wa nimbiyami iikam whiekakim simiir kwoin imiir nipiyaokiiyam mi sima dimin biyie tiram. Mi simiir naingwo tibmiiya wa whaowae iuguskii. Aiyo, aiyo mi inkamin, inkam nwirni naingwo tibmiiya saiir tirbuwiyin kira mintarao mhoyia kira wi hik komiigi komii haii. ²Mi siya ti yinisim sapisapim simiir nwir iir tirkii, siyu biyie tiram mi hiriinankiniuwi, ini mi owin kam nhirim sima siir niyin siiya komiia saika dinkin kog. Mi siirin whii komii solwara saiir ditmai whiridgi, yipi nwoki aeyikriku whiridamim. ³Kimakimasiyar

mintaraona! Mi kimiir nomiiyauin, siya siyu biyie tiri, kima io saiiir dwo mi siya siir kwoinin kisina haigii mi kira siir dankabmamair boin. ⁴Mi siya dimin biyie kiriirin ii kwiruwa saiiirarin idip idipin iriiyar kwisa tiri mi siya kiriiramin idip idipin iriiyar kwisa niti mi ha nini boini, kara pi naingwoyimyoki kira kariir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyumiigiyim. Iriig.

Naingwo tibmiini siyugin

⁵Aposel kamim sima Biiyan Inkam Komiiyin siir boinki, kira krimiir naingwo tibmiia saiiirin komii swoki inkin hauugi. ⁶Mi Biiyan Inkam Komii siya simiir boin mi kiriir naingwo tibmiia saeya mastid nidni haniin sapisapki niuwi mi Adi Komii siya kiriirin wi dimin komii iirar tirhaiginiuwi. Mi kira paeyin siirin ha boinkii, kira, wara kiriir miyim ti ophainam whii komii solwara hiriir! Mi siya wi kiriir yai aiiirar mi wakaeyoknaei. Iriig.

Miiyan kamim simiir siyugin

⁷Mi kimiir inkam nwirki siya miiyan inkamkaki niuwi, siir numir aiiir hainopam mi siir sibsib imiir kigriraowam mi mhoyia siya ha swoki iti mi siir biiyan inkamin siirin wi hiniina boini, kira ha witsisau, nae kanaka wini idwokai aeni. Mi kira wi hiniina boini, aniya? ⁸Niingaki, niingakiinga. Mi kira wi siir boinmauwuwi, kira kariir nae imiir diriraerar mi kira yaeya piuwopa ha kikognani mi naeyim ha diriraerar hainani. Bii op nae minim pi kara niki ae kwiyae mi mhoyia kira op nae minim pa timi ae kwiyae. ⁹Mi siya ti siir miiyan inkamin siirin pa boin wadie ta siya siir yai aiiir wakaeyokna diriraerara saiiirsiyin, aniya? Niingaki, niingaka. Ya siirar miiga. ¹⁰Mi kima iriipi hiriinan digworaekwo whiekakim Adi Komii siya boinim, kima simiir diriraerari mi kima wi hiniina boin, krima miiyan iikam miyik rani. Diminim krima diriraerariyim krima Adi Komii siir kwoin iirar diriraerari. Iriig.

Kam iuurim paowaigi piskimkopouwim Jisis siya haiswoniskiiigim

¹¹Jisis siya siyiuin om komii Jerusalem hiriir namiyin siir namkin mi siya nu Sameria nu Galili sowiir bopowar napnamkin. ¹²Mi siya om whirin siir nibmiiyamim mi kam iuurim paowaigi piskimkopouwim siirin siyu hir yapyiskaiwin. Mi sima aru hirar niki okwowim ¹³mi sima ina kauwok boininaekiyim, Biiyan Inkam Komii, Jisis kira krimiirsi daingwoyimiyok. ¹⁴Mi Jisis siya simiir kigin mi siya ina kauwok boinkiyin simiirin, kima ha dam, wara kimiir piuum prismi tini isiimauuuu. Mi sima ha napnamim mi simiir piuum ini miyikar ywokiyim. ¹⁵Mi simasimar yinkig ankigna simiir piuum wadie nwokiyim. Mi simiir nwirin sasa swoki iwitamin. Mi siya ina kauwok boin

hainan prapasamin Adi Komii siir inig iir. ¹⁶Mi siya Jisis siir igmiiga whwonkam ida ini hiuu. Mi siya ina boin wadiekinyin siirin. Ti inkamin siya nu Samerian inkamkin. ¹⁷Mi Jisis siya hiriinan kigiyin mi siya ina boinkiyin, ti kam iurim paowaigi piskimkopouwim, simiirin kara haiswoniskigiyim mi iriyyar nwiyyim ini papi nwowim? ¹⁸Mi ti iriyyar nwiyyim Adi Komii siir inig iir hainanam bi nitkim, aniya? Mi ti inkam nwiruan om whiranin sasar yit Adi Komii siir inig iir hainamin. Mi ti kam iriyyar nwiyyim Isrelmiyim, yim ini paniina tirim, ha? ¹⁹Mi mhoiyya Jisis siya boinki, kira dinsiingi mi ha dinsiin apnam, kira naingwo tibmiyya kariiram, kiriirin wadie saeyar nnowaiginiugin. Iriig.

**Hiya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir
kigirkakana wi sapi nimbini
(Mt 24:23-28,37-41)**

²⁰Mi Farisi kamim sima Jisis siir sriigi, iyya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana wi paka hiniin iyya sae nimbini? Mi Jisis siya simiir yai aka hiniina yowarkii boin, iyya Adi Komii siya siir iikam whiekakim, simiir kigirkakana saeya nimbiam, iikamim simiir nhwowim wi dimin kirie kirie komii komii kig rani. ²¹Mi sima wi hiniina boin tani, kigi, siya tisi tapi nwowin. Niingaka. Wakae, iyya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana saeya ini kimiir mhi kwoinaw waraurar nnowa kima wi saiir kig rani. Niingaka.

²²Mi siya ha boin digiyin mi siya kamim siir kigna miriyyim, simiir boinki, mhoiyya iyya wa nimbiam mi kimiir mhi kwoinim Yaowae Adin ninomor kouanin kara nitana iyya, saiir kigamar naingwowi mi kima wi siir kig rani. ²³Mi mhoiyya kam nhirim wi sima boini kimiirin, kigi, siya isi hinda nwowin, kigi siya tisi tinda nwowin. Mi wim kima wi hiriinan inkamim simiir yai kipi wakaeyokna yim sima kimiir niksisa. ²⁴Kima ina ninokninkinim iyya ninomora yakii mi ta ninomor kwirkaka wa yaarkakii. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin siya nimbini, wi hiriinanar tiri. Mi iikam whiekakim sima siirin wa kigirkakwini. ²⁵Mi bii kara wi hik kimpipisuwar niki haii mi iikamim ta ii aiirar niki owim, sima digiumii wi kariir haimriyuwi. ²⁶Siyuin biyya Noaki nnowa iyya saiir tirin. Mi Yaowae Adin ninomor kouanin siir iyya siya nitana yo wi iriipi hiriinanar mi tiri. ²⁷Mi sima nae hiarar niki aeyim mi op minim hiarar niki kwiyaeyim mi wigkamim ha nonkwonam iyya Noa siya siyaiyya hiriir napninopkainamin mi op komiyyin ha nitin, simiirin ini siya yakirimdipugiyim. ²⁸Mi Lot siir iyya, ya iriipi hiriinanar mi tir. Mi sima naemin hiarar niki aeyim mi opmin hiarar niki kwiyaeyim mi digworaekwo minim hiarar niki sainim mi digworaekwo nhirim, inkam nhirmi hauuwim sima sainim mi numir sasae ha ninkikinim mi omaka minim ha mi mirii. ²⁹Mi Lot siya om komii Sodom siir haiburgigin mi

ha namin mi ta ii aiirin Adi Komii siya pae aiir yikropki. Mi siiya komii komiiyim paekak paekakim, ina kinanaaiiniyim ninomor kouankin iikamim simiir tioidwomaiyam. ³⁰Mi iriipi hiriinan iya Yaowae Adin ninomor kouanin siya swoki iti, wi idowiiyar nimbini, iikamim simiir whwonkam idar. Mi sima wi digworaekwo kasa tir tani.

³¹Mi ta hiriinan iya inkam nwirin siya omakanau hir nwowi mi siir digworaekwowim, nu hir nwowi mi siya wi siir digworaekwo imiiram niuunainam tani, simiir hainakiyam. Mi siya wi hindara nidam iuguski. Mi iriipi hiriinan inkam nwirin siya numir hir nwowi mi siya wi omaka tiriir swoki it rani, yiuismn imiir hainankiyam. Niingaka. Siya wi hindara nidam iuguski. ³²Mi kima Lot siir wig aiir dinokninkinki, saeya om komii Sodom siir swoki haiyiug kaokiya mi saiirin Adi Komii siya diriraerarki mi saeya sol ha nwokiya mi yinpae yamwoiua. Mi iriipi hiriinan, kima kipi swoki haiyiug kao hindara didam iugusam. ³³Mi inkamin siyamar naingwonaeyin, Adi Komii siiram naingwo karamae nwowiyin, yio wi hindara kigugu iuguskii. Mi inkamin siyamar naingwo karam nwowiyin mi Adi Komii siir yai aiir wakaeyoknaeyin mi siir kwoinin wi hiriyar nwoyokiyokiikaeyami, Adi Komii saikar. ³⁴Kara kimiir boinkii, ta nii aiirarin, inkam nwiso hii kwiruwa saiirrar whwonkai mi Adi Komii siya sowiir nwirin siir hainami mi siir nwirin, yio wi hirar nwokii. ³⁵Mi wig iso sowa mii iripa miriiguwaki mi Adi Komii siya sowiir ir aiir nikiunami mi ira, ya wi hirar nwokii. ³⁶Mi inkam nwiso sowa numir hir nwowi mi Adi Komii siya wi nwir iirara nikiunami mi nwirin yio wi hirar haiburgigi. ³⁷Mi kamim siir kigna miriiyim, sima ta yai aiir wakaeyim mi sima ina sriiyim, Biiyan Inkam Komii ti diminin wi papi nimbiam? Mi Jisis siya simiirin boiniyio yai boinkin, maeyauwa inkam whigi nwowa, wakikiyao wabim saiir nwowikim mi inkam whiiyim pi simar mi aei. Iriig.

**Wiga inkamin yai hidiyin siirim nikiunain saiir
whindiriraerarim saiir boiniyio yaiga**

18 ¹Jisis siya boiniyio yai kwira simiir boin simiir niisiisiimauugin sima iinokiinokin nhwo Adi Komii siirim kwisboinim mi sima kipi nhakiu. ²Siya hiniina boin mi om komii whirin yai hidi inkam nwirin hir nwokin. Ti yai hidi inkamin siya Adi Komii siirsi bi swoki ididikin. Mi iriipi hiriinan inkam imiirsi bi mi aingwoyimi yokikin. ³Mi wig igabae ira ti om iir nwoka. Inokiinokin saeya ti inkamin yai hidiyin siirin hiniina nini boiniuwika, kariir ioan inkamin siya kariir nonkwobumbuwam tiri mi kira siir boin huriiyiunatkaigi. ⁴Biiya ti inkamin yai hidiyin saiir whindiriraeraram bi naingwokin. Mi mhoyiya siya siir mhii kwoinaiin hiniina yaingwo, kara Adi Komii siirsi nidid rani mi kara iikam imiirsi bi mi aingwo ididikin. ⁵Mi taka wig igabaeya

kariirin kiigi saeya ninkinanaei. Kiya saairin yai pi kara whinboini mi inokiinokin saeya wi kariiram nitnanaeisi mi kariir piua mhoyiya wa nhakiu iuguski. ⁶Mi Biyan Inkam Komii siya ina boinin, kima ti yai hidan inkam biyeyin siir yai imiir wakaeki mi ti yai hidan inkam biyeyin, siya ta wiga saair yai bidi whindiriraerarin. ⁷Mi wi paniina tiri? Mi iikamim Adi Komii siya nimbinim siirim mi nii nabie siirim nouim mi tari Adi Komii siya yai wi simiir whinboin tani, aniya? Mi siya kaoguguwi mi tari wi simiir whindiriraerar tani, aniya? Niingaka. Adi Komii siya yai hidan inkam miyikiingin. ⁸Kara kimiir boinki mi siya simiirin siyu wa whindiriraerar sasaugi. Mi mhoyiya Yaowae Adin ninomor kouanin siir iya, siya wi saair kigi iikamim simiirin sima bidi yamsi aingwo tibmiyim, iyie? Niingaka? Iriig.

**Farisi kamim mi kamim omom omomi umir
haiiyim simiir boiniyo yaiga**

⁹Kam sima hiniina naingwowi, sima inkam miyikim mi sima hiniina naingwowi inkam nhirim sima inkam miyik rani. Ti hiriinan inkamim Jisis siya boiniyo yayia simiir boinkin, ¹⁰inkam nviso nhwo kwisboinin namko omaka Adi Komii siira saair hiriir. Mi nwirin inkamin omom omomi umir haii ikin mi nwirin Farisi inkamkin. ¹¹Mi ti Farisi inkamin sasa ha nokwokiyan mi siir mhi kwoinawu hirin hiniina kwisboinki, Adi Komii kara ti inkam nhirim simiir hiriinan tani, kara ti kiriirim sriiyin. Mi sima hiiya tauaeikim mi siyu biyeyar mi tirikim mi wiga mi sopikim. An kara, niingaka. Kara ti inkamin omom omomi umir haiiyin siir hiriinan tani. ¹²Mi wik whiekakim simiirin kara ii kwokwisa haiyaeikin nae karamae. Mi digworaekwo whiekakim kara haiiyim, kara iuura sioitkinikin mi haimii pi kiriir mi hauwi. ¹³Mi inkamin omom omomi umir haiiyin siya arurig ha nokwokiyan mi siya ninomor koua hiriir kaowim pi boriisopi. Niingaka. Mi siir niyin ina kaiyirounainamin mi siya ina boinin, Adi Komii kara dimin biyeyan inkamkin. Kira kariirsi daingwobumbu! ¹⁴Kara kimiir boinki, ti inkamin omom omomi umir haiiyin, Adi Komii siya siirin inkam miyik yikiuwun. Mi siya siir omaka hiriirar swoki amin. Mi ti inkam nwirin yo. Niingaka. Mi inkam saama naingwonaeyin, yo wi Adi Komii siya nikwowaisii. Mi inkamin saam naingwo karamae nwowiyin mi Adi Komii siya siir inigin wi kougikou haiginki. Iriig.

**Jisis siya yinisim sapisapim simiir nokboinmamaigin
(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)**

¹⁵Mi sima yinisim sapisapim Jisis siirim nikiunanikim. Sima minam naingwokim, Jisis siya in simiir nonkwowim. Mi kamim siir kigna miriyyim sima ti hiriinan kigiyim mi sima io simiir ywoki. ¹⁶Mi Jisis

siya yinisim sapisapim simiirin ina yikiunan siir kingiin hiriir mi siya ina boinin kima yinisimim kariirim kigninkinki, kima simiir kipi nikidu. Dimusi rani, Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana ti hiriinan iikamim simiirgin. ¹⁷Kara kimiirin yaimwovar boini, inkamin iiya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiir nitam naingwowi mi siya ti yinisim sapisapim simiir hiriinan dwo mi hiriinan karamki niuwi mi siya wi saiir napninopkainam tani. Niingaki, niingakiinga. Iriig.

Biiyan inkamin umir digworaekwo whiekakakin siir yaiga
(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)

¹⁸Mi Judami biiyan inkam nwirin siya Jisis siirin hiniina srii nowomwarkaiyiawan inkam miyik mi kara wi paniina tiri. Kwoinbudin omwai waiyayokiyokiyin iinokiinok siir haiyamin, ha? ¹⁹Mi Jisis siya siir boinki, kira kariirin inkam miyik dimusi dapkin, ha? Adi Komii sasairgin inkam miyikin. ²⁰Kira siyiu komii iir bidiyar yinokninkinin. Kira wig kipi hainikii nonkwona. Mi inkam kipi mi isom ao. Mi hii kipi mi tauae mi kira inkam nwirni kipi mi iksisae boinhiuriyiu, kira kiriir yopii ado sowiirwai yai imiirar wakaeyokna. ²¹Mi biiyan inkamin ina boinin, iiya kara yinisima nwonaniyin mi ini tariinanar yamwonyin kara ti siyiu iirar wakaeyoknakin. ²²Jisis siya ta yai aiir wakaekiyin mi siya siir boinki, diminin whira niki whaowaei. Kira kiriir digworaekwo whiekakim inkam nhirim simiir hauu sima sainim mi kira ti umirim inkam paeprikabim simiir hauu. Mi kira hiriinan tiri mi ninomor kou hirin kira wi digworaekwo whiekakakar nwowi. Mi kira kariir mhoiiyar wit. ²³Mi ti biiyan inkamin ta yai aiir wakaekiyin mi siya ini hikakar ywokiyin. Dimusi rani, siya umir digworaekwo whiekakak inkam kiingin.

²⁴Jisis siya ti inkamin siir mhii kwoinim hikak nwokiyim simiir kigiyin mi ina boinin, inkamin digworaekwo hoimgakakin, siya Adi Komii siir omin siya kigriraowiyin dimin taemin imiir siir namimin wi miinan mirii. ²⁵Mi haba ti tidiyinin yuis paniyin siir no iir ninopkainamin wi miinan mirii. Mi inkamin umir digworaekwo whiekakin siya wi ta haba miinan saeya miriia saiir hiriinan mii mirii rani. Niingaka. Yo wi mii komiigi komii mirii nami Adi Komii siir omin digworaekwo whiekakim simiir kigriraowiyin siir namimin. ²⁶Mi kamim sima hiriinan wakaekiyim mi sima ina boinim mi hiriinanki niuwi mi kwoinbudin iinokiinokin omwai waiyayokiyokiyin wi nhinga hai? ²⁷Mi Jisis siya ina boinin, diminin inkamki tir karamae nwowiyin yim wi Adi Komii krimiir Wanin siyar diriraerari.

²⁸Mi Pita siya ina boinin, wakae, krime krimiir omin mi krimiir digworaekwowim simiir bidi haiburgigim mi krime tisi kiriir mhoiia

nitim. ²⁹Mi Jisis siya simiir boinki, ihi, kara kimiirin yaimwowar boini mi yipiki inkamkin Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakina saiirim sibgu naingwowin mi siya omaka mi wig mi nomiiyau mi yopii ad yinisisim, simiir haiburgik ³⁰mi ti iiyim Adi Komii siya wi hiriinan ii imiirar swoki inkin hauukiyiwi. Mhoiia iia saeya nimbiyami mi sima kwoinbudin iinokiinok omwai waiyayokiyokiiyin wi siir haii. Iriig.

**Jisis siya kwoimaka ina swoki boinin kara naonami
wa swoki insiin idwowi
(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)**

³¹Mi Jisis siya kam iuur nwiso siir kigna miriiyim simiir yikiuna mi simiir boinmauu, wakae, panao krime om komii Jerusalem hiriir nami. Mi yai whiekakim profet kamim sima win boinim, Yaowae Adin ninomor kouanin kariiram, sima wa nimbiyamkiini. ³²Mi sima kariirin wi kam nhirim isid whiranim Juda inkam tani simiir hauugi. Mi sima wi kariir nigbumbu tirbumbu haiginiwi mi wi yaeyop kariir mi yaswaiyiwi ³³mi sima kariirin wi idgiu mini nipimpari mi wi kariir nisomaoki mi sima kariirin hiriinan tiri mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi ie hiranki. ³⁴Mi kamim siir kigna miriiyim sima ta yai aiir bi ninokninkinkim. Ta yaiya saiir yaimwokiayimwowa saeya simiirsi nimprioka mi sima ta yaiya siya boina saiir bi sibgu naingwokim. Iriig.

**Jisis siya inkam nhwokwisae nwirin siir haiswoniskikin
(Mt 20:29-34; Mk 10:46-52)**

³⁵Mi Jisis siya om komii Jeriko kingiin ha nimbiyamin mi inkam nhwokwisae nwirin siya siyiu mig hirar nidwowikin. Mi siya inkamim simiiramar mi priikau priikauwikin umir digworaekwoim. ³⁶Mi siyar wakaewin iikam isid komiiyin napnaniyim mi siya kam nhirim simiir sriiwin, sima dimu mini? ³⁷Mi sima siir boinki, Jisisin omisim Nasaretanin isi napnaniyin. ³⁸Mi siya ina kauwok boinanaekiyin, Jisis kira Devidni isidin siir yinismkin, kira kariirsi daingwobumbu! ³⁹Mi kamim bii napnamim sima io siir ywoki, kira yai tanki. Mi siya ina swoki kauwok boinanaekiyin, kira Devidni isidin siir yinismkin kira kariirsi daingwobumbu! ⁴⁰Mi Jisis siya ha namikwoniin mi simiirin ina boinkiyin, siirin kariiram wikiunani. Mi siya kingiin ha nitin mi Jisis siya siir sriigi. ⁴¹Kira panina naingwowi, kara kariirin pi dimu tiri, ha? Mi siya boin, Biiyan Inkam Komii kariir nhwoin wadie swoki okiyim tiri. ⁴²Mi Jisis siya siir boinki, kariir nhwoin ha kaoki, kariir naingwo tibmiya, kariir nhwoin miyik saeya nwoaiginiugikin. ⁴³Mi bi kimiminkikin siir nhwoin ina swoki kaokiyin. Mi siya ini Jisis siir mhoiiyar yamin mi ini Adi Komii siir inig iirar boin wadiekiyin. Mi

iikam isid komiiyin sima hiriinan kigiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim. Iriig.

Sakias siir niiwiigin

19 ¹Jisis siya om komii Jeriko siir yapninopkainam mi ina yapnamin. ²Mi inkam nwirin hir nwokin, siir inig in Sakiaskin. Siya kamim omom omomi umir haiiyim simiir biian inkamkin mi siya umir hoimgakakin. ³Siya Jisis siir kigsibim minkin, siya yipikin. Mi iikam isid komiiyin sima hirar nwokin mi Sakias siya inkam priei rani. Mi siya Jisis siir paniinsi kigsi. ⁴Mi siya biya iwitamkwokin mi pae wirin siir iiyam, Jisis siir kigwinam. Siya bidi yinokninkinin Jisis siya pi ti siyiu iir napnani mi siya ti pae iir asi nii winkin. ⁵Mi Jisis siya ta maeyauwa saiir nimbiamin mi siya koua hiriir kaokiyin mi siya siir boinki, Sakias, kira ha wiuuni. Panoa kara pi kiriir omaka hir nwowi. ⁶Mi siya ha niuun idudunaiiniyin mi siir mhii kwoinim maingimairga ha nwonaiiniyin mi siya Jisis siirin siir omaka hiriir yikiunam. ⁷Mi iikam whiekakim sima hiriinan kigiyim mi sima io siir ywo. Siya inkamin dimin biyekakin siir omaka whwonkaiyam dimusi namkin? ⁸Mi Sakias siya ha ninsiin okwokiyin mi siya Biian Inkam Komii siir boinki, Biian Inkam Komii kira wakae! Kara panaoin digworaekwo whiekakim pi bopwoniya tir haigin mimiri mi kara haimii pi kam paeprikabim simiir hauwi. Mi kara inkam nwirni diminim kara niksisae haiiyim mi kara siirin idip idipin wi kwiya swoki hauukiiyuwi. ⁹Mi Jisis siya siir boinki, tapa Adi Komii siya bidi swoki anmaiwarkainam iikamim ta omaka saiir nwowim simiirin. Ti inkamin siya iriipi hiriinan Ebrahim siirar yinisimkin. ¹⁰Yaowae Adin ninomor kouanin siya iikamim kiguguwim simiirim hansirikin simiir nanmaiwarkainam. Iriig.

Miiyan kam iurim umir haiiyim simiir boiniyo yaiga

(Mt 25:14-30)

¹¹Iikamim sima ta yai aiir wakaekiyim mi Jisis siya boiniyo yai kwira simiir warar mi inkin boin. Mi siya om komii Jerusalem siir kingiin bidi ywowamin, sima hiniina naingwokim Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana, saeya wi kingiina kwombini. ¹²Mi siya ina boinin, inkam komii nwirin siya hir nwowin om whir nami mi sima siirin wi nu kigriraowan inkam komii dikmwon owaiginu. Mi mhoyiya siya wa swoki iti siir oma tiriir. ¹³Mi siya miiyan kamim simiir haiburgigim tirin mi siya siir miiyan kam iurim simiirim yikiugi mi siya umirim simiirin paeyarim hasisa hid hauugi. Mi siya simiirin ina boinkiyin mi kima umir mii simiir mirii mi kima wi kariirar mirii kigwin. ¹⁴Mi tiki inkamin siir oman iikamim simiir mhii kwoinim ini hauugi hauuga whiyekiyim siiramin. Mi kam nhirim sima kam nhir

imiir boin siir mhoiia namim. Mi sima boin, krima pi boriisopi ti inkamin siya krimiir nu kigriraowan inkam komii kipi nwo.

¹⁵Mi sima siirin ini nu kigriraowan inkam komiiyar yokmwın owaiginiuin mi mhoiia siya ina swoki itin. Mi siya boin, ti miian kamim simiirim dikiugi, biya umir kara niki hauugikim. Mi kara ninokninkinim tiri sima ti umirim kara hauuwim sima nwinwira pariiga swoki inkin mirii hai. ¹⁶Mi nwirin bi siya yit, yio hiniina boin, biyan inkam kara umir mii ti umir paeyar haso sowiirin, umir paeyarim kam nwira (200 Kina) mirii hai. ¹⁷Mi biyan inkam ieya boinki, kira miian inkam wadiekin mi mii miyikar sibgu miriikin. Mi kira dimin simin siirin bidi sibgu kigriraowin. Mi kara kiriirin pi inig komiigak nwowaiginiugi, kira wi om komii komii iurim simiir kigriraowi. ¹⁸Mi nwisaka ina mi itin, yio ina mi boinin, biyan inkam kara kiriir umir paeyar haso, sowiirin umir paeyarim iuura (100 Kina) swoki inkin mirii hai. ¹⁹Mi biyan inkamin siya siir boinki, kara kiriirin om komii iriayarim simiir kigriraowan inkam nikmwın owaiginiuwi. ²⁰Mi nwirin ina mi itin, yio ina mi boinin, biyan inkam kiriir umir paeyar haso tisi tapi nwowo. Kara sowiirin kwankab aka kogin. ²¹Kara kiriirsiyin dimusi bi nididgin, kira inkam paii rani. Diminin inkam nwirki haiginiyin mi kira siirsi bi naingwoyimiyokikin pi kira mi haii. Mi sasaeyim inkam nwirki ninkiniyim, iriipi hiriinan pi kira swoki ingugu haii. ²²Mi biyan inkamin siya ti miian inkam iir boinki, kira miian inkam biyiekin! Kiriir yaiya kara kiriirin wi sairsi boin wokiyopnatkaigi. Mi kira hiriinan ninokninkini, kara inkam miyik rani mi kara diminim inkam nwirki haiginiyim pi kara mi haii mi sasaeyim inkam nwirki ninkiniyim pi kara mi ingugu haii. ²³Mi kira umirim miianau haigi karamae dimusi nwokin mi kara swoki itkiswo wa pini haini, yaeya umir nhirim simiir warar. ²⁴Mi siya kamim siir kingiin nokwowim simiirin hiniina boinki, kima wara umir paeyar haso sowiir hai, iki inkamin umir paeyarim kam nwirkakin siir hauugi. ²⁵Mi sima siir boinki, biyan inkam, siya umir paeyarim kam nwira bidi haiyin. ²⁶Mi siya ina boinin, kara kimiir boinki, yipiki inkamkin digworaekwo whiekak nonkwowim mi mii miyik miriim kara simiirin digworaekwo nhirim wi idwowa swoki inkin hauugi. Yipiki inkamkin digworaekwo hoimgak karamae nwowin mi mii miyik mirii karamae nwowin mi mhoiia siya wi niinga niinga nwowi, digworaekwowim wi karar swoki hai. ²⁷Mi yipiki iikamim sima io kariir nwowiyim, sima pi boriisopi, kara simiir mi kigriraowan inkam komii nwowim, kima simiirin tiriir wiku nani mi simiirin kariir whwonkam ida disomaoki. friig.

**Jisis siya Jerusalem hiriirin inkam komii nu kigriraowiyin siir hiriinan
napninopkai namkin**

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Jo 12:12-19)

²⁸Mi Jisis siya simiir yai aiir nowarkii boin digiyin mi siya biyar yapnamkwokin, siyiuin om komii Jerusalem hiriir namiyin siir. ²⁹Mi

siya om Betfasi om Betani, mhiu whirin sima dapiyin Oliv siir kingiin nwowamin mi siya biyyin inkam nwisu siir kigna miriyo sowiir yikropki. ³⁰Mi siya sowiir boinmauugi, kowa iki omin hapi nwowin siirim dam mi kowa pi donki haom irin siir kigi, sima bidi yeyok okwowin pae aka. Mi siirin inkam nwrkin bi nidwokin. Mi kowa pi siir whakainani. ³¹Mi inkam nwirin siya kowiirin hiniina srii, kowa wara donkiyin dimusi hak hai nami? Mi kowa hiniina dowarkii boin, Biyan Inkam Komiiyin siya miigakin siirin. ³²Mi Jisis siya sowiirin ina yikropkiyin mi sowa ha namo mi sowa ti digworaekwo whiekakim siya boinkiyin simiirar ini kigi. ³³Mi sowa wiyinsopin ti donki haomin siir neyokin siir houwhroko mi siir adin siya sowiir srii, kowa wari donki haomin siirin whisarii dimusi haki, ha? ³⁴Mi sowa ina boino, Biyan Inkam Komii siya siirin miigakin. ³⁵Mi sowa donki haomin ina hainaniyin Jisis siirim. Mi simiir yuisim donki siir idwo yitimwaniu. Mi sima Jisis siirin siir idwo yokmwini idwo. ³⁶Mi siya donki siir idwo ha nidwo namin mi iikamim simiir yuisim ini siyiu iirar piuai winim. ³⁷Mi siya mhiu Oliv siir haiburgigin mi ina yiuunamin mi siyiuin om komii Jerusalem siirim namiyin, siir kingiin nwoniyim mi iikam isid komiiyin siir kigna miriiyim sima ina maigimairga bwakai namim. Sima min swoki aingwokikim, kiriepai kiriepaiyim biya sima kigim mi sima ha kauwoknanaekiyim mi sima ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyim. ³⁸Mi sima ina kauwokiyim, Adi Komii kira ti inkam komii nu kigiraowiyin Biyan Inkam Komiiyin siir inigi nitin siir whinkinsis haiginu! Iikamim ninomor kouanim sima Adi Komii siiramin wi wadieyar nwowi mi wi mhi hiinsima nwowi. Krima Adi Komii krimiir Wanin ninomor kouanin siiramar daingwo iski siir inig hainanim. ³⁹Mi Farisi kam nhirim sima ti iikam isid komiiyin saika ninkin okim mi sima Jisis siir boinki, nowamwarkaiyuan inkam, kira io kamim kiriir kigna miriiyim simiir dwoki sima yai tanki! ⁴⁰Mi siya ina yowarkii boinin, kara kimiir boinki mi yai mikrim nwowi mi wi siya imar kauwok boinki, kariir inig hainanam. Iriig.

Jisis siya om komii Jerusalem siirsi nougin

⁴¹Mi Jisis siya om komii Jerusalem kingiin nwowamin mi siya om komii iir kigin mi siya ini siirsiyar youwin. ⁴²Mi siya boin mi ta ii aiirin kira hiniina ninokninkini, siyiuin hiinsima kiriir nwowaiginuwiyin, yo wi wadieyar mi owi mi tariinanin ti diminim aowa aowa nwowim, kira simiir bi kigim. Mi kima wi miyik nwo rani. ⁴³Kira wakaeki! Mhoiia ii kwira nimbiyami mi sima wi io kiriir nwowi mi sima ieyin wi whira nopi yai kinaka niniyim. Mi kiriirin hinda tinda wi simar kaeyokwai irkaki. ⁴⁴Mi sima wi kiriir nonkwobumbu ninkini mi iikamim ta hiir aiir kinaka nwowim simiir warar. Mi sima siyam wi siya nhirni idwo kigninkingik rani. Niingaka. Dimusi rani, kira iya Adi Komii siya kiriir nanmaiwarkainanaei saiir bi naingwokin. Iriig.

**Jisis siya iikamim omaka Adi Komii siira umir saiir ninwowana haiyim
simiir nhinikropkikim**

(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Jo 2:13-22)

⁴⁵Mi Jisis siya omaka Adi Komii siira saiir napninopkai namin mi siya iikamim umir mii ta omaka aiir miriiyim simiirin ina yikrirop atkiigiyim. ⁴⁶Mi siya simiir swoki boinki, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kariir omaka Adi Komii siirim kwisboinan omakaka. Kima saiirin hiiyan kamim simiir omakanan diriraerarkim.

⁴⁷Mi iinokiinokin siya iikamim simiirin omaka Adi Komii siira saiirar nowomwarkaiyuwikin. Mi prismi yaowae adim mi siyu komii ninokninkiniyim mi iikamim simiir biiyan kam ikim, sima Jisis siir nisomaoni siyuim noksirkim. ⁴⁸Mi iikam whiekakim sima Jisis siir yai wakaeyamar naingwokripkai mi kamim simiir bii nwowiyim siir nisomaoni siyuim asi noksirgugugim. Iriig.

Sima Jisis siir sriigim siirin inigak nhinga nwowaiginiugin

(Mt 21:23-27; Mk 11:27-33)

20 ¹Mi iigwira Jisis siya omaka Adi Komii siira, iikamim simiirin yai saiir hir boinmimauugin mi yaiwin miyika saiir warar mi inkin isiisiimauugin. Mi prismi biiyan inkamim mi kamim siyu komii ninokninkiniyim mi kamim bii nwowi ikim. Sima siirim nitkim. ²Mi sima siir boinki, kira krimiir boinmauugi, kira inig komii papi haigin kira ta miya saiir miriiyin? ³Mi siya simiirin hiniina yowarkii boinki mi an kara iriipi hiriinan yai kwira kimiir sriiyim tiri. Kima kariir boinmauugi, ⁴ta baptaisa Jon siya hauuwa ya Adi Komii siirga, iyie? Inkamniyar diminka? ⁵Mi sima ini sima sima yomboin amboinim mi krime hiniina boini siya Adi Komii siir hiranka nitkin. Mi yio siya wi hiniina kwaboini, kima Jon siirim naingwo tibmii karamae dimusi nwokim, ha? ⁶Mi krime ha boini, yio inkamniyar diminkin mi iikam whiekakim sima wi siiyani krimiir kaiyimiki whisarii rani, sima hiniina naingwo tibmiikini Jon siya profetkin. ⁷Mi sima Jisis siir yai aiir asi nowarkii boinkim, krime ninokninkin tani, Jon siirin nhinga nimbingin. ⁸Mi siya simiir boinki mi ankara iriipa hiriinan kara kimiirin pi hiniina mi boinmauu rani. Kara ta miya saiir miriiyin ti hiniin inig komiiyin nhinga hauugin. Iriig.

Inkam biyeyim numir waina saiir kigriraowiyim simiir boiniyio yaiga

(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

⁹Jisis siya ta boiniyio yaiya iikamim simiir boinka. Inkam nwirin wain ninkinkan numir. Mi ta wain numira kam nhirim simiir in yonkwo sima umir mii saiir miriiyim. Mi siyarin om whirin aru nwowin ii

haruwa bi nini owoukin siirin. ¹⁰Mi iya numir waina saiir ningugu haiyana mi siya whisarii mi priimiriyan inkam nwirin siir yikropki, ti kamim numir waina saiir miriiyim simiirim. Siya minam naingwokin ta numira saiir nae nhirim siir hauwim. Mi kamim sima ta numir aiir miriiyim sima ti whisarii mi priimiriyan inkamin siir yipimparki. Mi siirin ini niinga niinga swoki ikropkiyin. ¹¹Mi siya miian inkam nwirin ina swoki ikropkiyin simiirim. Mi siirin iriipi hiriinan ina mi tirbumbu haiginiugiyin mi sima siirin ini niinga mi ikropkiyin. ¹²Mi siya miian inkamin nwoimaka ina mi ikropkiyin. Mi sima siir tirbumbu haiginiugi mi siirin yaba hiriir yikrirop apniki. ¹³Mi numiran adin siya boin, kara wi paniina tiri? Kara wi kariir yinisim yinkamiyinin kara naingwokwonanaeyin wi siirar nikropki mi sima wi siir yayyar nwoki wakaeyoknaei. ¹⁴Mi ti kamim ta numir aiir miriiyim sima kigwin siir yinisimin namin. Mi sima hiniina boin, ti yinisimin siya numiran adin siir yinisimkin. Humbae, krime siir nisomaowi mi ta numira saiirin wi krimar nwoki onkwowim. ¹⁵Sima siirin numira saiir hiranki kinaniyamin mi siirin numwo hir yisom itkingik. Mi Jisis siya simiir sriigi mi ta numira saiir adin siya simiirin wi paniina tiri, ha? ¹⁶Mi siya wa niti, ti kamim ta numir aiir miriiyim wi siya nisomsom aokaowi. Mi siya ta numir waina kam nhirmi hauugi. Mi ti iikamim sima hiriinan wakaeyim mi sima ina boinim, siya hiriinan kipi tirmimin. ¹⁷Jisis siya simiir kaokiyin mi ina sriigiyin, ta yaiya Yokwo Komii saiir nwowim saiir yaimwoka yaimwowa paniina boinka?

Ti yinpaeyin omaka miriiyan kamim sima nitkaigiyin tariinanin siya ini biyan yinin omaka kougou nwowin siir hiriinan yimbiyamin.

¹⁸Iikamim sima ti yinpaeyin siir idwo nikii, wi hindara niki ikrimkrip iuguski. Mi ti yinpaeyin siya inkam nwirni idwo nikii mi siya wi ti inkam iir nisiimsin iuguski mi wi dimin sisimnan namwo iuwi, Jisis siya hiniina boinkin.

Umir hauuni siyiugin.

(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

¹⁹Mi kamim siyu komii ninokninkiniyim mi prismi biyan inkam ikim sima ina ninokninkinim Jisis siya ta boiniyo yaiya simiirar boini. Mi ta ii aiararin sima ina nhiingiyim siir nonkwowam mi ini iikam imiirsi yididim. Iriig.

²⁰Mi sima siirim in kaowim. Mi sima kam nhirim simiirin umir saingi mi ina yikropkiyim siir kanau kigam. Mi ti kamim sima inkam miyikan niksisaenamkim, sima siirim kinankiugim. Siya pi yai biye kwir boini mi sima siirin wi inkam komiiyin nu kigriarowiyin wi siir in hauwi siya hidam mi siir wi hik kimpipisu siya hauwi. ²¹Mi ti kamim kanau kaowim sima Jisis siirin hiniina boinki, inkamin dimin

taeminim sim nowamwarkaiyuwiyim krima bidi yinokninkinim, kiriir yaiya saeya ini wadieyar ywowa, kira iikamim simiirin yai miyik imiirar sibgu boinmamauwikin. Kira kamim inigakim simiirsi bi nididikin. Niingaka. Kira Adi Komii siir siyuim mi siir yaimwokiyaimwowim, iikamim simiirin saiirar boinmamauukin. ²²Kira paniina naingwowi? Krime umirim takisa inkam komii Sisa om komii Rom kigriraowiyin siir hauu, aniya? Iyie? Niingaka? ²³Mi Jisis siya bidi yinokninkinin, ta sima siir kinankiua. Mi siya simiirin hiniina asi boinkin, ²⁴umir kwira kariir wiisimauugi. Ta aknain inig minim ta umir aiir nwowim nhiniirga? Mi sima boin, Sisa siirga. ²⁵Mi siya simiir boinki mi Sisa siir diminin yio kima om komii Rom siir kigriraowiyin Sisa siirar hauu. Adi Komii krimiir Wanin siir diminim yim kima Adi Komii siirar timi hauu. ²⁶Mi ta yaiya saiirin iikamim simiir whwonkam ida wi swoki kinankiu rani. Dimusi rani, siya yai biyie kwir bi boinkin mi sima ta yaiya saiir saiirar yaingwokwonanaeyim mi sima yai bi wakae boinkin. Iriig.

**Sima Jisis siirin iikamim naonamiyim mi ha swoki insiin idwowyim
simiirim sriigim**

(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

²⁷Mi kam nhirim Sadyusini isidin simiir hiranim sima Jisis siirim nitkim. Sadyusi sima hiniina boinikim: Inkamin naonamiyim bi swoki insiin idwowikim. ²⁸Mi sima siir sriigi, inkamin dimin taemin nowomwarkaiyuwiyin Moses siir yai kwira biya krimiirimin hiniina winboinkika mi inkam nwirin wig nonkwonaei mi siya yiniekak bi nwokin mi ha naonami mi ti inkamin siir wiga wi siir nomousim ieyar swoki haii. Mi siya wi siir yaowaeyin siir yinisim imiir nwoki iyowim. ²⁹Mi iwinyaowim iriirar nwise nwowi. Mi yaowaeyin wig siya yonkwona mi siya ini yinisim karamaeyar yaonamin. ³⁰Mi nwisaka siya swoki onkwona ta wig aiirin. ³¹Mi mhoyia nwoimaka iriipi hiriinana mi tir. Mi ti iwinyaowim ta wig aiir nonkwonam sima ini yinie niyio karamaeyar yaokaowim. ³²Mi mhoyia ta wiga iriipa hiriinan ina mi aonama. ³³Mi iya inkamim naonamiyim sima nnsiin idwowi, ta wiga saeya wi nhiniir wig nwowi, ti iwinyao iriirar nwise saiir nonkwonam sima?

³⁴Mi siya simiir yai aka hiniina yowarkii boinki mi tariinanin ti nu iirin wigkamim wa napninkwonaei. ³⁵Mi iikamim naokaowim sima ha swoki insiin idwowi mi omwai waiyaei mhoyia sima wi wigkam ninap nonkwonani siyugak nwo rani. ³⁶Mi sima wi nao rani. Sima wi Adi Komii siir paekwosimim simiir hiriinan nwowi. Adi Komii siyar hidnnsiin idwokin ie hirankin. Mi sima wi siir yinisim asi nwowi. ³⁷Moses siya krimiirin bidiyar sibgu boinmamauwim, iikamim ie anki swoki nnsiin idwowyim simiirin. Yokwo Komii saeya ti paekikopim, paeya niutingi kamae nwowi saeya niunamin simiirin hiniina boinka,

Biiyan Inkam Komiiyin siya Ebrahim siir Adi Komiikin mi Aisak, Jekop sowiir Adi Komii warargin. ³⁸Mi iriipi hiriinan kamim naowim, Adi Komiiyin simiir Adi Komii rani. Niingaka. Ti Adi Komiiyin kamim omwai waiyayokiyokiiyim ieyankin ninsiin idwowim simiir Adi Komiikin. Mi iikamim Adi Komii siya nimbiniim mi omwai swoki waiyam mi sima iinokiinokin wi Adi Komii saikar nwoyokiyokiikaeyami. ³⁹Mi siya hiriinan boinin, kam nhirim siyu komii ninokninkiniyim, sima siir yai aka ina yowarkii boinin, inkamin dimin taemin nowamwarkaiyuuiyin, kira yai wadiyar boinkin. ⁴⁰Mi sima yai nhirim siir swoki sriiyamin ini yididim. Iriig.

**Jisis siya Farisi simiir sriigin inkamin Adi Komii siya nikropkiyin
Kraisin krimiir nanmaiwarkainanin siirim
(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)**

⁴¹Mi Jisis siya simiir boinki mi sima hiniina dimusi boinkim, kraisin Devidni yinisimkin, ha? ⁴²Mi yokwo Samim Devid siya hiniina boinkin, kariir Biiyan Inkam Komiiyin siya kariir Biiyan Inkam Komii iirin hiniina boinkin, kira kariir iina iniga saiir didwo.

⁴³Devid siya Krais siirin hiniina boinkin,
mhoiyya kara kiriir sau omomin wi kiriir aowa nokmwim owaiginiuwi.
⁴⁴Devid siya siirin Biiyan Inkam Komii dapikin. Mi siya siir yinisim dimusi swoki kwokiukin mi Farisi kamim sima hiniina sriigim, ha? Iriig.

**Kamim siyu komii nowamwarkaiyuuiyim simiir siyugin
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)**

⁴⁵Mi iiya iikam whiekakim sima hirar nwowim sima Jisis siir yaiya saiir wakaekim. Mi siya kamim siir kigna miriiyim simiir boinki,
⁴⁶kima ti kamim siyu komii ninokninkiniyim simiirsi mintarao. Sima yuis priei ara nii apamar naingwowikim. Mi sima minamar mi aingwowikim, iikam whiekakim sima simiirin maeyauwa iripa nwoyiya saiir nokboinmamarim. Mi sima minamar mi aingwowikim iikam whiekakim simiir whwonkam ida omaka Adi Komii siir yai nidwokai wakaeya mi saiir biiyan ipii imiir nidwokaiyim. Mi biiyan ipiyya nae komii nidwokai aeyim saiir mi idwokaiyim. ⁴⁷Mi sima wig igabaeyim simiirar mi iksisaeikim. Simiir omaka imiir nii kinimbimbir haiikim. Mi sima nhwo priei minam kwisboini iikamim simiir inig hainanim. Mi mhoiyya Jisis siya niti sima wi hik ti hiriinan dimin imiirsi haii. Iriig.

**Wig igabaeya saeya umir Adi Komii siir hauuga
(Mk 12:41-44)**

21 ¹Jisis siya ha kaoyokiyokiiyiin mi siya kam umirkakim sima umir miyya Adi Komii siir omaka saiira, saiir nitkaikaiyuuiwi.

²Mi siya kig wig igabae paeprikaba mi saeya umirsim kwiso Adi Komii siir miiyanau hiriir haigigi. ³Mi siya ina boinkiyin, kara kimiirin yaimwowar boinki, wig igabae paeprikaba saeya umir komii iirar haigigika mi saiir siyiun saeya hauugiya umir ini ti iikam whiekak imiir haiburim. ⁴Ti kara hiriinan dimusi boin tani. Mi ti iikamim sima umir whiekakakairgim mi sima haimiiyara hauugikim, diminin Adi Komii siir priihauunan. Mi ta wiga saeya umir karamae kiinga. Mi saiir umir haimiisima ini simiirar hauuswokiyim. Mi saeya nae sainan umir karamaeya ywokiya. Iriig.

Jisis siya Adi Komii siir omaka saiir boinkin wi sapi bimbiirgi
(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)

⁵Kam nhirim sima hiniina boinkim Adi Komii siir omaka aiirin, ta omaka saeya omaka wadieka sima siya miyikim simiir piuaigim mi diminim Adi Komii siir priihauuwim simiir warar mi piuaigim. Mi Jisis siya boin, ⁶ti digworaekwowim tariinan kima kigim, iya nimbiyami mi sima siya nhirin wi siya nhirni idwo kigninkin o rani. Mi sima wa nhimnhinkii iuguguski mi simiirin wa nitkaigaiki. Iriig.

Jisis siya hik whiekakim nimbiyamanim simiir boinkin
(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)

⁷Mi sima siir sriigi, inkam nowamwarkaiyiuan inkam, ti diminin wi paka hiniin iya sae nimbiyami? Mi wi piki hiniin diminin siya nimbiyami biyin mi krime wa nwoki inokninkinim, ti diminim ini kingiina nwowim wi simbi nimbiyami, ha? ⁸Mi Jisis siya ina boinin, kima mintarao, kimiirin wi sima niksisaesi. Mi sima whiekakim sima wi kariir inig iir nini dapni mi sima wa boini, ti inkamin Adi Komii siya nikropkiyin, yio karargin! Mi sima wi hiniina boini, iya kingiin nwowa mi kima simiir mhoii kipi nam. ⁹Mi mhoiia kima wi hiniina wakaei sauwa ini ninita mi yaliya ini mi iniiya mi kima kakak kipi nwo. Ti hiriinan diminim bii wi sima nimbiyami mi kima iya Jisis siya nitina wi asiima niki imbiyam tani. Niingaka. ¹⁰Mi siya simiirin hiniina boinki, nu whiran iikam isid whirin, wi nu whiran iikam isid whirin yaii sima ninii. Mi inkam komii nwirin nu kigriraowiyin siir isidin, wi inkam komii nwirin iriipi nu mi kigriraowiyin wi yaii siir isid inaka mi ninii. ¹¹Mi ti nu iirin niin komii komiiyim wa nimbiyami. Mi maeyau nhirim mhi komii wa mi aowi mi naokao komii komiiyim wa mi imbiyami. Mi ninomor kou hirin wa nimbiyami dimin kirieyim kimiir kwoin imiir kimainokam.

¹²Mi ti digworaekwo whiekakim wi niki imbiyam tani mi sima kimiir nonkworimdinu diriraerar bumbuwu. Mi sima kimiirin wi omaka Adi Komii siira wi saiir hir boinhuriyiu boini mi sima kimiirin wi maeyau

biyie hiuyokiyokaiiya mii biyie miriia wi saair nikmwın apninopkaigi mi sima wi kariir inig iir nikwowsaiyim tiri, whisarii rani, kima kariir mii kigna miriigim mi kimiirin wi sima nikiunami, inkam komiiyin nu kigriraowiyin mi kamim omom omom kigriraowiyim simiiram. ¹³Ti hiriinan iya saeya wi kimiir siyu miyik nwowi kariir yaiwin kibi aiir boinmimauuwim. ¹⁴Mi kima yaiya kima nowarkii boinana simiir sairsi kipi naingwoyimiyo. ¹⁵Mi yaiya kima boinana wi kara hauuwi mi ninokninkin aka. Omomim sima ta yaiya kara hauuwa wi saika nantamyiriyir tani. ¹⁶Kimiir yopii ad mi nomousisim nomiiyau mi kimiir iripa o nhieyim kimiirin wi sima kinmauu iti kimiir sau omomin simiirin. Kimiirin nhirim kimaka nwowim wi simar nisomaowi. ¹⁷Iikam whiekakim simiir kwoinin haugihauga wi dimusi whiyie rani kimiiramim, kima kariiram naingwo tibmiigim. ¹⁸Mi kima kariiram naingwo tibmiikiini mi kariir mii aiir sibgu onkworinu mirii mi kima wi swoki kigugu rani. Niingaka. ¹⁹Kima kirieyar sibgu o mi kima kimiir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiyin wa swoki haiyim. Iriig.

Jisis siya om komii Jerusalem siir boinkin wi sipi nidwomaii
(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

²⁰Mi mhoiia kima ha kigi sauan omomin ini om komii Jerusalem siir namwokwoyokainiyim mi kima ha dinokninkin, iya ti om komii iir nidwomwaiyana ini kingiin nwowa. ²¹Mi taka iya nu Judia hiran iikamim sima wi mhu iir nidamami. Mi iikamim hir nwowim sima ti om komii siir haiburgik mi maeyau kwira dam. Mi iikamim om komii siir yaba nwowim, sima siir hiriir kipi swoki am. ²²Dimusi rani, taka iya ya saeya Adi Komii siya swoki tirbuwana iikam whiekakim om komii Jerusalem hiranim simiir dimin biyie whiekakim simiirsi mi yai whiekakim Yokwo Komii saair hir nwowim wa nimbiyamkiini. ²³Mi naingwoyimiyo komiiga wigim yinpiugak nwowim mi wigim yinisim mwii haigiyu imiiaeyim ta iya sairin! Hik komiia wi ti nu iir nimbiyami mi Adi Komii krimiir Wanin siir kwoinin haugihauga whiyieya wi ti iikam isidin siir naeyiskaiyuwi. ²⁴Mi simiirin wi kamkiu ieyar niuguguski. Mi simiirin wi simiir sauan omom ieyar ninkinikou hainami mi simiirin nu whiran isidin simiir bopwoniya nini hauugigi. Mi iikamim naingwo tibmii karamaeyim simiir iga om komii Jerusalem siir namikwoni mi ti iikam isidin sima wi hiriir digi mi om komii Jerusalem wi simiir iniga nwowi mi wi simiir iya Adi Komii siya nimbina simiiram wi sairar digi. Iriig.

Yaowae Adin ninomor kouanin siya nitni ii aeya
(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

²⁵Diminpai diminpai wa nimbiyami bie bwan nauun simiirin. Mi nu tirin iikam isid whiekakim simiir kwoinim wa noki, hinin

komiiya bipiibipiyakina whii komii Solwara hir sairsi. ²⁶Mi iikam whiekakim simiir kwoinin wa naingwowi. Aei! Dimu dimin biyiekim krimiir nimbiyamin mi simiir kwoinin wa noki mi nhwo wa mi aowabrombrokainami. Dimusi rani, dimin komii komiiyim ninomor kouanim wi niinanar nitki. ²⁷Takana saeya nimbiyami iya mi wi sima kigwini kara Yaowae Adin ninomor kouanin ini waumirsim kwira saika ninkin itin, siya kirie komiigakin. Mi dimin komiiyin paenan niuyaeiyin wi saika ninkin iti. ²⁸Mi mhoiia ti dimin hiriinanin sima nimbiyam bwakaii mi ta iya kima wa dokwo. Mi kimiir mwowim wa kininsiina kaoki. Dimusi rani, iya Adi Komii siya kimiir nanmaiwarkainana saeya kingiin bidi yamwoniya. Iriig.

Whrou siya ii niisiimauuwikin

(Mt 24:32-35; Mk 13:28-31)

²⁹Mi Jisis siya boiniyo yai kwira simiir boinki. Siya ina boinin, kima whrou siir kigi mi pae nhirim simiir warar. ³⁰Mi kima hiniina kigi auwim ini niisabim whrou wokam, kima ha dinokninkin op komiigi niuni iya ini kingiin nwowa. ³¹Mi iriipi hiriinan kima ti digworaekwo whiekakim nimbiyamim simiir kigi mi kima wa dinokninkinki, iya Adi Komii siya siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana ini kingiin nwowa. ³²Kara kimiirin yaimwovar boinkiini, iikam whiekakim ta ii aiir niki owim sima wi niki ao rani mi ti dimin whiekakim sima wa nimbiyami. ³³Nu ninomoro yo wa digi mi kariir yaiya wi wara dig rani. Niingaka. Iriig.

Mi kamim siir kigna miriiyim sima mintarao

³⁴Mi kima, kimasiyar mintarao iinokiinokin kima nae naeyarimar kipi naingwo, kima opa kwiyae whaowaeiya saiir kipi kwiyae. Mi kima dimin taeminim piu aiir nnowaiginiuwiyim wadie, simiiram kipi naingwo. Mi siyiu hiriinanin kimiirin wi siya nikwowaisii, kara Yaowae Adin ninomor kouankin nitin kariir iya saeya wi kimiirar nimbini, sauin wraisu namitiuwiyin siir hiriinan. ³⁵Iya kara swoki iti, ta iya iikam whiekakim mi nu haimihaimiiyim hinda tinda nwowim wi simiir nimbiyami. ³⁶Iinokiinokin kima hindara waikao. Mi iinokiinokin kima nhwo Adi Komii siirimar kwisboinanae, siya kirie kimiir hauuwim. Mi ti diminin siya nimbiyami mi kima wi wadieyar nwoki mi kima wi Yaowae Adin ninomor kouanin wi siir whwonkam ida nokwowi.

³⁷Mi iinokiinokin Jisis siya iikamim simiirin Adi Komii siir omaka saiir hir nowamwarkaiyugin. Mi niyaka siya pi mhiu whirin sima dapiyin Oliv pi siir nini whwonkaowi. ³⁸Mi iikam whiekakim sima iimuma nhingiyakwokikim Jisis siir yaiya saiir wakaeyim Adi Komii siir omaka saiir hir. Iriig.

Prismi biiyan kamim mi kamim siyu komii ninoknikini ikim, sima Jisis siir nimprio hainam tirkim.

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Jo 11:45-53)

22 ¹Mi iya wou nikwo aeiya dimin whirki kimbu karamae nwoyiya bretin yis karamaeyin siira, sima sairin Pasova dapikim saeya wi sapi nimbiam. ²Mi prismi yaowae adim mi kamim siyu komii ninoknikiniyim, sima Jisis siir nisomaoni siyuam hansirkim. Mi sima ini iikam imiirsi yididim. Mi sima ina boinim, krima Jisis siirin wi paniina nisomaowi?

Judas siya Jisis siirin bidi yimbinin bii nwowi kamim simiir napwouwim.

(Mt 26:14-16; Mk 14:10-11)

³Mi Setan siya Judas Iskariot, sima dapiyin, siir kwoin iir hiurworwokaigin. Mi siya ti kam iuur nwisu Jisis siir kigna miriiyim simiir nwirkin. ⁴Mi Judas siya prismi yaowae adim mi kamim Adi Komii siir omakaim simiir kigriraowiyim, simaka ini boiniu. Siya hiriinan minam tirkim, Jisis siir nisomaoni siyuin siirim hansirkim simiir in hauuim. ⁵Mi sima ini maigimaiga ywokiyim. Mi sima ina kitibmii boinim umir siir hauuwim. ⁶Mi Judas siya simiir yai airin ini wadieya ywokiyin. Mi siya ina hansirin Jisis siirin simiir kinmauu itim. Mi siya minam naingwokin iikaim sima ti diminin siir kipi ninoknikin. Jisis siir kinmauu iti. Iriig.

Inkam nwisu Jisis siir kigna miriiyo yaewouwa sair naeyim sowa ini diriraerarkwokin

(Mt 26:17-25; Mk 14:12-21; Jo 13:21-30)

⁷Hiya wou nikwoaeiya, dimin whirki kimbu karamae nwoyiya, bretin yis karamaeyin ina yimbiam. Mi ta iya sima sibsib yinisim iirin wi sair nisomaowi, ta Pasova nae komiia sair naeyam. ⁸Mi Jisis siya Pita, Jon, sowiir yikropki mi siya sowiirin, ina boinimauugiyin, kowa dam, krimiir naeyim wou nikwo aeyim, pasova, pi kowa tini diriraerarkwokin, krima naeyam. ⁹Mi siirin ina yowarkii boinkiyin, kira paniina naingwowi, krira pi papi diriraerar haigin kwokini? ¹⁰Mi siya sowiirin ina boinimauugiyin, wakae! Kowa pi om komiia hiriir napninopkainami mi inkam nwirin op twokak haiyapni, siya kowiirin pi siyu hir napyiskaiwini mi kowa pi siir mhoiiyar dam. Mi omaka siya mi apninopkainami, wo kowa pi sair warar timi apninopkainam. ¹¹Mi kowa pi ta omaka sair adin siir tini boiniu, inkamin dimin taemin nowomwarkaiyuwiyin, siya hiniina boinkikin, siir maeyaua hiuyokiyokaiya, nae diriraerarana ini papi nwowa? Kara mi kariir mii

kigna miriiyim kamim, krīma nidwokai aeyam, ta Pasova aiir. ¹²Kowiirin wi siya niisiimauwi, maeyau komiia hiuyokiyokaiya koua nwowa pi saiir niisiimauwi. Ta maeyaua hii mi ipii digworaekwo whiekakim nae min kowa diriraeranim ini hirar nwokwokinim. ¹³Mi sowa ha namo mi sowar kig, digworaekwo whiekakim, Jisis siyar boinkiyim hirar nwowi. Mi sowa yaewouni naeyim Pasova ina ini diriraerariwo. Iriig.

Jisis siya bret mi op wain opa siir kigna miriiyim simiir hauugin
(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26; 1Ko 11:23-25)

¹⁴Mi iya ha nimbiyama Jisis siya, siir aposel kamim simaka yidwokai hiiya saiir. ¹⁵Mi siya simiirin ina boinin, kara kimaka ta yaewou komiia Pasova, saiirara gwomamair aenami. Kara wi kapi naowi. ¹⁶Kara kimiirin yaimwowar boinkii, kara ta yaewou komiia Pasova kara wi yaeya yaewou swoki ikwonikripna rani. Wi iya Adi Komii siya, siir iikam whiekakim simiir kigirkakana, wi saiir nadigiuwi. ¹⁷Mi Jisis siya mobisimin op wainkakin ira hai mi siya nhwo Adi Komii krimiir Wanin siiram ha kwisboinkiyin mi siya ina boin wadiekiiyin, Adi Komii siirin mi mhoyiya siya ina boinin, ha, ti hai, kima kimar ti onkwokwo kwiyaeyam. ¹⁸Kara kimiirin pi hiniina boinkii, kara pi ta wain opa tariinanana pi saiir kwiyaeyam rani. Niingaka. Wi iya Adi Komii siya siir iikam whiekakim simiir kigirkakana wi saiir nadigiuwi. ¹⁹Mi Jisis siya bretin ina mi haiyin mi siya ina mi kwisboinkiyin, Adi Komii siiram mi siirin ina boin wadiekiiyin. Mi siya simiirin ha ninoop hauuwim mi ina boinkiyin, tariigina ya kariir kip aeya, kara kimiirin minam hauugin, kimiir kirie haiginiuwam. Mi kima hiriinan tiri mi wi kariiram nwoki aingwokiim. ²⁰Mi sima ha nae digiyim mi siya op mobin iriipi hiriinana swoki tir. Mi siya simiir boinki, tiki mobin op wainkakin, ya kariir nhie aeya, ya nimbin win aeya. Kara kimiir whinkinsiis haiginiuwam naingwokin.

²¹Kima kaoki! Inkamin wir kariir napwouwanin, ini kanaka warar ninkin idwokaiyin ta hii aiirin. ²²Yaowae Adin ninomor kouanin wi sipi naowi, Adi Komii siya nimbina wi saiir hiriinanar tiri. Mi kara minsi naingwoyimiyoiki, ti inkamin wir kariir napwouwin, siirin wi hindara nonkwobumbuninkin iuguskii. ²³Mi siya hiriinan boinkiyin mi kamim siir kigna miriiyim, sima ini sima, simar yinsrii ansriiyim, ti hiriinan siyiuin siirin wi nhinga diriraerari? Iriig.

Jisis siir kigna miriiyim sima yai minam
ninkinwaomwarkii boinkim yipikin biyan inkamin

²⁴Kamim siir kigna miriiyim sima yai kwira saiir ninkinwaomwarkii boinkim. Sima boin, krimiir bii nwowan inkamin yipikin, ha? ²⁵Mi Jisis siya simiir boin, nu kigriiawoyim inkamim yim inig komiigak bidi yowim, iikamim simiir kigriiawamim. Mi sima ha naingwowi

iikamim simiirin nomiiyau dapim. ²⁶Kima, kima kima hiriinan kipi tir. Niingaka. Inkamin kimiir bi nwowam tiri, siya inkamin i idao nwoiyin siir hiriinan dwo. Mi kimiir biyan inkamin siya miyan inkamnan dwo. ²⁷Yipikin biyanin, ha? Mi tari ti inkamin hindara priiyidwo aeyin siya, iyie? Si rani mi tari inkamin nae diriraerariyin mi tari siya, aniya? Kimiir kwoinim ha naingwowi siyairgi niuwi, aniya? Niingaka. Yio inkamin nae naeyin, siya. Mi an kara ti kimakar mi idwokai aeyin, ini iriipi miyan inkamar mi owin, kimiir kinsis haiginiuwam.

²⁸Hiya dimin taeminim, kariir kinanankiim, wim kima kanakar nwokim. Kima kariir bi haiburgim, kima ini kanakar yitnakiukripkaiyim. ²⁹Mi iya Adi Komii siya digworaekwo whiekakim, simiir kigirkakana ya kariir bidi hauugiya. Mi iriipi hiriinan kara kimiir bidi mi hauugiyin. ³⁰Mi kariir iya digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana kima wi kanakar nidwo ae kwiyaei, kariir hii airrar. Mi kima wi ipiia, inkam komiiyim nu kigriraowiyim simiira wi saiir nidwokaii. Mi kima wi Isrel simiir isid iuur whiso wi simiir yai hidan inkam nrowi. Iriig.

Pita siya digiumii Jisis siir haimriiyugin
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Jo 13:36-38)

³¹Mi Jisis siya Saimon Pita siir boinki, saimon, saimon! Wakae! Adi Komii siya wadie bidi yokiyin Setan siirin, kimiir kinankiuwam. Mi siya kimiirin wi widim sim niinibrombropiyim, wi hiriinan niinibrombropi, witnidim yim sima mi kasim yim sima. ³²Mi kara nhwo Adi Komii siiram bidi kwisboinin kiriiram. Mi kiriir naingwo tibmiiya wi digi rani. Mi mhoiia kiriir kwoinin kisina haigii mi wi kariirim nwoki itim. Mi kira wi kiriir nomiiyauim. Simiir nwoki whindiriraerim. ³³Mi Pita siya siir boinki, Biyan Inkam Komii, kara maeyaua hiuyokiyokaiya kinaka nikin hiugripkiikikaiyim nidid rani mi kara wi kinakar mi aowi. ³⁴Mi Jisis siya ina boinkiyin, Pita, kara kiriirin pi hiniina boinkii, panao niyaka iuumin pi nik karama niki owi mi kira kariir inig iirin, idip idipin wi kwoima miisisei, hiniin, kara Jisis siir bi ninokninkinkin. Iriig.

Umir miya mi nib mi kamkiu ikin simiir yaiga

³⁵Mi Jisis siya kamim siir kigna miriiyim simiir srii, biya kara nikropkiya kimiir mi kima umir miya mi nib min, kamkiu min bidi hainamim, aniya? Mi yim sima ina boinim. Niingaka, niingakiinga. ³⁶Mi mhoiia Jisis siya simiirin hiniina boinki mi tariinanin inkamin umir miya mi nib minkaki niuwi, yim simiir warar timi inkin hainam. Mi inkamin kamkiu karamki niuwi, yio wi siir yuis airrar timi hainam, inkam nhirkim sim sainim mi yio siya, wi siir kamkiu iir nwoki sainim. ³⁷Dimusi rani, Yokwo Komii saeya hiniina boinkika, sima siirin wi iki

inkam biyeyim wi simiir iin hauugii. Kara kimiirin pi hiniina boini, tiki diminin kariirin wa nimbiyami. Kaimwoka, tiki yayim Yokwo Komii saeya boinkiyim, tariinanin tisi bidi yimbiniyim. ³⁸Mi kamim siir kigna miriiyim sima boin, inkamin nowomwarkaiyuwiyin, kira kigii! Krime kamkiuwo whisa nwowi, tirin. Mi siya simiir boinki, hindara daingwo owougi, kima kariir yai aiir ninokninkin tani. Iriig.

Jisis siya nhwo mhiu Oliv hir kwisboinkin

(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

³⁹Mi Jisis siya ha namin mi siya mhiu Oliv hiriir yam, nugak siya niki tiryakwokin saiir hiriinan. Mi kamim siir kigna miriiyim sima siir mhoiiyar yam. ⁴⁰Mi siya ha nimbiyamin ta maeyau aiir mi siya simiir boin, wim kima nhwo tir kwisboin, Adi Komii siiramin. Mi ti diminin wi kimiiram pi kinankiuwisi. ⁴¹Mi siya simiirin ha haiburgigin mi yio siya arurig sa ini owiu. Siiya Inkamki kabitkiya mi arurig ha namikaiyuwiya saiir hiriinan. Mi siya Adi Komii siiramin ogmwo hir ini hiiuu, nhwo siiram kwisboinim. ⁴²Mi siya ina boinkiyin, Adi Komii, diminin kira tirimar naingwowi, ti dimin biyeyim, ti kariir nipiyaokiiyim, simiir swoki haiyam tiri, yio kiriirar kwoinkin. Kira kariir kwoin iir kipi nwo. Niingaki, niingakiinga. Kira kiriir kwoin iirar dwo. ⁴³Mi Adi Komii siir paekwosimin ha nitin siiram, siya yauni kinsis haiginiuni. ⁴⁴Jisis siya hik prasae bi haigin mi siya nhwo ina kwisboinin. Mi siir piua bidiu ini wara yanka ninitkiya. Mi ta bidiuwa ini nhienan nua hiriir yaokiinainama.

⁴⁵Mi siya nhwo ha kwisboin digiyin mi siya ina swoki insiin apnamin kamim siir kigna miriiyim simiiram. Mi siyar kigam sima nhwo hirar whini. Ta hika ini komii yowa mi sima nhwo asi whinamkim. ⁴⁶Mi siya simiir boin, kima nhwo dimuam grinkin whini, ha? Kima dinsiin idwoki mi nhwo kwisboin yi miyik rani, Setan siya kimiiram kinankiuim. Iriig.

Judas siya Jisis siir sau omomin siir iin hauugi

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Jo 18:3-11)

⁴⁷Mi Jisis siya ha niki boinaiyin mi ilkam isid komiiyin ina yitin siirim. Mi inkamin sima dapiyin Judas, ti kam iur nwiso Jisis siir kigna miriiyim simiir nwrkin. Simiir biiyin siya nwonanikin. Siya siir kingiin minam namkin siir nankabmamair boinim. Yio simiir ad wanmi siyugin. ⁴⁸Mi Jisis siya siir boinki, Judas, kira Yaowae Adin ninomor kouanki nitin siir dimusi napirimdini mi ti hiriinan siyu kira siirin wi sau omomin siir iin asi hauugii, aniya? ⁴⁹Mi kamim Jisis siir kigna miriiyim sima ti diminin nimbiyamin siir kigim mi sima ina boinim, Biyan Inkam Komii, kira hiniina naingwowi, krime siirin kamkiuni ti hampimpit, aniya? ⁵⁰Mi simiir nwirin, prismi biyan inkamin siir mi miriiyin inkamin, siir inigan wiina siya haingrip itkiigi. ⁵¹Mi

Jisis siya hiriinan kigiyaḿ mi siya boin, ti hiriinan siyiuḿ kira ti itkiigi. Mi Jisis siir iina siir wiin aiir ha nonkwokiyin mi ini wadiyar swoki okiya.

⁵²Mi mhoyiya Jisis siya prismi yaowae adin mi kamim omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir bi nwowiyim mi kamim siyu komii ninokninkini ikim, kima siir nonkworinuwam nitkim, kima wara kamkiu dan minim hainaniyim, pi hiyan inkamin saika nntiowi, aniya? ⁵³Finokiinokin, kara kimakar nwokin Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir mi kima kariirin, hir bi nonkwokim. Mi ta kimiir ii aeya Setan siya kariir nikwowaisiyyana. Iriig.

Pita siya boin kara Jisis siir bi ninokninkinkin

(Mt 26:57-58,69-75; Mk 14:53-54,66-72; Jo 18:12-18,25-27)

⁵⁴Mi siya ha boin digiyin mi sima siirin ina yonkworimdinu inkikwona apnamin. Mi sima siirin prismi yaowae adin siir omaka hiriir hainam. Mi Pita siya simiir mhoyiar yapriraowam. ⁵⁵Mi sima paeya hira omaka aiir hiuyokiyokaiya saiir yainau hir yamgin oni. Mi Pita siya ini simaka warar mini oniyiuwin. ⁵⁶Mi miian wig ira saeya Pita siir kiga, siya pae hir nwoniyin mi saeya boin, ti inkamin Jisis saikar nwokin. ⁵⁷Mi Pita siya ina boinin. Niingaka. Wig! Kara Jisis siir bi ninokninkinkin. ⁵⁸Mi mhoyiya inkam nwirin ina swoki boiniyin, ni kira ti isidin siir inkam nwirkin. Mi Pita siya ina boinkiyin, nhinga boinkin! Ankara wara rani. ⁵⁹Mi mhoyiya bi kwamhiimhiigin, inkam nwirin, ha swoki kwitin, igao yai siya ini boini, kaimwokinga, ti inkamin siir inkam nwir ieyairgin. Mi siya nu Galili hiran inkamkin. ⁶⁰Mi Pita siya ina boinkiyin, nhinga boinkin! Niingaka. Kara wara diminin kira boinin siir bi ninokninkinkin. Mi siya hiriinanar niki boinin mi iuumin ina yikiyin. ⁶¹Mi Biyan Inkam Komiiyin ini Pita siirar haiyug okwo kaokiyin. Mi Pita siya, ta yaiya biya Jisis siya niki boina siir, saiir swoki aingwokiyin, tapa niyaka, iuumin pi niki ik karam nwowi mi kira kariir inig iirin idip idipin wi kwoima miisasaai, kara Jisis siir bi ninokninkinkin. ⁶²Mi Pita siya idowiya ha napniyamin mi siir noua hir yani iyop bwaemaiyu. Iriig.

Sima Jisis siir yipimpar mi yaebu siir yiewaiyu

(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

⁶³Mi inkamin Jisis siir kigriraowin siya siir yigbumbu mi siirin ina mi ipimparin. ⁶⁴Mi sima siir whwonkamin, yuisni kikogropikou. Mi siirin ina sriiyin, kira profet inkamnanki niuwi mi kira krimiir boinki, kiiirin nhinga tiowi, ha? ⁶⁵Mi sima siirin yai bibiyie nhirim simiir warar yinkin igbumbu. Iriig.

Sima Jisis siirin kaunselmiyam yikiunam

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Jo 18:19-24)

⁶⁶Mi mhoyiya bieyin ha nambi idniyakwokin mi Isrelmi biyan inkam komii komiiyim mi prismi yaowae ad ikim mi kamim siyu komii

ninokninkiniyim, sima iripar yamwoni kaunsel simiir omaka aiirarar. Mi sima Jisis siirin simiiram yikiunam. ⁶⁷Mi sima boin, kira krimiir boinki, kira Kraiskin, iyie? Kira Krai rani, aniya? Mi siya simiir boinki, kara kimiirin pi hiniina boinkii, pi kara kimiir mi boini mi wim kima pi kariir yai aiir mi aingwo tibmii rani. Niingaka. ⁶⁸Mi kara, kimiiramin pi diminam srii mi wim kima pi kariir wakae boin tani. ⁶⁹Mi tariinanin mi mhoiia iriipi hiriinan, kara Yaowae Adin, ninomor kouanin, wi Adi Komiiyin, kirie komiikakin, siir iikam whiekakim, simiir kigirkakana wi siir iina iiniga saiir iinigmiiya nidwowi. ⁷⁰Mi sima boin, ana, kira Adi Komii siir yinisimkin? Ihi. Yio ina yowarkii boinin, wasi kimar bidi boinki iskiyin. Karargin. ⁷¹Mi sima ina boinim, krima yaeya yai kwiram dimusi swoki hansrani? Krima whiekakar, yaayim siya boinkiyim bidi wakaeyim. Iriig.

**Sima Jisis siirin inkam komii Pailat siir whwonkam
ida boin wokiyopnatkaikikim**

(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Jo 18:28-38)

23 ¹ Sima Jisis siir yai wakae digiyim mi sima whiekakar nhinki mi Jisis siirin ina yikiunamin inkam komii Pailat Romanin siirim. ² Mi siirin haniingin boiniuriyu bwakainam, inkam komii Pailat saika mi sima ina boinim, krima ti inkamin siir bidi kigim siya Isrel krimiir isidim simiir siyu imiir bidi haiprid haiginiuwun. Mi krimiirin siya mi boinkin takis umirim inkam komiiyin om komii Romanin siir hauusiyin. Mi siya hiniina mi boinkin mi Mesaia Kraisin karargin mi nu kigriraowan inkam komiiyin iriipi karargin. ³ Mi Pailat siya Jisis siir srii, kira Juda iikamim simiir nu kigriraowan inkam komiikin, aniya? Mi siya Pailat siir yai aiirin ina yowarkii boinin, kirar bidi boinki iskiyin. ⁴ Mi Pailat siya ha haiyug kaowin pris simiir biyan kamim mi iikam ikim simiir boinki, kara ti inkam iirin dimin whir bi hidiyiskaikin siya dimin whir bi tirbukin. ⁵ Mi sima ini komiia kauwok boinkiyim mi siya ta yai aiirin siyar boinkin iikam whiekakim nu Judianim simiir boinmimauuwun mi sima ina yanaakiyim. Mi siya ti hiriinan siyiuin nu Galili hiranki diriraerar yokiyokiiniyin mi tisi tirar namwoniyin. Iriig.

**Sima Jisis siirin inkam komii Herot siir
whwonkam ida boinwokiyopnatkaigikim**

⁶ Mi Pailat siya hiriinan yai aiir wakaekiyim mi siya simiirin ina sriigiyin mi ti inkamin siya nu Galili hiran inkamkin, aniya? Mi sima ina boinim ihi siya nu Galiliyan inkamkin. ⁷ Mi iia sima hiriinan boinim Jisisin nu haimiiyin Herot siya kigriraowiyin mi siir hirankin mi siya siirin Herot siirim asi nikropkikin. Mi ta ii aiirin Herot siya om komii Jerusalem hirar mi okin. ⁸ Mi Herot siya Jisis siir kigin mi siya ini

mairgimairga ywowin. Siya siir yai imiir wakaekin mi ii haruwa rani, siya naingwokwonanaeyin Jisis siir kigamin. Mi siya minam kaokin Jisis siya dimin kirie komii whir diriraerarim siir whwonkam idan, biiya iikamki kig karamae nwowim simiir. ⁹Mi Herot siya Jisis siiramin yai kasa bi kiniwamwarkii sriinanaekin. Mi Jisis siya siir yaiisim kwir bi swoki wakae boinkin. ¹⁰Mi pris simiir biiyan kamim mi kamim siyu komii ninokninkini ikim sima Jisis siir kingiin hirar yamikwoni mi sima siirin ina boin hiuriyu kripkaiyim. ¹¹Mi sair mhoiyya Herot siya mi siir sauan kamim sima Jisis siir yikbumbu. Mi siirin siyu miyyik bi tirkim mi sima yuis win kibiya kwira hai mi sima ta yuisa siir kaihaiginiu mi sima siirin ina swoki ikropkiyin Pailat siirimar. ¹²Biiya Herot sowa Pailat io sowa sowa ninwo anwowiko. Mi ta ii aiararin sowa io bi nwoko ina yimboino. Dimusi rani, Pailat siya Jisis siirin Herot siirim nikropkikin. Iriig.

**Pailat siya Jisis siirim boinkin paeyin hiiniya nirio
ninkinin siir nirinuim**

(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Jo 18:39-19:16)

¹³Mi Pailat siya ina yikiunan prismi yaowae adim mi kamim Isrel simiir bii nwowi ikim mi iikam ima simiirar yikiuna. Mi sima maeyau kwiruwar hangiriyu omimir. ¹⁴Mi siya simiirin ina boinin, ti inkamin kariiramin kima nikiunaniyin mi kima siirin hiniina boin, siya iikam whiekakim simiir siyu imiir bidi haiprid haiginiuwun. Mi kara siirin kimiir whwonkam ida bidi sriiyin. Mi kima wakae, ti digworaekwowim kima boin hiuriyu natkaikiyam tirim siir, kara siirin simiir bi hidiyiskaikin. Siya dimin whir bi swoki tirbukin. ¹⁵Herot siya iriipi hiriinan. Mi siya ini krimiirimar swoki ikropkiyin. Wakae, ti inkamin siya dimin whir bi tirbukin mi krima siirin wa nisomao rani. Niingaka. ¹⁶Mi kara pi kariir kam nhirim simiir nikropki siirin idgiuni nipimparim mi kara siirin pa swoki iuguski. ¹⁷Mi simiir siyuin hiniinkin, simiir yaiwou Pasova whiekakim Pailat siya inkamin pi nwira nikrop apniki maeyauwa mii biyie miriyya hiuyokiyokaiya sair hirankin. ¹⁸Mi iikam whiekakim, sima hiniina kauwok boinki komiyyar ti inkamin Jisis, siirin disomaoki mi Barabas siirin diuguski krimiiram. ¹⁹(Biiya yaii kwira Barabas siya niniika om komii hir biiyan kamim omom omom kigriraowiyim simarkar mi siya inkam nisomaokin mi sima siirin maeyauwa mii biyie miriyya hiuyokiyokaiya sair asi nikrop apninopkaiikikin.) ²⁰Mi Pailat siya simiirin yai ina swoki boinin. Siya Jisis siir niuguskiyam naingwokin. ²¹Mi iikamim sima ini komiyya kauwok boinkiyim, siirin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir dirinugi! Siirin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir dirinugi! ²²Mi Pailat siya kwoimaka simiirin ina swoki boinkiyin, dimusika? Ti inkamin siya dimu

tirbukin? Kara siirin dimin whir bi hidiyiskaikin mi krime siirin pi kariir kam nhirim simiiram nikropki sima pi nipimparim mi siirin pa swoki iuguski. ²³Mi sima ina kauwok boinanaeyim, siya Jisis siirin pae hiiniya nirio ninkinin siir nirinuim. Mi ti yayim sima kauwok boinim Pailat siir yaiya aiirin ini sima ikwowaisigiyim. ²⁴Mi Pailat siya ini simiir yai aiirar wakaeyoknan. ²⁵Mi iikamim sima ti inkamin yaii niniyiyin biyan kamim omom omom kigriraowiyim simaka mi inkam nisomaowin siirim kauwok boin siir swoki ikrop apnikiyim simiiramin mi Pailat siya siirin ina yuguskiyiyin. Mi siya simiir yai aiirar wakaeyokna mi siya Jisis siirin ina hauugiyin sauan kamim simiir iin mi sima siir wa nwoki isomaowim.

Sima siirin paeyin hiiniya nirio ninkinin siir yirinugi
(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Jo 19:17-27)

²⁶Mi om komii Rom hirin sauan kamim sima Jisis siirin ina yikiunamim mi sima inkamin nwira yapyiskai, Saimonin om komii Sairiniyanin siir. Mi siya om komiia hiriir napninopkainamim nitkin mi sima siir yankabrinu mi ti paeya hiiniya nirio ninkinin siir yikmwon itiyiskai mi siya ini Jisis siir mhoiia yitiyiskai apamin.

²⁷Mi iikam kasa rani, siir mhoiia napnamim mi wig kasa rani, Jisis siiram ninou mwamwanamim. ²⁸Mi Jisis siya ina haiyug boinkiyin, kima ti om komii Jerusaleman wigim, kima kariirim kipi nou. Kima kimasiyar douna mi kimiiir yinisisim imiirsi warar. ²⁹Wakae, mhoiia iigwira nimbiyami mi iikamim sima wi hiniina boini,

wigim yinisisim naokaina karamae nwowim, yinisisim imiirin nwoii haigiyiu imiiae karamae nwowim, sima ha maigimairga.

³⁰Mi ta iia sima wi iki mhiu komii mi mhiuisisimim simiir boinki, kima krimiir idwo wini pamkirinuni! ³¹Mi om komii Rom hiran iikamim sima siyiu biyie kariir tiri, kara inkamin dimin biyie tir karamae nwowin mi mhoiia sima tari simiirin siyiu biyie komii warar ninkin tiri, kamim dimin biyiekakim. Mi sima wa diguguski.

³²Mi kamim yaii niniyiyim sima inkam nwiswo sowiir warar yinkin ikunam, sowa siyiu biyie diriraerarko. Mi sima sowiirin Jisis saika ninkin isomaowam naingwokim. ³³Mi sima maeyau kwira saiir yimbiyam, ta maeyauwa saiir inigin mwokiuka. Mi ta maeyauwa sima Jisis siirin hir nirinugim paeyin hiiniya nirio ninkinin siir. Mi sima ti inkam biyie nwiswo sowiir warar yinkin irinugi mi nwirin Jisis siir iniga mi nwirin yaioyaeya. ³⁴Jisis siya ina boinin, Adi Komii, kira simiir dimin biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigi. Sima ninokninkin tani ti diminin sima tir iirin. Mi sauan kamim sima satu ina gwowim siir yuis aiirim mi inkamin pi kaigriniuwi mi ta yuisa pi siya haii. ³⁵Mi iikamim sima ini hirar yokwowim mi ina kaowim. Mi biyan kamim nu Judianim sima siirin hiniina yigbumbu, siya iikam nhirim simiirarar whindiriraerarkin. Mi Kraisi kangi niuwi siirin

Adi Komii siya nimbongi mi siya, sisiyar whin diriraerarna. ³⁶Mi kamim sauanim yim iriipa hiriinan kingiin ha mi itim siir mi igbumbu. Mi sima op waina kwoin kausrriya siir yaka hauu. ³⁷Mi sima ina boinkiyim, kira Juda simiir nu kigriraowan inkam komiiki niuwi mi pi kinakinar whindiriraerarna. ³⁸Mi siir mwo koua nwowa yaiya, hiniina winboinka. Ti inkamin Juda simiir nu kigriraowan inkam komiikin.

³⁹Mi ti inkam biye nwiswo Jisis saika ninkin irimdinuwo mi nwirin Jisis siir yigbumbu. Kira Mesaia Kraiskin, aniya? Mi kira kinakinar diriraerarna mi pi kririir warar mi whindiriraerar. ⁴⁰Mi nwirin siya ta hiriinan yai aiir wakaekiyin mi io siir yo mi krira ta siir hiriinan hik aiir haii mi kira Adi Komii siirsi nidid rani, ha? ⁴¹Sima kririir nisomaowi siyiu biye krira tirin siirsi, sima siyiu miyik iirar mi tiri. Mi ti inkamin siya dimin whir bi tirbugin, siya wi whisariiyar naowi. ⁴²Mi siya ina boinin, Jisis mhoiia kira kiriir nu kigriraowan inkam komii nimbiam mi kira kariirin wi timi naingwo. ⁴³Mi Jisis siya siirin ina boinin, kara kiriirin yaimwowa boini, kira panaoin pi kanakar nwowi ninomor kou hir. Om miyikin iikam miyikim omwai sim waiya yokiyokiyin siir. Iriig.

Jisis siya naonamaeya

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Jo 19:28-30)

⁴⁴Mi iya hiriir tiriir nabie bopwo nwowa. Mi hinda tinda iya ina kakau iuguskiya mi ti nu whirkakin ini niya ywokiyin. Mi bieyin nad nworibin ii kwoim hiniin mi iya ina swoki pirkinkiriba. ⁴⁵Mi iya niya niki owa ta yuis komiia omaka komiia Adi Komii siira maeyauwa huuyokiyokikaiya dimin whirki kimbu karame nwowa siir nitomanouwa ini bopwoniya yinwhitamkiya mi mirkwiisa yimbiam. Mi ti siyiuin Adi Komii siya krimiir niisimauugikin. Mi krime nhwo siirim kwisboini siyugak bidi yamwouiin. ⁴⁶Mi dimin taeminim nimbiam digiyim. Mi Jisis siya ini komiia kauwok boinkiyin, Adi Komii, krimiir Wanin kariir inigin yokiyokiyin pi kiriir iin hauugigi. Siya hiriinan boinkiyin mi siya ina yaonamin. ⁴⁷Mi sauan kamim simiir biyan inkamin siya ti dimin iir kigiyin mi siya ini Adi Komii siir inig iirar hainankiyin, siya ina boinin, ihi, kaimwoki kaimwokiinga, ti inkamin siya inkam miyiki miyikin. ⁴⁸Mi iikam whiekakim sima siir kaowam nitim mi sima ti digworaekwowim nimbiamim simiir kigiyim mi sima ini simiir iingasa imiirar pikrimgribgiyim mi ina swoki amim simiir omaka. ⁴⁹Mi Jisis siir nomiyau whiekakim, siir sibgu ninokninkinim mi wigim nu Galiliyanim biya Jisis siirim nitim, sima aruriga ywokwo mi sima ina kigmimikim ti digworaekwowim nimbiamim. Iriig.

Mi sima Jisis siir piuis biyieya siiyienowin siir ini kikaigik

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Jo 10:38-42)

⁵⁰Mi inkam nwirin hirar nwokin, siir inigin Josepkin. Siya wadieki wadiekin, siya Juda kaunsel inkamkin. ⁵¹Mi iki kaunsel kam nhirim

omisisim kigriraowiyim simiir kwoin aka bi nwokin, ti diminim sima Jisis siir tiram minim. Siya om Arimatia nu Judia hiran inkamkin. Yio siya iiya Adi Komii siir digworaekwo whiekakim simiir kigirkakana saiiram nwowikin. ⁵²Mi ti inkamin siya ina yamin inkam komii Pailat siir omaka mi ina sriiyin, siya Jisis siir piuis nhinga saiir hainamin mi siya ini wadieya ywokiyyin. ⁵³Mi Jisis siir piuis biyieya siya saiir hiunis haiyin, pae hiiniya nirioninkin siir hirankin. Mi yuiis whisiinana saiir higriniu mi siya siir piuis biyie aiirin siyano whirin siir kikaigik. Mi ti ieyin sima siiya komiia saiir nopkikaikin. Mi biiya sima ti ie iirin inkam nwir bi kikai miminkin. ⁵⁴Taka iiya Fraideka sima Juda simiir ii komiia Sabat piu siisiya dimin taemin tir karamae nwoyiya saiir nae digworaekwo imiir diriraerar haiginkim saeya wi sapi nimbiyami.

⁵⁵Mi wigim nu Galili hiranki nitim Jisis saika mi sima Josep siir mhoyiyar yam. Mi sima ti ie iir warar kigmimik. Mi sima Josep siir warar ninkin kaokim siya Jisis siir piuis biyieya wi paniina namisi diriraerar haigi. ⁵⁶Mi sima ha kig digikim mi sima ina swoki amim simiir yapa yapa omaka. Mi sima wa minim mi digworaekwo miyik miyikim piui miyik whakiyim ina diriraerar haiginim. Jisis siir piuis biyieya saiir naokinim, pi whiisi mi simiir ii komiia Sabat nikiuwiya sima piu siiskuwak, siyu komii siya boina mi saiir hiriinan. Iriig.

Jisisin ieyankin bidi yinsiin idwowin
(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Jo 20:1-10)

24 ¹Mi wik kwira saiir biyan iiya Sande sima nugak imumar yamyakwok sima maeyauwa Jisis siir haingikaiya saiir hiriir yam. Sima wain piui miyik whakiyin siir hainam, biiya sima niki diriraerar haiginin mi sima ina hainamim. Mi sima Jisis siir piu aiir naokinim tirkim. ²Sima ta siiya aiir kig, sima niki warkikiua, saiirin sima bidi warakpitkikiya. ³Mi sima ha napninopkai namim mi sima ninomor kouan, Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir piuis biyie aiir bi kigim. ⁴Sima ina yangwoyimiyokim mi sima inkam nwisowiiir kig simiir kingiin hirar nokwowi sowiir yuiso hindara kigniniyaei. ⁵Mi ti wigim sima sima nidid prasae bi kikinkim. Mi sima ogmwo niimwowim nua hiriir kaiyirou nam mi simiir whwonkamim ini nua hiriir kaowim. Mi ti inkam nwisowiiir boin, kima inkamin omwai waiyokiyokiyyin siiram dimusi hansiri ta maeyauwa inkam haingikaiya, inkam wairniya saiir, ha? ⁶Siya tapair nwo rani. Bidi yinsiin idwo namin! Kima yaiya biiya siya kimiir boinmauwa saiir ti swoki aingwowaarkaigi, ii siya nu Galili hirar niki owin. ⁷Siya kimiirin hiniina boinmimaugun, sima Yaowae Adin ninomor kouanin kariirin wi iikamim dimin biyekakim simiir hauuwi mi siirin wi paeyin hiiniya nirioninkin saika sima ninkin irimdinu inankii. Mi ii kwoimaka kara wa swoki insiin idwowi! ⁸Sowa hiriinan

boino mi ti wigim sima ina yaingwowaarkaigiyim ta yaiya biiya Jisis siya boina saiir ⁹mi sima ta maeyauwa inkam haingikaiya saiir haiburgik mi ina swoki amin. Mi sima kam iuur nwirim siir mii kigna miriiyim simiir ini boinmauuu mi kam nhirim simiir warar, ti digworaekwo whiekakim sima kigim simiir. ¹⁰Mi Maria om Makdalanaka mi Joana mi Maria Jemsni yopii aka, simar nwokim mi wig nhirim simakar ninkin okim sima ti yaiyim aposel kamim simiir boinmimauuu. ¹¹Mi ti aposel kamim simiir kwoinim ha naingwokim ti wigim sima niksisei mi simiir yai aiir bi naingwo tibmiigim. ¹²Mi Pita siya ha ninsiinin mi maeyauwa inkam haingikaiya saiir hiriir iwitnam mi siya ti ie iir ini waisi kaowiu mi yuiis imiirara kig sima sima nwokai. Mi siya omaka hiriir swoki am mi ini ti dimin iir ini aingwoyimiyokiin. Iriig.

Inkam nwisio Jisis siirin siiyuin omisim Emeasa namiyin siir hir kig
(Mk 16:12-13)

¹³Mi ta ii aiirarin inkam nwisio simiiraigo, sowa omisim whirin sima dapiyin Emeasa siir hiriir napnamko. Ti omin siya om komii Jerusalem siir aru ywowin. Mi ini omisim Emeas hirar yamwouiin, siir prieiyin kilomita iuur kwirkim. ¹⁴Sowa ha napnamo mi sowa digworaekwo whiekakim ti ii imiir nimbiyamim simiir yapboinaiyam. ¹⁵Mi sowa ha napboinaiyamo mi ini sowa sowa yinsrii ansriiyamo mi Jisis siya ina yimbiyamim sowiir kingiin hirin mi ini sowaka yapamin. ¹⁶Mi sowiir nhwowo dimin whirki bi kimirkaigo mi sowa ha bi ninokninkinko, siya Jisiskin. ¹⁷Mi Jisis siya sowiir boin, kowa dimu nouapboinaiyami, ha? Siya hiriinan boinin mi sowa ha nokwowo mi sowiir mhii kwoinino ini hikakar ywowo mi sowiir whwonkamo miyiyik bi nwoko. ¹⁸Mi inkam nwirin, siir inigin Kliopaskin siya siir yai aka hiniinan yowarkii boin mi iikamim omom omomiyim Jerusalem hirarar bidi yamwomimiriium. Mi tari kinakinairgin ti diminin Jerusalem hir nimbiyamim siir ninokninkin karamae nwowin, aniya? ¹⁹Siya hiriinan boinkiyin mi Jisis siya sowiir srii, dimukin, ha? Mi sowa siirin hiniina boin, ti diminin Jisisin om Nasaretanin siir nimbiyamkin. Siya profet inkamkin mi siya mii miyiyik miyiyik komii komiiyim mi yai miyiyik miyiyik komii komii ikim Adi Komii siir whwonkam ida mi iikamim simiir whwonkam ida miriikin. ²⁰Mi prismi bii nwowi kamim mi kaunselmi biyan kam ikim, sima hauugim Jisis siirin sauan kamim simiir iin, sima nisomaowim, paeyin hiiniya nironinkinin siir ninkin irinuwim. ²¹Kriira biiya hiniina naingwo tibmiigo, ti inkamin siya Isrelmi iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwiyin. Ihi, mi yai kwira hiniinga. Ti digworaekwo ima nimbiyama, ii kwoimim bidi yamkiyim digworaekwo whiekak nhirim simaka nimbiyamkin. ²²Mi tapa wig nhirim krimiir isid iirin sima nini boinanankim krimiirin. Sima nugak imumar namiyakwokim maeyauwa

inkam haingikaiya sair. ²³Mi sima Jisis siir piuis biyie aiir bi kigim. Niingaka. Mi sima ina swoki haiyiug apnamim mi sima hiniina ini boiniu, krima paekwosim nwisso sowiirin nhwonan whin kignanikim sima hiniina boinkikim, Jisis siya ini omwaiyar swoki waiyain. ²⁴Sima ha boin digiyim mi krimiir kam nhirim sima ha namim maeyauwa inkam hainkikaiya sair mi sima digworaekwowim wig ima boinim simiir hiriinanar swoki kigi. Mi yim sima Jisis siir bi kigim.

²⁵Mi Jisis siya io sowiir ywoki, kowa kwoin karamaeko! Kowiir mhii kwoinim ini hiinsima ywowaowim profetkim boiniyim yai whiekakim simiiram naingwo tibmiyim. ²⁶Pi paniina tiri, ha? Mi kowa tari bi ninokninkinko, Mesaia Kraisin Adi Komii siya nimbinin siya wi hik kimpipisu prasae hai rani, biyim mi siya mhoyia wi Adi Komii siir hiranki hai inig komiyyin, aniya? ²⁷Mi Jisis siya Moses siir yayim simiirar kwaboibwakainam mi profet whiekakim simiir ima mi siya sowiir boinmimauu. Mi siya Yokwo komii saeya boinim yayim siir, simiir boinmimauu.

²⁸Mi sima ti omin sowa namim tirin siir kingiin hir yimbiam. Mi Jisis siya hiriinan tirin mi siya ina yapsasaeyamin. ²⁹Mi sowa siir yikidu mi ina boino, kira kriraka tirar dwo. Bieyin bidi yikiyamkiyin mi iya pi sapi kakauui. Mi siya ina yapninpokainamin mi ini sowakar ywowin. ³⁰Mhoyia sima naeyim tirim mi Jisis siya sowakar yidwo. Mi siya bretin ha haiyin mi ina boin wadiekinyin Adi Komii siir mi haimihaimiyo sowiir yinop hauu. ³¹Siya hiriinan tirin mi sowiir nhwowo ini biimi siya kinkiyi mi sowa siirin ina yinokninkinkiyi. Mi siya hir bi swoki omiminkin ina kwakigugugiyin, sowa siir bi swoki kigmiminkiko. ³²Mi sowa boin, krira siyu hinar niki apniyo mi kririirin yayim siyar niki apboinmamaunikin mi Yokwo Komii sair yaimwowim simiirar boinmimauugin, kririirin. Kaimwoka ta ii aairarin kririir mhii kwoinim maigimairga bidiyar ywowo!

³³Sowa hiriinan boinaiyo mi bi kimiminkiko, sowa ta ii aairar swoki insiin haiyiug apnamo om komii Jerusalem hiriirin. Mi sowa ti Jisis siir kam iuur nwirim simiir ini kigi mi nomiyau nhir ikim, sima maeyau kwiruwa haingiriyu owi. ³⁴Mi sima sowiir boin, kaimwoki kaimwokiinga, Yaowae Adin ninomor kouanin bidi swoki insiin idwopin. Saimon siya bidi kigin siirin. ³⁵Mi sowa ina mi boino, digworaekwo whiekakim sowiir nimbiyamo siyu hir. Mi sowa boin, siya bret iir ninopkin mi krira siirin ha kigninokninkinkikin. Iriig.

Kamim siir kigna miriyyim sima Jisis siir bidi kigim
(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Jo 20:19-23; Ap 1:6-8)

³⁶Sima ta yai aairar niki idwokai boinaiyim mi Jisis siya biri kimiminkikin simiir bopwoniya hinar yamikwoiu. Mi siya simiir boinki,

naingwobumbua kimakar dwo. ³⁷Mi sima ini hindara yanaakiyim mi ini nididkakar ywonamim. Simiir kwoinim ha naingwokim sima aknain kwir kigi. ³⁸Mi siya simiir boin, kima dimusi nanaai, ha? Mi kimiir kwoinim hiniina dimusi sibnaingwoyokiyokiyami, ha? ³⁹Kariir iga ina owiir kigi. Karaigin ti nokwovin, kimiir inim kariir donkwo mipa kig. Aknaina saeya kipkak kiugak rani, ta kima kiga kariirin saiir hiriinan. Niingaka. ⁴⁰Siya hiriinan boinin mi siya siir iga inwo simiir yiisiimauu. ⁴¹Mi sima ini maigimaarga ywowim mi sima bi niki aingwo tibmiigim. Mi sima ina yinaingwoyimiyokim. Mi siya simiir sriigi mi kima tari nae nhirkakim tapaiirin, nwo rani, anyia? ⁴²Mi sima anasu haimiiyin sima nanagin siir hauu. ⁴³Mi siya ha haiyin mi ini simar kigwo aeyin siirin.

⁴⁴Mi siya ha nae digiyin mi siya simiir boin, biya kara kimaka niki owin, kara kimiir bidi boinmauwwin. Digworaekwo whiekakim biya kariir winboinim, Mosesni siyu komiiyin yokwoni sima winin mi profetmi yokwo aka mi yokwo Sam sima ti digworaekwo whiekakim sima wi hiriyar nimbiyam digi. ⁴⁵Mi Adi Komii siir yai imiirin siyar nanaakninkii haiginiugikin iikam imiirin ta omaka aiir nwowim. ⁴⁶Mi siya simiir boin, Yokwo Komii saeya hiniina boinka, Mesaia Kraisin wi hik sipi hai mi ii kwoimaka wa swoki insiin idwowi ie hirankin. ⁴⁷Mi iikam miyikim sima siir inigin wi iikam isid whie komiiyim ti nu iirin wi simiir boinmimauuwi mi simiir dimin biyeyim wi Adi Komii siya nwoki haiyoprimdiyumiigiyim. Kima ta mii aiirin om komii Jerusalem tirar mirii bwakainam ⁴⁸mi ti digworaekwo imiir boinmauwam. ⁴⁹Ini wakaeyim, ti diminin biya Adi Komii siya boinin kimiir hauuwim, yio tariinanin kara kimiirim nikropkiyim tiri. Kima ti om komii siirar dwo mi iya ninomor kouan kirieya saeya niti kimiirim wi saiirar dadigiu. Iriig.

Adi Komii siya Jisis siirin ninomor kou hiriir swoki ikiunam
(*Mk 16:19-20; Ap 1:9-11*)

⁵⁰Mi Jisis siya ha boin digiyin mi siya simiirin ina yikiunamim mi om Betani hirar yadigiu. Mi siir ina ha ninansiinakiya mi nhwo ina kwisboinkiyin mi siya iikam imiir yikboinmamairin. Adi Komii siya simaka nwowam. ⁵¹Siya nhwo simiirar niki kwisboinmamairin mi siya simiirin ini hirar iyopnisugikin mi Adi Komii siya siirin ini hirankar yikiunakiyim mi ninomor kou hiriir yam. ⁵²Mi sima siir inig iir hainan mi ini om komii Jerusalem hiriir swoki amim mi sima ini maigimaarga komiigakar ywonamim. ⁵³Mi inokiiinokin sima Adi Komii krimiir Wanin siir omaka saiirama nami, siir inig iir hainanim. Iriig.